

Opiskelijarekrytointi, sisäänoton onnistuneisuus ja koulutuksen läpäisy Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa 2010–2013

Emmy Kurjenniemi Petri Saarikoski

© Emmy Kurjenniemi ja Petri Saarikoski

Turun yliopisto

Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen julkaisuja 40

ISBN 978-951-29-5299-1 (verkko)

ISSN 1799-0564

Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen johtoryhmän raportteja

kannen kuva Emmy Kurjenniemi

Opiskelijarekrytointi, sisäänoton onnistuneisuus ja koulutuksen läpäisy Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa 2010–2013

Tiivistelmä	5
Taustaa	6

I Opiskelijarekrytointi ja arvioita sisäänoton onnistuneisuudesta vuosina 2010–2013

1. Opiskelijarekrytointi vuosina 2001–2009	9
2. Opiskelijarekrytointi vuosina 2010–2013	
2.1 Taustaa: opiskelijavalinnan uudistus 2010	14
2.2 Opiskelijamarkkinointi 2010–2013	16
2.3 Tuloksia sisäänotosta 2011–2012	
2.3.1 Vuoden 2011 sisäänotto	26
2.3.2 Vuoden 2012 sisäänotto	27
2.3.3 Vertailulukuja vuosien 2011–2012 valinnoista	29
2.3.4 Kandikyselyt opiskelijoille 2011 ja 2012	33
2.3.5 Vertailuja UCPorin yhteis- ja erillisvalinnan hakijamääriin 2008–2012	38
3. Yhteenvetoa ja arvioita	39
LIITTEET	42

II Opintojen läpäisy ja valmistuminen kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa

Tiivistelmä	54
1. Johdanto	55
2. Millaisia maisteriopiskelijamme ovat? – Kyselyyn vastanneet opiskelijat.....	56
3. Graduseminaari	
3.1 Työskentely graduseminaarissa	59
3.2 Ryhmä 1 (Sivula, Suominen ja Tuomi-Nikula)	59
3.2.1 Kyselyn tuloksia	62
3.2.2 Kehitysehdotuksia	65
3.3 Ryhmä 2 (Häyrynen ja Petrisalo).....	68
3.3.1 Kyselyn tuloksia	70
3.3.2 Kehitysehdotuksia	73
3.4 Kehitysideoita molemmille seminaariryhmille.....	75
4. Muu maisterivaiheen opiskelu	
4.1 Opinto-ohjaus opinnäyttevaiheessa.....	76
4.2 Vertaistuen merkitys	77
4.3 HOPS ja opinto-ohjaus muussa maisterivaiheessa	79
4.3.1 Digitaalinen kulttuuri	83
4.3.2 Kulttuuriperinnön tutkimus	86
4.3.3 Maisemantutkimus	90
4.4 Kaksi ohjaajaa	94
4.5 Kandi- ja maisterivaiheen siirtymäkohta.....	96
4.6 Muu kurssitarjonta	97
5. Muut valmistumiseen vaikuttavat tekijät	100
6. Sitouttaminen, ainejärjestö- ja tutortoiminta.....	103
7. Läpäisy muualla – tarkastelussa Jyväskylän yliopisto.....	107
8. Yhteenveto	111
Lähteet	114
LIITTEET	116

TIIVISTELMÄ

Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma on kehittänyt aktiivisesti opiskelijarekrytointia ja maisteriopintojen läpäisyä. Tähän on liittynyt pääsykokeettomaan opiskelijavalintaan siirtyminen vuoden 2010 jälkeen, siihen liittyvät rekrytointitoimenpiteet sekä graduseminaarin- ja opinto-ohjauksen kehittäminen. Raportissa käydään läpi tähän toimintaan liittyvät tärkeimmät vaiheet ja arvioidaan laajemmin niiden kehitysmahdollisuuksia. Tulokset ja johtopäätökset ovat tiivistetysti seuraavat:

- Pääsykokeeton opiskelijavalinta on osoittautunut haasteelliseksi rekrytointitavaksi. Tärkein ongelma on poissa oleviksi ilmoittautuneiden opiskelijoiden suuri määrä. Aktiivisten opiskelijoiden määrä on silti kasvanut vuonna 2012.
- Erillisvalinnan merkitys opiskelijavalinnassa on vahvistumassa.
- Pääsykokeettomuus näyttää vakiinnuttaneen asemansa opiskelijavalintaprosessissa ja vahvistavan yhdessä koulutusohjelman kiinnostavien opetussisältöjen kanssa yksikön houkuttelevuutta
- Graduseminaaritoiminta ja opinto-ohjausta voidaan vielä tehostaa aikataulutuksella ja tiiviimmällä työskentelytahdilla. Siirtyminen kandidivaiheesta maisterivaiheeseen aiheuttaa jonkin verran ongelmia. Suuria kitkatekijöitä ei muuten löytynyt.
- Opetussisältöjä voidaan edelleen virtaviivaistaa ja selkeyttää.

Taustaa

Yliopistot ovat eläneet voimakkaiden muutospaineiden alla uuden yliopistolain voimaanastumisen jälkeen. Erityisen selvästi paineet ovat tuntuneet pienissä tai keskisuurissa yksiköissä, joihin myös yliopistokeskuksen kuuluva. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman riippuvuus emoyliopiston, humanistisen tiedekunnan sekä historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitoksen toiminnan painopistealueiden ja strategian muutoksista on kasvanut. Konkreettisemmin tämä on näkynyt koulutusohjelman rahoituksen supistumisena, johon yksikkö on vastannut omilla rationalisointitoimenpiteillään.

Tutkimuksen ja opetuksen sekä alueellisen vaikuttamisen osalta koulutusohjelma on toistaiseksi pärjännyt kohtuullisen hyvin. Toisaalta uusien rahoituskriteerien entistä vahvempi sitouttaminen suoritettuihin tutkintoihin ja opintopistemääriin (55 pisteen vuosirajan kohdalla) on merkinnyt sitä, että opiskelijarekrytointiin ja koulutuksen läpäisyyn on tulevana vuosina kiinnitettävä yhä enemmän huomiota. Näihin liittyvät ongelmat ovat erityisen hankalia Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa, joka on pärjännyt valtakunnallisessa vertailussa varsin huonosti. Kilpailun kiristyminen ja tieto vuoden 2014 rahoitusongelmista tuovat tilanteeseen lisähaasteita aivan lähiaikoina.

Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma (jatkossa KTMT) ei voi luottaa siihen, että laadukas opetus- ja tutkimustoiminta yhdessä Porin yliopistokeskuksen (jatkossa UCPori) sekä Porin alueen sidosryhmien tuomien synergiaetujen kanssa voisivat taata toiminnan jatkuvuuden. Koulutusohjelman on kehitettävä konkreettisia toimenpiteitä opiskelijoiden houkuttelemiseksi koulutusohjelmaan sisään ja heidän saamiseen ulos kohtuullisen valmistumisajan puitteissa. Toiminnan tehostaminen palvelee sekä opiskelijoiden että henkilökunnan etua, sillä paineet tutkintojen valmistumisaikojen lyhentämiseen ovat viime vuosina olleet muutenkin kasvussa.

Raportti tarkastelee Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman rekrytointitoimintaa, sisäänoton onnistuneisuutta, opintojen sujuvuutta ja läpäisyä sekä esittää niiden pohjalta konkreettisia ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi. Ensimmäisen osan on

kirjoittanut digitaalisen kulttuurin yliopistonlehtori Petri Saarikoski ja toisen osan koordinaattori Emmy Kurjenniemi, joka on valmistunut koulutusohjelmasta keväällä 2012.

Opiskelijarekrytointia koskevan osan tausta-aineistona on Sami Louekarin syksyllä 2011 KTMT-johtoryhmälle laatima raportti *Pääsykokeeton opiskelijavalinta Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa vuonna 2011*. Uudessa raportissa arvioidaan sen pohjalta pääsykokeettoman opiskelijavalinnan onnistuneisuutta vuoden 2012 osalta. Sen lisäksi siinä arvioidaan myös laajemmin opiskelijamarkkinoinnin roolia rekrytointikampanjassa, jota ainoastaan sivuttiin vuoden 2011 raportissa. Opintojen läpäisyä koskevan osion tärkeimpänä aineistona toimivat opiskelijakyselyt ja henkilökunnan haastattelut

I Opiskelijarekrytointi ja arvioita sisäänoton onnistuneisuudesta vuosina 2010–2013

Petri Saarikoski

1. Opiskelijarekrytointi vuosina 2001–2009

Opiskelijarekrytointi voidaan määritellä laajaksi tai suppeaksi toimintakokonaisuudeksi. Laajalaiseen rekrytointiin voidaan laskea kaikki toiminta, jolla yksikkö on tavalla tai toisella halunnut luoda itsestään myönteistä kuvaa houkuttelevana ja dynaamisena opetus- ja tutkimusyksikkönä. Potentiaalisten hakijoiden houkuttelemisen lisäksi rekrytointiin voidaan siis laskea esimerkiksi sidosryhmätoiminta, jolloin myös tutkimus sekä täydennys- ja aikuiskoulutustarjonta ovat tärkeitä yksikön julkisuuskuvan kannalta. Rekrytointi voidaan vastaavasti kytkeä osaksi yleisempää viestintätoimintaa. Tässä raportissa opiskelijarekrytointia tarkastellaan rajatumminkin, jolloin keskitytään pääasiassa erillis- ja yhteisvalintaan liittyvään koulutusmarkkinointiin.

Aluksi selvitetään niitä yleisiä lähtökohtia, jotka edelsivät vuosien 2010–2013 rekrytointikampanjoita. Vuosina 2001–2009 yksikkö toimi hallinnollisesti omana laitoksena. Yksikön opiskelijamarkkinoinnin käytännön asioista ja viestinnästä huolehti pääsääntöisesti koordinaattori Katariina Korpela:

Tuohon aikaan rekrytointitoiminta jakaantui pääpiirteissään seuraavasti:

- Lukiokierrokset ja opetusyhteistyö
- Esitteiden- ja muun esittelymateriaalin suunnittelu
- Verkkoviestinnän kehittäminen
- Mediavaraukset ja mainostoiminta

Samat toimintatavat ovat edelleen käytössä, mutta niiden painotukset ovat muuttuneet. Vuosina 2001–2009 lukioiden (esimerkiksi Nakkilan lukio) ja yksikön väliseen yhteistoimintaa liittyi tiivistä opetusyhteistyötä. Lisäksi opiskelijat ja osittain myös henkilökunta järjestivät maakunnan lukioihin suunnattuja infotilaisuuksia, joissa kerrottiin laitoksen opetustarjonnasta. Turun yliopiston järjestämiin omiin abi-infoihin yksikkö ei vielä tässä vaiheessa osallistunut. Tiiviistä opetusyhteistyöstä ja lukiovierailuista kuitenkin pääasiassa luovuttiin vuoden 2008 jälkeen. Yhtenä syynä tähän oli resurssipula ja toiminnassa mukana olleiden vastuuvetäjien siirtyminen muihin työtehtäviin.

Opiskelijat olivat myös mukana suunnittelemassa yksikön esitettä, jota postitettiin erityisesti koulujen opinto-ohjaajille. 2000-luvun puolivälistä eteenpäin yliopistojen yhteisvalintaa tukevia verkkosivuja kehitettiin aikaisempaa enemmän. Kysymys oli ennen kaikkea oppiaineiden ja laitosten kehitystyöstä, johon myös osa opetushenkilökunnasta osallistui.¹ Varsinaisesti sivujen ulkoasuun ei kiinnitetty sen laajemmin huomiota ja ne rakennettiin yleensä yksiköiden verkkosivujen visuaalisen ilmeen mukaisesti. KTMT:ssä turvauduttiin osittain samaan ratkaisuun. Opiskelijahakuun liittyvät perustiedot tuotiin esille index-sivulle linkitettyinä (Kuva 1). KTMT:ssä kokeiluja opiskelijoiden rekrytoimiseksi mukaan markkinointitoimintaan näkyi myös verkkoviestinnän puolella. Vuonna 2007 osa henkilökunnasta yhdessä opiskelijoiden kanssa suunnitteli ja toteutti yhteisvalintaa tukevat, erilliset verkkosivut, joissa pyrittiin irrottautumaan laitoksen virallisesta visuaalisesta ilmeestä. Samassa yhteydessä myös yksikön opiskelijoiden ainejärjestö Kulma ry uudisti omat verkkosivunsa. (Kuva 2.)

KTMT käytti mainontaan keskimäärin 5000–6000 euroa yhtä lukuvuotta kohden. Mediapalettiin oli valittu *KaupunkiSanomat*, *Ylioppilaslehti*, *Satakunnan Viikko* ja *Satakunnan Kansa*. UCPorin yhteismarkkinoinnin merkitys kasvoi vuodesta 2009 alkaen. Tästä toiminnasta vastasi yhteyspäällikkö Maria Väkiparran koordinoima *Porin yliopistokeskuksen viestintä ja vaikuttavuus -hanke*.²

¹ Toimintaa koordinoivat yleensä assistentit (myöhemmin tohtorikoulutettavat) yhdessä perus- ja jatko-opiskelijoiden kanssa. Esimerkiksi Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa kehitystyötä tehtiin erityisesti historian laitoksella. Vahva panostus saattoi johtua siitä, että varsinkin kulttuurihistorian oppiaineessa verkkosivujen suunnitteluun oli kiinnitetty huomiota jo 1990-luvun puolivälissä. Ks. esimerkiksi <http://web.archive.org/web/20070823091556/http://vanha.hum.utu.fi/historia/opiskelu.html>. Yleensä kehitystyöt linkittyivät oppiaineiden kotisivujen uudistushankkeisiin, joista pääosin luovuttiin vuoden 2008 jälkeen, jolloin yliopiston uusi Web-julkaisujärjestelmä otettiin käyttöön.

² <http://www.prizz.fi/viestintajavaikuttavuus/>. Hanke päättyi 31.8.2012.

- » LAITOS
 - » OPISKELU
 - » TUTKIMUS
 - » IHMISET
 - » ETUSIVULLE
- » Humanistinen tiedekunta
» Turun yliopisto

Opiskelijavalinta 2008

Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman (kulttuuriperinnön tutkimus, maisemantutkimus ja digitaalinen kulttuuri) kokonaiskiintiö on 40 opiskelijaa. Kaikille hakijoille on yhteinen pääsykoe.

Valintakoe

Perjantai 6.6.2008 klo 12.00 - 15.00 Porin yliopistokeskus, auditorio 126. Pohjoisranta 11, 28101 Pori. [Kartta](#)

Valintakoekirja

[Raja kohtaamisja ja ylityksia](#) Toim. Petri Saarikoski, Riikka Turtiainen ja Päivi Granö. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja VIII. Turun yliopisto, Pori 2006, s. 178. ISBN 951-29-3171-0, ISSN 1459-8469.

Kirjaa saa ostaa ja tilata osoitteesta Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos, Siitapuistokatu 2, PL 124, 28101 Pori. Puh. (02) 333 8132, (02) 333 8129. Sähköposti: satakunta(at)utu.fi

Pisteitys

Enimmäispisteet:
ylioppilastutkintotodistus 50
valintakoe 50

Kuva 1. Yksikön opiskelijavalintasivut vuodelta 2008.

<http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/ajankohtaista/haku2008.html>.

Opiskelijoiden tuottama infopaketti hakijoille

OPISKELU

<p>OPISKELU</p> <p>Oppiaineet</p> <p>Opiskelijat</p> <p>Laitos</p> <p>Henkilökunta</p> <p>Vaihto-opiskelu</p> <p>Ristiinopiskelu</p> <hr/> <p>OPISKELUJÄELÄMÄ</p> <hr/> <p>TYÖLLISTYMINEN</p> <hr/> <p>HAKEMINEN</p> <hr/> <p>OTA YHTEYTTÄ</p> <hr/> <p>LAITOKSEN SIVUT</p>	<h2 style="color: #000080;">Opiskelu</h2> <p>Hakijan tulua valitaksi Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen ja Humanistisen tiedekunnan opiskelijaksi hän saa oikeuden suorittaa filosofian maisterin tutkinnon (FM). Opiskelija suorittaa kuitenkin ensin humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon (HuK), jonka jälkeen hän voi jatkaa opintojaan suoraan filosofian maisterin tutkintoon.</p> <p>Opiskelija sisällyttää tutkintoonsa yhden pääaineen ja yhden tai useamman sivuaineen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa pääaineen tulee olla joku koulutusohjelman kolmesta pääainevaihtoehdosta, joita ovat digitaalinen kulttuuri, kulttuuriperinnön tutkimus ja maisemantutkimus. Myös yhden sivuaineen tulee olla joku koulutusohjelman omista oppiaineista (digitaalinen kulttuuri, kulttuuriperinnön tutkimus, maisemantutkimus, kulttuurimatkailu, kulttuurituotannon suunnittelu tai museologia ja aineellinen kulttuuri). Pääaineen valinta on Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksella hyvin joustavaa. Käytännössä opiskelijan ei tarvitse päättää pääainettaan ennen siihen tehtävän</p>
---	---

Kuva 2. Yksikön opiskelijamarkkinointisivut vuodelta 2008. Sivut on rakennettu pääosin loppuvuodesta 2007.

Graafisen yleisilmeen suunnitteli Essi Hätönen. Teknisestä toteutuksesta vastasivat Aliisa Tapio ja Tuomas Sinkkonen. Sivusto suunniteltiin syksyn opetuskurssilla, jota vetivät Riikka Turtiainen ja Maija Santikko. Linkki sivuille oli sijoitettu yksikön kotisivujen Ajankohtaista-osioon otsakkeella *Opiskelijoiden tuottama infopaketti hakijoille*. <http://web.archive.org/web/20080313225142/http://kultmais.utu.fi/opiskelijahaku/>.

Vuosien 2001–2009 rekrytoinnin vaikutusta hakijamääriin on näin jälkikäteen vaikea arvioida. Rekrytoinnissa oli vähintään poikkeuksellisia piirteitä, kuten sen linkitykset opetustoimintaan, mutta oletettavasti rekrytointitoimenpiteiden merkitys oli vähäinen. KTMT joutui joka tapauksessa tekemään töitä yksikön tunnettavuuden ja houkuttelevuuden lisäämiseksi. Varsinkin pääsykokeisiin osallistuneiden määrät laskivat selvästi ja pysyvästi vuoden 2006 jälkeen.

Taulukko 1.

Vuosi	Hakijoita	Kokeissa	Vuosi	Hakijoita	Kokeissa
2001	127	74	2006	114	72
2002	120	78	2007	83	51
2003	97	51	2008	79	53
2004	179	116	2009	101	51
2005	118	83	2010	89	33

Sami Louekarín vuonna 2011 kirjoittamassa raportissa³ arvellaan, että vuosien 2001–2006 kohtuulliset hakijamäärät (paitsi vuosi 2003) saattoivat johtua koulutusohjelman uutuudella ja sillä, että maakuntaan ja Suomeen laajemminkin oli kerääntynyt potentiaalista reserviä, kun vastaavaa koulutusta ei ole ollut saatavilla. Alkuvuosien hyviä hakijalukuja voidaan selittää myös koulutusohjelman aktiivisella toiminnalla maakunnassa, jolloin suuri osa pyrkijöistä tuli maantieteellisesti lähialueilta.

Uutuudenviehätys on epäilemättä ainakin osittain vaikuttanut hakijamääriin. Muista syistä mainittakoon esimerkiksi tilastoissa nähtävä helppo läpäisykynnys. Taulukossa on myös jonkin verran nähtävissä normaalia "aaltoilevaa" kausivaihtelua. Vuoden 2009 nousseet hakijamäärät johtuvat hyvin todennäköisesti sähköisen yhteisvalinnan käyttöönotosta. On myös otettava huomioon, että yksi KTMT:n pääaineista, digitaalinen kulttuuri, sijaitsi kesään 2004 asti Raumalla ennen Poriin siirtymistä. Yksikön suosioon vaikutti huomattavalla tavalla myös UCPorin myönteinen julkisuuskuva Satakunnan alueella sen toiminnan alkuvuosina.

³ *Pääsykokeeton opiskelijavalinta Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa vuonna 2011.* Julkaisematon työraportti koulutusohjelman johtoryhmälle.

Haasteet ovat lisääntyneet, kun maakunnallisesti UCPorin toiminnan jatkuvuus ainakin nyky muodossaan on asetettu vuosien varrella useamman kerran kyseenalaiseksi. Paikallislehdissä (esimerkiksi Satakunnan Kansa) ilmestyi vuodesta 2005 alkaen uutisia, joissa pohdittiin jopa mahdollisuutta, että yliopistokeskus jouduttaisiin ajamaan alas. Vaikka pelot olivat suurimmalti osin turhia, niillä oli kielteinen vaikutus UCPorin julkisuuskuvaan, mikä ei voinut olla vaikuttamatta myös KTMT:n omaan toimintaan. Kysymys on useamman vuoden kehityksestä, johon kandidoulutuksen merkityksen asteittainen väheneminen UCPorin eri yksiköissä on merkittävästi vaikuttanut. Valtakunnallisesti opetus- ja kulttuuriministeriön ajama koulutuspoliittinen linja, jossa yliopistokeskukset nähtiin ennen kaikkea täydennys- ja aikuiskoulutuskeskuksina, on myös osaltaan lisännyt haasteita.

Selvin pudotus KTMT:n suosiossa on tapahtunut vuoden 2007 jälkeen, jolloin varsinkin pääsykokeisiin osallistuneiden määrät laskevat tuntuvasti ja pysyvästi. Hakijamäärien lasku on näkynyt myös sisään päässeiden motivaatiotasossa, mikä on hankaloittanut käytännön opetustyötä ja vaikuttanut näin myös läpäisyprosentteihin. KTMT reagoi ongelmaan tiputtamalla yhteisvalinnan sisäänottoa. Vuoteen 2008 asti sisäänotto oli 40, vuodesta 2009 alkaen 30. Kandidisäänoton tiputusta on pyritty osaltaan kompensoimaan lisäämällä erillisvalinnan kautta valittavien opiskelijoiden määrää. Maisteriopiskelijoiden suoran valinnan merkitys on kasvanut vuodesta 2009 lähtien.⁴

Taulukko 2.

Erillisvalinnan hakijamäärät 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Hakijamäärät	11	20	14	33	26

⁴ Erillisvalinnan hakukriteereistä ks. LIITE 2.

2. Opiskelijarekrytointi vuosina 2010–2013

2.1 Taustaa: opiskelijavalinnan uudistus 2010

KTMT:n yhteisvalinnan kannalta pohjanoteeraus saavutettiin vuonna 2010, jolloin pääsykokeisiin tuli vain 33 hakijaa. Samaan aikaan koulutusohjelman rahoitusta leikattiin merkittävästi, mikä osaltaan lisäsi henkilökunnan työkuormitusta ja koulutusohjelman sisäisiä paineita. Menetyksistä tärkeimmät olivat yhden sivuaineen (kulttuurimatkailu) vähittäinen alasajo ja tohtorikoulutettavan työtehtävän muuttuminen osa-aikaiseksi. Lisäksi toimintamenojen osalta yksikkö joutui säästöbudjetille, jolloin varsinkin tuntiopetusrahaa oli niukasti jaossa.

Vuoden 2010 haasteet olivat omalta osaltaan vaikuttamassa opiskelijavalinnan uudistustarpeeseen, jolloin osa henkilökunnasta kyseenalaisti Porissa pidettävän pääsykokeen tarpeellisuuden. Pääsykoe tulkittiin sisäänottoa vaikeuttavaksi turhaksi kitkatekijäksi, jolloin KTMT joutuisi turhaan kilpailemaan samaan aikaan muualla järjestettyjen pääsykokeiden kanssa. Oletuksena oli, että pääsykoemallin vuoksi osa opiskelijoista ei hakeutuisi Poriin, vaikka ala muuten saattaisi kiinnostaa.

Aiheen tärkeys koulutusohjelman tulevaisuuden kannalta tuli korostuneesti esiin keväällä 2010 ja alkukesästä henkilöstöpalavereissa ja johtoryhmän kokouksissa. Elokuussa 2010 Reposaaressa pidetyillä kehittämispäivillä puitiin erilaisia malleja yhteisvalinnan kehittämiseksi. Pääsääntöisesti esitettyjä malleja oli kolme, joita myös yhdisteltiin:

- Pääsykokeellinen opiskelijavalinta, joka voisi perustua ainakin osittain verkossa jaettavaan ennakkotehtäviin ja/tai motivaatiokirjeeseen
- Opiskelijakiintiön jakaminen kahteen osaan, jolloin osa tulisi pääsykokeen kautta ja osa todistusvalinnalla
- Pääsykokeeton opiskelijavalinta, jossa sisäänotto perustuisi täysin todistusvalintaan

Keskustelujen pohjalta kolmas vaihtoehto eli täysin pääsykokeeton opiskelijavalinta katsottiin parhaaksi kehityslinjaksi. Valintakriteereiksi muodostui ylioppilastodistusten, lukiodiplomien ja hakujärjestyksen yhteispisteet. Lisäksi avoimen yliopiston opinnot ja aikaisempi ammatillinen

tutkinto huomioitiin. Kriteerit olivat käytössä vuosien 2011 ja 2012 valinnoissa. Vuonna 2013 valintakriteereihin lisättiin vielä motivaatiokirje.⁵

Riskikartoituksessa tosin todettiin muutamia tärkeitä epävarmuustekijöitä:

1) Motivaatiotaso

Todistusvalinnassa oli mukana hakijoiden motivaatiotasoa mittaavia tekijöitä, mutta ne eivät selvästikään mitanneet hakijoiden opiskeluhalukkuutta parhaalla mahdollisella tasolla. Haun helppous saattoi houkutella sisälle opiskelijoita, joilla ei ollut aikomustakaan aloittaa opintoja. Ongelma oli niin ilmeinen ja selvästi havaittavissa, että siihen piilleet riskitekijät huomioitiin jo vuoden 2010 kesän aikana. Vastaavia kokemuksia todistusvalinnan heikkouksista oli myös esimerkiksi Turun yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa.

2) Maina

Koulutusohjelman maineen kannalta pääsykokeeton valinta oli selvästi haasteellinen, mutta ongelmana epämääräisempi. Pääsykokeettomuuteen liittyi julkisuustasolla selvä "halpuuden" leima, joka oli tyypillistä oppiaineille jotka eivät olleet syystä tai toisesta mielenkiintoisia tai suosittuja. Riskinä oli, että humanistisen alan koulutuspaikka saattoi pääsykokeettomuudella luoda itselleen tahattomasti maineen kuolevana ja kituvana opiskelupaikkana, jonne ei kannattanut hakeutua.

Jossain määrin uhkarohkean pilottihankkeen laajempi epäonnistuminen olisi myös osaltaan kiihdyttänyt keskustelua humanistisen alan koulutuksen tarpeellisuudesta UCPorissa osana Turun yliopiston koulutustarjontaa.

KTMT joutui perustelemaan yhteisvalinnan uudistusta Turun yliopistolle, jolloin myös valintakriteerien pohjalla ollut pistetaulukon juridiset perusteet tarkistettiin. Petri Saarikosken kirjoittamassa ja 30. elokuuta päivätyssä muistiossa uudistuksen merkitystä perusteltiin erityisesti seuraavalla tavalla⁶:

⁵ Tarkemmat opiskelijavalintakriteerit ks. LIITE 1.

⁶ Saarikoski, Petri: *Ehdotus vuoden 2011 opiskelijavalinnan järjestämisestä* 30.8.2011.

- uudistuksella olisi mahdollista ulottaa rekrytointi entistä paremmin koko valtakunnan alueelle.
- valintakokeettomuus toimisi pilottihankkeena, jotta sen hyötyjä ja haittoja voitaisiin konkreettisesti arvioida ja hyödyntää
- valintakokeettomuudella voitaisiin kokeilla varsinkin nuorten, suoraan lukijoista tulleiden opiskelumahdollisuuksien lisäämiseksi
- valintakokeettomuudelle oli olemassa sosiaalinen tarve. Monet sisaroppiaineiden (kuten historian) pääsykokeissa ulkopuolelle jääneille tarjottaisiin toista, rinnakkaista opintopolkua. Näin monet nuoret välttyisivät turhilta välivuosilta

Muistiosta on nähtävissä, että pääsykokeettomuutta ajettiin osaksi opetus- ja kulttuuriministeriön linjausta, jonka mukaan ylioppilastutkinnon merkitystä tulisi tulevaisuudessa kasvattaa opiskelijavalinnoissa. Ministeriön raportissa *Ei paikoillanne, vaan valmiit, hep!* (2010) arvosteltiin korkeakouluja siitä, että ne eivät ole ”pääsykokeissaan laajamittaisesti hyödyntäneet ylioppilastutkinnon uudistamisen mahdollisuuksia painottamalla ylioppilastutkinnon merkitystä opiskelijavalinnoissa”. Lisäksi raportissa esitettiin, että ”laajapohjaisena tutkintona ylioppilastutkinto voisi palvella yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintoja nykyistä paremmin myös Suomessa”. Ministeriön raportti herätti arvostelua korkeakouluissa, koska käsitysten mukaan laajamittainen pääsykokeista luopuminen olisi heikentänyt laadukasta sisäänottoa. Turun yliopisto oli myös antanut raportista varsin kriittisen lausunnon. KTMT:n sisäänoton uudistus oli tässä suhteessa todellakin pilottihanke, joka näytti monella tapaa uivan kohti vastavirtaa.

2.2 Opiskelijamarkkinointi 2010–2013

Uudistusta tukemaan päätettiin perustaa myös Petri Saarikosken vetämä markkinointityöryhmä, joka aloitti työnsä lokakuussa 2010. Työryhmän muut jäsenet olivat opiskelijoita, jotka valittiin henkilökunnan suositusten mukaisesti. Jäseniksi valikoituivat Saara Ala-Luopa, Emmy Kurjenniemi ja Tarja Laine. Lisäksi liitännäisjäseninä mukana oli Reetta Isoviita, Pinja Tawast, Aliisa Sinkkonen ja Tuomas Sinkkonen.

Saarikoski koordinoi työtä yhdessä UCPorin viestintäryhmän ja Maria Väkiparran koordinoiman *Porin yliopistokeskuksen viestintä ja vaikuttavuus* -hankeen kanssa. Työryhmän ensisijaiseksi tavoitteeksi kirjattiin työryhmän ensimmäisen kokoontumisen yhteydessä "KTMT:n profiilin ja

tunnettavuuden parantaminen erityisesti vuoden 2011 opiskelijavalinnan yhteydessä".

Uudistuksen vuoksi työryhmällä oli käytössään normaalia isompi budjetti. Työryhmän toimintaan oli varattu 2300 euroa opiskelijoiden palkkioihin, esitteen suunnitteluun ja painatukseen, mainoksiin oli varattu 5000 euroa (joista 1500 euroa oli korvamerkitty UCPorin yhteismarkkinointiin).

Työryhmä toimi lokakuusta 2010 tammikuuhun 2011 ja työryhmän opiskelijajäsenet ehtivät suorittaa seuraavat työtehtävät:

- Uuden esitteen suunnittelu ja toteutus
- Opiskelijavalintaa koskevien verkkosivujen uudistus ja päivitys
- YouTube-opiskelijavideoiden käsikirjoitus ja kuvaus
- Sosiaalisen median (varsinkin Facebook) tiedotuksen kehittäminen

Koulutusohjelman markkinoinnin visuaalinen ilme vaihdettiin Reetta Isoviidan piirrosten pohjalta sarjakuvamaisempaan suuntaan. Ilmettä näkyi varsinkin uudessa yleisesitteessä, mutta myös verkkosivuilla ja lehtimainoksissa. Sarjakuvahahmoina käytettiin UCPorin Akateemista Karhua ja koulutusohjelman epävirallista maskottia, Vaakua. Alhaalla yksi Reetan Isoviidan sarjakuvaluonnoksista.

Vuoden 2011 erillis- ja yhteisvalinnan hakuajat olivat 7.3–12.4.2011. Pääsykokeeton opiskelijavalinta oli luontevalla tavalla koko markkinointikampanjan tärkein "keihäänkärki". Pääsykokeetonta todistusvalintaa markkinoitiin eri kanavia pitkin. Kevään aikana useat tiedotusvälineet kiinnostuivat todistusvalinnasta. Voidaankin todeta, että vuoden 2010–2011 opiskelijamarkkinoinnissa koulutusohjelmalla oli puolellaan merkittävä julkisuusetu, koska pääsykokeeton opiskelijavalinta kiinnosti tiedotusvälineitä erityisesti Satakunnan alueella. Julkisuuden kannalta ehkä merkittävin saavutus oli aihetta käsitellyt kokosivun uutinen Satakunnan Kansassa 6. maaliskuuta 2011.

SATAKUNNAN KA

Uutiset: Keskusta lupaa tukea perheille ja omaishoitajille, mutta kiristäisi sijoittajien verotusta. Sivut 4

Kulttuuri: Vampyyrimyytti eläi: Kirjailijatkin innostuivat vampyyri

▲▲▲ LT-LEVIKKI 52.370 139. vuosikerta Sunnuntai 6. maaliskuuta 2011 viikko 9

Pääsykoe hallitsee muualla, Pori kokeilee todistusvalintaa

Yliopistojen opiskelijavalinta:
Turun yliopiston Porin yksikkö valitsee opiskelijat todistusten perusteella.

Turun yliopiston Porin yksikkö kokeilee tänä keväänä nuoriso-opiskelijoiden sisäänottoa pelkän todistuksen perusteella. Porin yliopistokeskuksessa toimiva kou-

lutusohjelma on tietävästi ainoa koko maassa, joka valitsee kaikki opiskelijansa ilman pääsykokeita. Opetusministeriö julisti viime keväänä, että pääsykokeista pitäisi päästä eroon. Toistaiseksi Porin yksikkö näyttää kuitenkin olevan vielä poikkeus koko maassa. Porin kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman johtaja Maunu Häyrynen toivoo pääsykokeettoman opiskelijavalinnan houkuttelevan aiempaa enemmän hakijoita ympäri maata. Haku-uudistusta Porin yksikössä valmistellut Petri Saarikoski ar-

vioi, että pääsykokeessa testataan enemmän taitoja, jotka ovat tyypillisiä jo sisään päässeille opiskelijoille. Ylioppilastodistuksen nähdään mittaavan riittävästi hakijan yleistä kunnollisuutta. Tutkija Hanna Nori näkee, että pääsykokeiden poistuminen saattaa asettaa hakijat eriarvoiseen asemaan.

Yliopistot
Opiskelijahaku

Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman haku alkaa maanantaina osana yliopistojen yhteishakua. Yliopistojen yhteishaku 7.3.–12.4. Lisätietoja osoitteessa yliopistohaku.fi

→ Uutiset 3

Mediassa pääsykokeettomuus leimattiin usein "kokeilevaksi" ja jopa "uhkarohkeaksi" toiminnaksi. Toiminta UCPorin viestintäryhmän kanssa oli hyödyllistä, koska sen avulla oli mahdollista saada uutta tietoa eri markkinointikeinoista ja tietämystä sopivista mainoskanavista. Oli yleisesti tiedossa, että Internet oli vuosi vuodelta vahvistanut asemaansa yleisimpänä tiedonhankintavälineenä. Samaan aikaan lehtimainonnan merkitys oli vähenemässä, vaikka koulutusyksiköt yhä ostivat paljon mainoksia lehdistä – usein vanhojen perinteiden ja tottumusten saattelemana. Tästä syystä koulutusohjelman näkyvyyttä siirrettiin voimakkaammin verkkoviestinnän puolelle, mikä vahvisti käsityksiä koulutusohjelman verkkosivuista opiskelijarekrytoinnin tärkeimpänä kanavana.

Muuten UCPorin yhteismarkkinoinnin painopiste oli lukuvuonna 2010–2011 edelleen yhteisvalinnassa, vaikka erillisvalinnan roolia kasvatettiin. Lehtimainonta oli euromääräisesti

mitattuna edelleen tärkeää, mutta varsinkin Satakunnan alueen pienten paikallislehtien osuutta kavennettiin merkittävästi. Valtakunnallisen markkinoinnin kannalta lukuvuoden erityispiirteenä oli viikoilla 8–11 toteutettu Radio NRJ:n mainoskampanja.⁷

HAKU 2011

PORIN YLIOPISTO-KESKUS

Osallistu karhun-kaatoon jos uskallat!

METSÄSTYSKAUSI
7.3.–12.4.2011

www.ucpori.fi/haku

ISKE KYNTESI YHTEEN, OVET AVAUTUVAT VIITEEN:

- ☛ Kauppatieteet (KTM)
- ☛ Kulttuuri ja maisemantutkimus (FM)
- ☛ Taide ja media (TaM)
- ☛ Tekniikka ja talous (DI)
- ☛ Yhteiskuntatieteet (YTM)

Kesytä Akateeminen karhu myös Facebookissa!

Aalto-yliopisto - Tampereen teknillinen yliopisto - Tampereen yliopisto - Turun yliopisto

Lukuvuoden 2010–2011 hakukampanjan Karhu-teemalla varustettu esite.

Koulutusohjelma osti kevään haku-ajan osalta lehtimainokset seuraavista lehdistä: *Voima*, *Satakunnan Kansa* ja *Satakunnan Viikko*. Mainonnassa verkkomedioiden osuutta kasvatettiin erityisesti yhteismarkkinoinnin osalta. Koulutusohjelman omassa mediapaletissa verkkomainontaa edusti *Film-O-Holic* ja *Satakunnan Kansa*. Verkkomainonnassa tarkoituksena oli vastata paitsi alueelliseen kysyntään myös hankkia edullisia valtakunnallisia mainoskampanjoita. Näistä yhdistyspohjalta toiminut elokuvalehti *Film-O-Holic* pystyi tarjoamaan 1000 eurolla peräti kahden kuukauden pituisen mainoskampanjan, joka toteutettiin joulukuussa 2010 ja helmi-maaliskuun vaihteessa 2011. Vaikka UCPorin yhteismarkkinoinnissa suhtauduttiin hyvin skeptisesti paikallislehtien merkitykseen opiskelijamarkkinoinnissa, koulutusohjelma päätti tilata *Satakunnan Viikosta* mainoksen, koska työryhmän jäsenistä Tarja Laine onnistui sopimaan samaan numeroon artikkelin, jossa koulutusohjelmaa opetustarjontaa ja projektiosaamista esiteltiin hyvin myönteisessä hengessä.

⁷ 14.12.2010 päivätyn muistion perusteella lehtimainonnan osuus oli 16 799, 28 euroa, radiomainontaan käytettiin 12,200 euroa ja verkkomainontaan 4,390 euroa.

Lukiokierrokset ja abi-infojen esitykset hoidettiin yhteistyössä Maria Väkiparran *viestintä ja vaikuttavuus* -hankkeen kanssa. Pääsykokeettomuus herätti kiinnostusta lukioissa, mutta muuten toiminnassa mukana olleiden opiskelijoiden mielestä "abit tuntuivat jo pitkälti valinneen minne halusivat opiskelemaan". Kevään aikana koulutusohjelman esitteitä postitettiin lukioihin kuitenkin kiitettävä määrä ja erillisiä esitilauksia sekä muita yhteydenottoja tuli muun muassa Turusta ja Raumalta. Porin alueen kouluista varsinkin Meri-Porin lukio oli hyvin kiinnostunut koulutusohjelmasta. Taustalla oli edellisen vuoden keväänä aloitettu opetusyhteistyö, jota oli koordinoimassa Osaava Satakunta -hankkeen Johanna Siitari. Lukion rehtori Katri Ylitalo oli poikkeuksellisen kiinnostunut koulutusohjelman opetustarjonnasta. Keväällä 2011 lukion opiskelijat osallistuivat digitaalisen kulttuurin järjestämään *Rappio!*-kevätseminaariin. Meri-Porin lukio oli jatkossa muutenkin mukana digitaalisen kulttuurin eri projekteissa. Näistä mainittakoon esimerkiksi lukiolaisten toimiminen oppiaineen kehittämisen *Off Topic* -korttipelin testaajina.

Eniten huomiota työryhmän toiminnassa kiinnitettiin verkkosivujen uudistamiseen. Tarja Laine ja Saara Ala-Luopa kävivät verkkosivut systemaattisesti läpi joulukuussa 2010 ja heidän havaintojensa perusteella Pinja Tawast muokkasi verkkosivuja uusiksi ryhmässä käydyn kommenttikierroksen perusteella. Valintaa koskevista verkkosivuista haluttiin selkeät ja yksinkertaiset, mutta niitä ei pyritty rakenteellisesti tai esteettisesti irrottamaan omaksi kokonaisuudekseen. Sivustolla käytettiin Reetta Isoviidan sarjakuvia kuvitusmateriaalina ja tekstin osalta painotettiin seuraavia asioita:

- Pääsykokeettomuus
- Käytännölläheisyys
- Pienet ryhmäkoot, tiivis yhteishenki
- Ristiinopiskelumahdollisuudet

Suunnitteluryhmällä oli pientä epävarmuutta siitä kuinka uudet valintakriteerit aukeaisivat uusille ylioppilaille. Lisäksi pelättiin, että huonojen tai keskinkertaisten ylioppilastutkintoarvosanojen saajat kokisivat hakukohteen pistetaulukot liian korkeiksi. Tätä puolta pyrittiin lieventämään alleviivaamalla erikseen, että *sinun ei kuitenkaan tarvitse olla laudaturin ylioppilas päästäksesi meille opiskelemaan.*

Opiskelijamarkkinointityöryhmän kokousten aikana pohdittiin myös erillisvalinnan merkitystä ja tästä syystä hakusivulle lisättiin oma, työllistymistä koskeva osio. Työryhmän jäsenille annettiin lisäksi ohjeet levittää tietoa koulutusohjelman erillisvalinnasta "viidakkorumpu"-menetelmällä, jolloin sanaa hakukohteesta jaettiin sidosryhmien, kaveripiirien ja muiden kontaktien kautta ympäri Poria. Menetelmä osoittautuikin maisterihakijoiden kohdalla tehokkaaksi, koska monet vuoden 2011 sisäänotossa maisterivaiheen HOPS-keskusteluissa mainitsivat "kuulleensa" asiasta porilaisilta kavereilta ja tutuilta. Koulutusohjelman jatkokoulutusmahdollisuuksia markkinoitiin myös Porin työvoimatoimistoon, jossa vastaanotto oli yllättävän myönteistä.

Tammikuussa opiskelijavalintasivulle avattiin myös opiskelijoiden yhdessä ainejärjestö Kulma ry:n kanssa kuvaamat ja muokkaamat YouTube-videot, joiden tarkoituksena oli lähinnä tuoda sivuille mukaan leikkimielistä ja multimedialista ilmettä. Videoiden teknisestä toteutuksesta vastasivat Aliisa ja Tuomas Sinkkonen. Yliopiston julkaisujärjestelmän rajoituksista johtuen videot jouduttiin kokoamaan erilliseen YouTube-portaaliin⁸, jonne myöhemmin koottiin myös digitaalisen kulttuurin projekteihin liittyvää videomateriaalia. Sosiaalisen median viestintäkanavat, lähinnä Facebook, huomioitiin erityisesti virtaviivaistamalla koulutusohjelman sekä kahden pääaineen (digitaalinen kulttuuri ja maisemantutkimus) viestintästrategiaa.

Jälkikäteen arvioituna vuoden 2010–2011 opiskelijamarkkinointiprojekti onnistui ainakin sitouttamaan opiskelijoita rekrytointitoimintaan ja antoi myös ryhmän vetäjälle arvokasta kokemusta markkinointityöstä. Pääsykokeettomuuden ansiosta työryhmän oli myös helppo saada julkisuutta ja näitä mahdollisuuksia pyrittiin myös hyödyntämään.

Lukuvuoden 2011–2012 aikana opiskelijamarkkinointia toteutettiin samalla konseptilla kuin edellisellä kerralla. Tosin työryhmän kokoa oli rajattu ja kahden uuden opiskelijajäsenen (Lotta Hannuksela ja Jenni Tuulasjärvi) lisäksi pääosan työstä suorittivat opiskelijoista Aliisa ja Tuomas Sinkkonen sekä henkilökunnan edustajista yliopistonlehtori Petri Saarikoski. Keskenäisiä työtehtäviä ei toisaalta ollut yhtä paljon kuin edellisen lukuvuoden aikana, joten työryhmä pystyi keskittymään olemassa olevan materiaalin päivittämiseen ja hienosäätämiseen. Koulutusohjelman

⁸ <http://www.youtube.com/user/TurunYliopistoPori>.

mainospaletti pysyi myös samana kuin edellisellä kerralla. Aktiivinen projektitoiminta tarjosi normaaliin tapaan medianostetta, lisäksi sidosryhmäviestinnän kannalta tärkeää oli yksikön syksyllä viettämä kymmenvuotisjuhla.

Tässä vaiheessa työryhmällä oli myös enemmän tietoa hakijoiden liikkuvuudesta ja mediaseurannasta. Kokemusta oli syntynyt paitsi koulutusohjelman kyselyjen myös muista yksiköistä saatujen tietojen perusteella. Verkkosivut (UCPori, Turun yliopisto ja KTMT:n oma) olivat edelleen opiskelijarekrytoinnin kannalta ylivoimaisesti tärkeimmät tiedon lähteet. Joulukuussa 2011 työryhmä myös jalkautui kentälle ja keräsi Meri-Porin abiturienteilta yksityiskohtaisempaa tietoa nuorten hakijoiden tiedonhakatavoista. Uutena tietona selvisi, että suureen suosioon noussut Facebook-yhteisöpalvelu oli aika merkityksellisen opiskelijahaussa. Lukiolaisten mukaan Facebookia käytettiin lähinnä sosiaaliseen verkottumiseen eikä niinkään tiedon hakemiseen. Toinen tärkeä päätelmä oli, että hakusivujen multimediaaliset sisällöt, jotka olivat tärkeässä roolissa esimerkiksi ammattikorkeakoulujen hakusivuilla, eivät välttämättä puhutelleet yliopistoihin hakeutuvia abiturientteja. Työllistymisen merkitys painottui myös kyselyissä.⁹

Tulosten perusteella verkkosivujen päivitettiin ja täydennettiin selkeyden ja informatiivisuuden lisäämiseksi. UCPorin viestintäryhmässä tehtiin esitys markkinointirahojen käytöstä Googlen hakusanojen optimointia varten. Facebookin roolia myös arvioitiin uudelleen ja koulutusohjelma päätti lopullisesti luopua sen mainospalvelujen käytöstä. KTMT:n viestintään Facebookissa tosin lisättiin ja nyt myös kolmannelle pääaineelle (Kulttuuriperinnön tutkimus) perustettiin oma ryhmä.¹⁰ Tärkein uusin elementti oli "Pähkinäkuoressa"-ohjemoniste, jossa hakukriteerejä ja tiettyjä opiskeluun liittyviä avainkäsitteitä (opintopisteet, tutkinnot, sivuaineet jne) avattiin lukiolaisia puhuttelevalla tavalla.

⁹ UCPorin viestintäryhmän muistio 4.10.2011, KTMT opiskelijamarkkinointityöryhmän kokouksen muistio 11.1.2012, Muistio abien haastattelutuokiosta Meri-Porin Lukiossa 7.12.2011.

¹⁰ Kulttuuriperinnön tutkimuksen Facebook-ryhmän päivityksestä huolehti opiskelijoista Jenni Tuulasjärvi. Syksyyn 2012 mennessä koulutusohjelman neljästä virallisesta viestintäkanavasta digitaalisen kulttuurin ja maisemantutkimuksen sivuja ja ryhmiä päivitetään säännöllisesti. Facebook-mainontaan aikaisemmin varattu rahasumma oli tosin melko pieni, vuoden 2011 budjetissa siihen oli varattu 400 euroa.

YHTEISVALINNAN HAKUOHJEET PÄHKINÄNKUORESSA

"Pähkinänkuoressa"-hakuohjeet viittasivat otsikoinnin ja yleisen visuaalisen ilmeen puolesta suosittuihin "For Dummies"-ohjekirjoihin.

YouTube-portaaliin käsikirjoitettiin ja toteutettiin uudet esittelyvideot, joissa haastateltiin kaikkien kolmen pääaineen professorit. Työllistymistä käsittelevää osiota laajennettiin keräämällä tilastotietoa ja tutkimuksia koulutusohjelmasta valmistuneiden opiskelijoiden sijoittumisesta työelämään.¹¹ Tosin monet saatavilla olevat tiedot olivat jo vanhentuneita ja niitä jouduttiin täydentämään muun muassa käymällä läpi valmistuneiden nimilistoja sekä vertaamalla niitä UCPorin viestintä- ja vaikuttavuushankkeen keräämiin tietoihin. Työllistymisen esittely oli sikäli helppoa, koska koulutusohjelman ja samalla myös UCPorin opiskelijoiden työllistymisaste oli valtakunnallisessakin vertailussa huippuluokkaa. Työllistymistä käsittelevä osio siirrettiin verkkosivuilla vahvemmin erillisvalintaa koskevan osion yhteyteen. Uudet sivut julkaistiin joulukuun 17. päivä, samaan aikaan kun ensimmäinen mainoskampanja Film-O-Holic -sivustolla. YouTube-videot täydennettiin työlään editointivaiheen jälkeen sivustolle tammikuun alussa.¹²

Kiinnostaako sinua digitaalinen media,
kulttuuri ja maisemantutkimus?

EI VALINTAKOETTA! KLIKKAA JA TUTUSTU!

Film-Holicin bannerimainos joulukuulta 2011.

¹¹ Tärkeimmäksi taustatutkimukseksi muodostui Emma Suden *Rajoja rikkomassa* (2007).

¹² Vuoden 2012 hakuajat olivat haasteellisesti jakaantuneet pitkin kevättalvea. Erillisvalinta alkoi jo 17. tammikuuta ja päättyi 2. maaliskuuta, yhteishaku alkoi 5. maaliskuuta ja päättyi 3. huhtikuuta.

Työryhmä järjesti myös 9. joulukuuta 2011 yliopistokeskuksessa kaksi työpajaa, jossa koulutusohjelman toimintaa esiteltiin leikkimielisellä tavalla.¹³ Lisäksi ensimmäistä kertaa koko koulutusohjelman historiassa yksikkö osallistui Turun yliopiston abi-päiville 17. tammikuuta 2012. Esittelytilaisuus oli yhdessä historia-aineiden kanssa, mikä järjestelynä osoittautui erinomaiseksi ratkaisuksi. Esityksessä painotettiin, että historiaa pystyi opiskelemaan myös Porissa ja hakeminen oli pääsykokeettomuuden vuoksi helppoa. UCPorin yhteismarkkinointikampanja erityispiirteensä oli Helsingissä Lasipalatsissa maaliskuun alussa järjestetty *Panosta Poriin* -tapahtuma, jossa mainostettiin Poria opiskelu- ja tapahtumakaupunkina.¹⁴ Ilmoitusten suhteen mediapaletti pysyi samanlaisena kuin edellisen lukuvuoden aikana.

Haluatko akateemiseksi kulttuurialan moniosaajaksi?

Turun yliopisto
University of Turku

Kulttuurituotanto ja maisemantutkimus, Pori

Digitaalista kulttuuria, kulttuuriperintöä ja maisemantutkimusta voit opiskella vain Porissal

Yhteisvalinta

(HuK 180 op + FM 120 op)

- 30 aloituspaikkaa
- hakuaika 5.3-3.4.2012
- EI VALINTAKOETTA!

Valinta tehdään
todistusten perusteella
Katso lisätietoja verkkosivuiltamme!

www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/opiskelu/haku/, satakunta@utu.fi, puh. (02) 333 8129

Erillisvalinta

Maisteriopintojen (120 op)
pääsyvaatimuksena on soveltuva
yliopisto- tai amk-tutkinto

- 15 aloituspaikkaa
- hakuaika 16.1-2.3.2012

KTMT:n lehti-ilmoitusmalli vuodelta 2012, jossa käytettiin Turun yliopiston virallista graafista ohjeistoa. UCPorin yhteismarkkinoinnin ilmoituksissa visuaalinen ilme erosi merkittävästi UCPorin oranssinvärisestä yleisilmeestä (ks. alla). "Tilkkutäkkimäinen" ilme on ollut aikaisemminkin yleisilmoitusten pysyvä ongelma.

PORIN
YLIOPISTO-
KESKUS

Hakuopas 2013

¹³ Käytössä oli esimerkiksi digitaalisen kulttuurin opiskelijoiden kehittämä Lauri Tähkä -miinaharavapeli, Hotelli Otavan Pirtumysteeri -selainpeli sekä tietovisa, jonka yhteydessä opiskelijat saattoivat suunnitella puupalikoilla malleja Porin kaupungin keskustasta.

¹⁴ Tapahtuma teemaksi oli valittu pelit, koska tärkeimpinä ulkopuolisina yhteistyökumppaneina toimi lauta- ja kortipelivalmistaja TacTic ja Angry Birds -peleistään tunnettu Rovio. Koulutusohjelman opiskelijajäsenenä tapahtumaan osallistuivat Usva Friman ja Henrik Elo. He esittelivät vierailijoille ja tiedotusvälineille digitaalisen kulttuurin kehittämää Off Topic -korttipeliä.

Vuoden 2011–2012 opiskelijamarkkinointikampanja oli projektina aikaisempaa hallitumpi ja selkeämpi kokonaisuus. Työmäärä oli edelliseen kertaan verrattuna vähäisempi, mutta toisaalta kampanjaa pystyttiin verrattain vähäisillä kustannuksilla hiomaan monipuolisemmaksi ja kattavammaksi. Kampanjan aikana ei toisaalta pystytty enää hyödyntämään pääsykokeettomuuden uutuusarvoa markkinoinnissa.

Markkinoinnin kannalta tärkeintä oli kuitenkin jatkuvuus. Syksyllä 2012 uutta opiskelijamarkkinointikamppaa tukemassa oli syventävien opintojen projektikurssi, jossa opiskelijat pääsivät suuremmalla ryhmällä suunnittelemaan ja osittain toteuttamaan markkinointikampanjaa.¹⁵ Kurssi oli tärkeä myös siltä osin, että opiskelijat saatiin näin laajemmin sitoutettua toimintaan ja he tulivat myös aikaisempaa enemmän tietoiseksi kuinka tärkeää onnistunut rekrytointi oli koulutusohjelman tulevaisuuden kannalta.¹⁶ Kurssilaisten työtehtävät koskivat verkkosivujen päivittämistä, messu- ja opiskelijatapahtumien järjestämistä ja maisteriopiskelijoiden laajempaa huomioimista kampanjassa. Tarkoituksena oli laajentaa rekrytointia uusiin hakijaryhmiin, minkä vuoksi koulutusohjelmaa on tarkoitus esitellä keväällä 2013 myös Satakunnan ammattikorkeakoulussa.¹⁷ Kurssin päätteeksi työryhmä kokosi tärkeimmät aineistot ja tekivät asianmukaiset lisäpäivitykset verkkosivuille. Tärkein lisäosio oli koulutusohjelmasta valmistuneiden tarinat¹⁸, joista valittiin myös nostoja sitaattien muodossa esittelytekstin sekaan. Koulutusohjelman opetussisältöjä myös esiteltiin aikaisempaa tarkemmin. Lisäksi osa kurssilaisista osallistui koulukierroksille ja abi-infoihin, joita järjestettiin enemmän kuin lukuvuonna 2011–2012.

Yliopistokeskuksen opiskelijarekrytoinnissa puhalsivat syksyllä 2012 uudet tuulet. Suunnitelmien mukaan erillisvalinnan merkitystä tulnaisiin jatkossa korostamaan yhä enemmän ja tästä syystä maisterihakijoiden haalimiseen käytettäisiin jatkossa myös enemmän taloudellisia voimavaroja.

¹⁵ Kyseessä oli S4 Valinnaisia erikoistumisopintoja tai harjoittelukohtaan tarkoitettu "Opiskelijamarkkinoinnin harjoituskurssi". Suoritustapana oli projektityönä tehty markkinointisuunnitelma ja siihen liittyvät erilaiset osatehtävät.

¹⁶ Kurssille osallistui 11 opiskelijaa, lisäksi ryhmänvetäjinä oli yksi meiltä valmistunut opiskelija ja kaksi graduvaiheen opiskelijaa.

¹⁷ Tammikuussa 2013 päivitettyt hakusivut ks. LIITE 3.

¹⁸ <http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/opiskelu/haku/alumni.html>.

2.3 Tuloksia sisäänotosta 2011–2012

2.3.1 Vuoden 2011 sisäänotto

Kevään yhteis- ja erillisvalintojen hakijamäärät osoittivat, että tieto koulutusohjelman opiskelijavalinnan uudistuksesta oli levinnyt laajalle (suluissa vuoden 2010 hakijamäärät):

- Yhteisvalinnassa hakijoita 358 (89)
- Erillisvalinnassa hakijoita 33 (14)

Hakijamäärissä mitattuna vuoden 2010–2011 pilottihanke ja sitä tukenut opiskelijamarkkinointikampanja onnistuivat erinomaisesti tavoitteissaan. Tästä huolimatta sisäänotossa oli havaittavissa pari käytännön ongelmaa ennen syyslukukauden alkua:

Vuoden 2011 lukiodiplomeja ei voitu huomioida valinnassa, mikä johtui hakuajojen synkronoinnin puutteesta. Lukiolaiset eivät toisin sanoen voineet lähettää määräaikaan mennessä diplomeja tiedekuntaan, jotta ne olisi voitu ottaa mukaan hakupapereihin.

Yhteisvalinnan kiintiön täyttö oli liian hidasta. Varsin monet kärkipään hakijoista eivät ottaneet opiskelupaikkaa vastaan ja listan päivitys alaspäin vei runsaasti aikaa. Monille varasijoilla olleille jäi näin ollen varsin vähän aikaa reagoida hyväksymiskirjeisiin. Pahimmillaan opiskelija saattoi saada hyväksymiskirjeen vasta viikkoa ennen lukukauden alkua, mikä varmasti heikensi sisään päässeiden motivaatiotasoa.

Ensimmäisen kutsun jälkeen 19 opiskelijaa kävi HOPS-keskusteluissa ja neljä oli siirtymässä suoraan maisteriopintoihin. Vertailun vuoksi mainittakoon, että vuonna 2010 paikan oli ottanut vastaan 24 opiskelijaa, joista kandiopinnot aloitti 18 opiskelijaa.

Syksyllä 2011 läsnäolevaksi ilmoittautuneita kandidituskintoa suorittavia opiskelijoita oli 22 kappaletta. Poissaolevaksi ilmoittautuneita kandidituskintoa suorittavia opiskelijoita on kahdeksan kappaletta. Syksyllä 2011 HOPS-keskusteluihin saapui vuoden vaihteeseen mennessä kaikkiaan 15 opiskelijaa. Lisäksi kaksi vuonna 2010 valittua opiskelijaa kävi HOPS-keskusteluissa. Osaa

opiskelijoista ei tavoitettu lainkaan (ei esimerkiksi toimivaa sähköpostiosoitetta tai eivät reagoineet yhteydenottoihin), osa on suorittanut aiemman tutkinnon eikä osoittanut aktiivisuutta syksyn aikana.¹⁹ Yhteisvalinnan 30 opiskelijan kiintiöstä 15 siis aloitti aktiivisesti opintonsa syksyllä 2011. Heistä kahdeksan sai opiskelupaikan varasijalta.

Erillisvalinnassa sisään tulleiden kiintiössä 13 aloitti aktiivisesti opintonsa syksyllä 2011. Syksyyn 2012 mennessä heistä 10 on jatkunut opintojaan säännöllisellä tavalla, heistä 6 on suorittanut ensimmäisen opintovuoden aikana enemmän kuin 55 opintopistettä (osa oli hyväksi laskettuja opintoja).

Vuoden 2011 hakijamäärät olivat odotettua korkeammat. Yhteisvalinnassa syksyllä aktiivisen opiskelunsa aloittaneiden opiskelijoiden määrä oli kuitenkin pettymys koulutusohjelmalle. Sen sijaan erillisvalinta onnistui paremmin. 45 opiskelijan kiintiöstä yhteensä noin 28 opiskelijaa aloitti aktiivisesti opintonsa. Yhteisvalinnassa aloitusprosentti oli 50, erillisvalinnassa 86.

2.3.2 Vuoden 2012 sisäänotto

Pääsykokeeton opiskelijavalinta toteutettiin toisen kerran keväällä 2012. Yhteishaussa hakijoita oli 295, mikä merkitsi laskua edellisvuoteen. Lasku selittyy ainakin osittain pääsykokeettoman opiskelijavalinnan "uutuusarvon" menetyksellä. Opiskelijamarkkinoinnissa ei esimerkiksi voitu enää hyödyntää pilottiprojektin mainosetua. Hakijamäärää oli silti edelleen yli kaksi kertaa suurempi kuin keskimäärin edellisen kuuden vuoden aikana. Erillisvalinnassa hakijoita oli 26, joten hakijamäärä laski sen osalta seitsemällä. Lasku noudatteli kuitenkin periaatteessa normaalia kausivaihtelua.

Hakukriteerit pysyivät edelleen samoina, mutta lukiodiplomien hakuaikaa siirrettiin niin, että tuoreilla ylioppilailta oli mahdollisuus sisällyttää diplomi hakemukseensa. Lisäksi hyväksymiskirje lähetettiin 50 hakijalle, millä pyrittiin varmistamaan kiintiön (30) täyttyminen varasijoilta nopeammin kuin vuonna 2011.

¹⁹ Syksyn 2011 opiskelijavalinnan onnistuneisuutta on arvioitu seikkaperäisemmin Sami Louekarin raportissa.

Vuoden 2012 yhteisvalinnassa 30 valitusta hakijasta 18 otti paikan vastaan, viimeinen varasijalta tullut oli varasijalla 35. Yhteensä paikan vastaanottaneita oli 32, joista yksi peruutti myöhemmin. Heistä 10 ilmoittautui poissaoleviksi. Läsnaoleviksi ilmoittautuneita oli siis 21 kappaletta.

HOPS-keskusteluissa kävi 22. marraskuuta mennessä 17 vuoden 2012 kiintiössä valittua kandiopiskelijaa, joista viidellä oli amk-tutkinto. Kahden opiskelijan kohdalla tehtiin ahot-anomus, joista molemmat on hyväksytty tiedekunnassa. 2 keskusteluihin kutsuttua jätti tulematta.²⁰ HOPS-keskusteluissa kävi lisäksi 4 vuoden 2011 kiintiössä valittua (heistä yksi kävi keskustelussa keväällä 2012). Vuonna 2011 valituista 4 on edelleen ilmoittautunut poissaoleviksi.

Yhteensä HOPS-keskusteluissa kävi 22. marraskuuta mennessä 21 kandiopiskelijaa.

Vuonna 2012 valituista 4 ei ole 14. marraskuuta mennessä suorittanut yhtään pistettä, heistä ainakin kahdella on aikaisempi korkeakoulututkinto.

Luvuissa on otettava huomioon myös laadullinen parannus. Monilla kursseilla läpäisyprosentit olivat pitkästä aikaa korkeita.²¹ Opetushenkilökunta havaitsi, että vuoden 2012 opiskelijat olivat pitkästä aikaa motivoituneita ja aktiivisia. Samaan havaintoon päätyivät myös uusien opiskelijoiden tutorit. Tutor-vastaava Petri Saarikoski kävi marraskuun alussa tutorien kanssa vapaamuotoisen keskustelussa, jonka aikana käsiteltiin myös opiskelija-aktiivisuutta. Poikkeuksellisesti maisteriopiskelijoita oli jonkin verran mukana tutor-toiminnassa, vaikka heidän osallistumistaan rajoittivat kandiopiskelijoita enemmän työ- ja perhe-elämä.²² keskustelussa kartoitettiin myös tutoroinnin onnistumista ja kehittämisehdotuksia, joita käsitellään tarkemmin opiskelun läpäisyä koskevassa osiossa.

²⁰ Johtoryhmän muistio 22.11.2012.

²¹ Esimerkiksi digitaalisen kulttuurin perusopinnojen Tieteellisen kirjoittamisen kurssilla 17 ilmoittautuneesta kaikki suorittivat kurssin loppuun.

²² Maisteriopiskelijoiden erityistarpeet pyrittiin huomioimaan perustamalla heitä varten oma tutor-ryhmä, jota veti vuonna 2011 maisteriopiskelijaksi valittu Vaula Toivanen. *Petri Saarikosken toteuttama tutor-ryhmähaastattelu* 9.11.2012.

Erillisvalinnan kautta tulleita opiskelijoita oli yhteensä 15, joista kaikki ovat ilmoittautuneet läsnäoleviksi. Heistä 14 on suorittanut 22. marraskuuta mennessä opintoja, tosin neljän kohdalla suoritukset olivat vaatimattomia (2–7 opintopistettä).

Vuoden 2012 hakijamäärät olivat pienestä laskusta huolimatta tyydyttävät. Yhteisvalinnassa valittuja ja aktiivisesti opintonsa aloittaneita oli hieman enemmän kuin vuonna 2011. Lisäksi osa vuoden 2011 kiintiössä valittua aloitti opiskelunsa. Erillisvalinnan tuloksia voidaan pitää hyvinä. 45 opiskelijan kiintiöstä yhteensä noin 32 opiskelijaa aloitti opintonsa. Yhteisvalinnassa aloitusprosentti oli 56, erillisvalinnassa 93.

2.3.3 Vertailulukuja vuosien 2011–2012 valinnoista.

Naisten osuus uusista opiskelijoista on hiljalleen vahvistunut. Heidän osuus hakijoista on vaihdellut vuosina 2006–2011 hieman alle 70 prosentista vuoden 2011 hieman yli 80 prosenttiin. Vuonna 2011 yli 80 prosenttia paikan vastaan ottaneista oli naisia. Vuonna 2012 naisvaltaisuus oli jo käytännössä täydellinen: 31 paikan vastaanottaneiden joukossa oli vain yksi mies, joka ilmoittautui poissaolevaksi. Lisäksi yksi miesopiskelija vuoden 2011 kiintiöstä aloitti opintonsa vuonna 2012. Erillisvalinnassa sukupuolijako on huomattavasti tasa-arvoisempi: 15 maisteriopiskelijasta 6 oli miehiä (40 %).

HOPS-keskusteluissa syksyn 2011 aikana käyneiden opiskelijoiden pohjapisteiden keskiarvo oli 34,9, lisäpisteiden 37,6 ja yhteispisteiden keskiarvo 73. Lisäpisteitä kaikki olivat saaneet hakukohteen ensisijaisuudesta 10 pistettä sekä ylioppilaskokeesta 10–30 pistettä, mediaani 20 (11 henkilöä sai lisäpisteitä 20). Syksyllä 2012 valittujen paras pistemäärä oli 100, joka oli kahdella. Viimeinen varasijalta valittu sai 58 pistettä. 10 parhaasta 4 ei ottanut paikkaa vastaan. 30 parhaan pohjapisteiden keskiarvo oli 39, lisäpisteiden 39,2 ja yhteispisteiden keskiarvo 78,1. Paikan vastaanottaneiden 32 opiskelijan vastaavat luvut olivat 34,7, 36 ja 70,8.

Vuonna 2011 valittujen ylioppilaskirjoitusvuosissa oli nähtävissä merkittävää hajaannusta. Aloittaneiden opiskelijoiden ikähaitari oli laajahko. Sen sijaan vuoden 2012 sisäännotossa

nuoremmat ikäluokat painottuivat enemmän. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (taulukko 3) on vuosien 2007–2012 opiskelijavalinnassa valitut ylioppilaaksikirjoittamisvuoden mukaan. Vuosien 2011 ja 2012 opiskelijavalinnassa on eroteltu 30. parasta pistemäärän saanutta sekä paikan vastaanottaneet. Sarakkeissa 2011V ja 2012V on hakijapisteiden perusteella 30 parasta opiskelijaa ylioppilaaksi kirjoittamisvuoden mukaan ja sarakkeessa 2011P ja 2012 P paikan vastaanottaneet ylioppilaaksikirjoittamisvuoden mukaan. Tämä sarake sisältää varasijoilta valitut, minkä vuoksi tämän sarakkeen luku yksittäisen vuoden kohdalla voi olla suurempi kuin saman vuoden valitut sarakkeessa. Taulukossa vuosien 2011–2007 osalta ei eritellä tarkemmin ennen vuotta 1995 kirjoittaneiden ylioppilaaksitulovuosia, koska niitä ei saatavilla olleiden dokumenttien perusteella ollut mahdollista selvittää.

Vuonna 2011 valituista ja samana vuonna kirjoittaneista paikan saaneita oli kaksi, mutta kumpikaan heistä ei ottanut paikkaa vastaan. Vuoden 2012 ylioppilaista viisi tuli valituksi ja syksyllä 2012 kuusi otti paikan vastaan (suuri osa varasijoilta). Vuoden 2011 valinnassa vuoden 2005 ylioppilaat muodostivat suurimman yksittäisen vuosiluokan. Sami Louekarín raportin mukaan tätä piikkiä voidaan pitää sattumana. Vuoden 2012 valinnan erikoisuus on vuoden 1991 ylioppilaiden korkea määrä (5). Heistä kahdella on aikaisempia opintoja ja he tulevat todennäköisesti siirtymään maisteriopintoihin nopeutetulla aikataululla.

Taulukko 3.

	2012V	2012P	2011V	2011P	2010	2009V	2008V	2007V
Yo-vuosi								
2012	5	6						
2011	5	3	2					
2010	2	1	4	5	3			
2009	2	1	3	3	9	6		
2008	x	1	1	1	3	9	10	
2007	x	x	x	x	3	4	6	6
2006	1	1	x	x	x	2	5	7
2005	1	x	6	7	1	1	1	7
2004	x	x	2	1	1	1	x	6
2003	3	3	x	1	x	2	1	2
2002	1	1	2	1	x	x	2	1
2001	2	3	2	3	1	3	3	1
2000	1	x	x	x	2	x	1	1
1999	x	x	1	1	x	x	1	1
1998	x	x	1	1	x	x	1	x
1997	1	1	x	x	x	2	x	1
1996	x	x	x	1	x	x	x	x
1995	x	1	1		x	x	1	1
1994	1	1						
1991	2	5						

Aiemmin (2012)	1	1						
Aiemmin (2011-2007, ennen vuotta 1995)			3	2	2	3	6	7
Vuodesta ei tietoa (2012)		1						

Vertailussa näkyy, että uusien ylioppilaiden määrä on kasvanut selvästi, mitä voidaan pitää myönteisenä kehityksenä. Vuonna 2010 opiskelijavalintauudistusta valmisteltaessa odotettiin, että varsinkin lukiodiplomeista saatavilla olevat pisteet nostaisivat nuorempia ikäluokkia valituiksi tulevien joukkoon. Kahden vuoden tulokset eivät kerro mihin suuntaan opiskelijoiden ikäpainotus on menossa. Lisäksi tarkasteltaessa opiskelijavalintaa kokonaisuudessaan huomaa selvästi, miten erillisvalinnan merkitys on pysynyt vahvana ja tässä kiintiössä valittujen keski-ikä on ymmärrettävästi selvästi korkeampi. Toinen tilanteeseen vaikuttava tekijä ovat yhteisvalinnassa sisään tulleet opiskelijat, joilla on aikaisempaa työ- ja opiskelijakokemusta.

Pääsykokeettoman opiskelijavalinta houkutteli jonkin verran ei-toivottavia hakijoita. Vuosien 2011–2012 aikana oli havaittavissa niin sanottua "vapaamatkustelua" eli tietty määrä hakijoista hankki opiskelupaikan ilmeisesti opiskelijaetujen (terveydenhuolto, alennukset, tuettu ruokailu) vuoksi ilman aikomustakaan opintojen aloittamisesta. Ilmeisesti näitä hakijoita ei tuntunut hirveästi häiritsevän se, että he toiminnallaan mahdollisesti veivät opiskelupaikan muilta, motivoituneilta hakijoilta. "Vapaamatkustelun" tunnistamiseen liittyy kuitenkin jonkin verran epävarmuustekijöitä, koska opiskelijoiden taustojen selvittäminen on hankalaa tai lähes mahdotonta. Läsnoleviksi ilmoittautuneita, mutta opintojen suhteen täysin passiivisia kandiopiskelijoita oli vuosien 2011–2012 sisäänotoissa yhteensä noin 8 kappaletta. Monella heillä oli jo aiempi korkeakoulututkinto takana. Tämän lisäksi rekisterissä löytyi suurin piirtein saman verran opiskelijoita, jotka olivat suorittaneet hyvin vähän opintoja. Nämä ongelmat linkittyvät osaltaan opintojen läpäisyyn, jota käsitellään tarkemmin raportin toisessa osiossa.

Koulutusohjelman pääaineiden johdantokurssien suoritukset vuosina 2008–2012 näkyy alla olevasta taulukosta. Taulukossa on pääaineittain kunkin pääaineen johdantokurssin kyseisenä vuosina suorittaneiden lukumäärä sekä tästä eroteltuna niiden opiskelijoiden lukumäärä, jotka ovat kyseisenä vuonna aloittaneet opiskelunsa koulutusohjelmassa.

Taulukko 4.

Vuosi	Digi	Uusia	Kupe	Uusia	Matu	Uusia	Yht suorituksia	Yht uusia
2008	21	12	26	16	12	5	59	33
2009	25	9	21	11	17	7	63	27
2010	41	10	15	8	14	3	70	21
2011	13	4	13	6	14	7	40	17
2012	16	4	15	11	23	9	57	24

Vuosina 2008–2009 johdantokurssien suorittajat ovat jakaantuneet melko tasaisesti pääaineiden kesken, uusien opiskelijoiden osuus on ollut myös suhteellisen korkea. Vuoden 2010 digitaalisen kulttuurin korkeaan suorituslukuun lasketaan CBM-maisteriohjelman opiskelijat. Vuoden 2011 notkahdus suorituksissa korreloi hyvin yhteisvalinnan osittaisen epäonnistumisen kanssa. Vuoden 2012 tulokset merkitsivät selvää parannusta tilanteeseen. Kokonaissuoritusten määrä voi vielä jonkin verran nousta. Tulosten perusteella suoritusten pahin "aallon pohja" on ainakin toistaiseksi ohitettu.

2.3.4 Kandikyselyt opiskelijoille 2011 ja 2012

Vuoden 2011 syksyllä uusilta kandiopiskelijoilta kyseltiin tietoja ja syitä miksi he olivat hakeutuneet koulutusohjelmaan opiskelemaan ja mistä he olivat saaneet tietoa yksikön opintotarjonnasta. Sähköpostilla lähetettyyn kyselyyn tuli yhteensä 12 vastausta. Naisia oli 67 ja miehiä 33 prosenttia. Koulutusohjelmaan tultiin lähialueilta: vastanneista 45 prosenttia (5 kpl) tuli Satakunnasta. Varsinais-Suomesta ja Uudeltamaalta tuli kaksi opiskelijaa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että erillisvalinnassa maantieteellinen hajonta oli laajempaa: 50% tuli Satakunnasta, 20% Pohjois-Savosta ja 30% Uudeltamaalta.²³

Tiivistettynä kyselyn tärkeimmät tulokset olivat seuraavat:

- Pääsykokeettomuus ja mielenkiintoinen opetustarjonta vaikuttivat eniten hakuun
- Koulutusohjelman verkkosivut olivat ylivoimaisesti tärkein tiedonlähde hakijoille
- Lehtimainoksia tai esitteitä ei pidetty kovinkaan tärkeinä tietolähteinä
- Porin roolia opiskelijakaupunkina pidettiin jokseenkin merkittävänä

Kyselyn tärkein havainto oli verkkosivujen ensisijainen rooli markkinoinnissa ja Sami Louekarin raportissa suositeltiin sivujen kehitystyön jatkamista. Tätä työtä opiskelijamarkkinointityöryhmä myös toteutti lukuvuonna 2011–2012.

²³ Sami Louekari: Maisterikysely 2011.

Syksyllä 2012 tehtiin uusi kysely samalla lomakkeella. Edellisestä poiketen kyselyä ei lähetetty sähköpostilla vaan täytettiin HOPS-keskustelujen aikana. Yhteensä vastauksia tuli 19 kappaletta. Vastanneista kaikki olivat naisia. Koulutusohjelmaan hakeuduttiin edelleen pääasiassa lähialueilta: vastanneista 65 prosenttia (14 kpl) tuli Satakunnasta. Varsinais-Suomesta tuli yksi (Masku), Helsingistä kaksi opiskelijaa. Lisäksi vastanneista yksi ilmoitti asuinpaikakseen Raahe. Käsittelen tulokset lomakkeessa esitettyjen kysymysten pohjalta:

Pääsykokeettomuus.

Vastaajista 12 (63 %) ilmoitti, että pääsykokeettomalla opiskelijavalinnalla oli suuri tai erittäin suuri merkitys päätöksessä hakea koulutusohjelman opiskelijaksi. Kahdessa vastauksessa mainitaan erikseen, että he eivät olisi pyrkineet koulutusohjelmaan, mikäli pääsykoe olisi järjestetty.

Jokseenkin merkityksettömäksi asian tulkitsi 6 vastaajaa (31,5 %). Yksi vastaaja piti pääsykokeettomuutta "kivana asiana", mutta ei osannut sen tarkemmin luonnehtia sen merkitystä hakemispäätöksessä.

Jotkut ovat luonnehtineet valintaansa tarkemmin myös avovastauksena, jota ei erikseen pyydetty lomakkeessa:

"Kyllä se vaikutti suuresti päätökseen, muttei niin vahvasti kuin opintosisällöt. Kahden yliopiston välillä valittaessa on vaikuttava tekijä." (Vastaus 5)

Opetustarjonta

Helpon ja vaivattoman todistusvalinnan rinnalla opetustarjonta nousi kaikkein tärkeimmäksi hakijoita houkuttelevaksi tekijäksi. Vastaajista peräti 15 ilmoitti (78 %), että koulutusohjelman oppiaineet ja opetustarjonta olivat erittäin tärkeitä tai melko tärkeitä tekijöitä hakuprosessissa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että vuoden 2011 kyselyssä opetustarjonnan nostivat esille 9 (60 %) vastaajaa.

Markkinointikanavat

Koulutusohjelman omat verkkosivut olivat edelleen ensisijainen tiedon lähde hakijoille. Vastaajista 16 (84 %) piti niitä tärkeinä tai erittäin tärkeinä. Samassa yhteydessä mainittiin muutaman kerran

tärkeinä myös UCPorin ja Avoimen yliopiston verkkosivut. On kiinnostavaa, että Turun yliopiston omia hakusivuja ei mainita kertaakaan vuosien 2011–2012 kyselyissä. Kahdessa vastauksessa lukion opinto-ohjaaja on ensin kertonut hakijalle koulutusohjelmasta, minkä jälkeen lisätietoa on etsitty verkkosivuilta. Sukulaissuhteista on myös ollut apua, sillä kahdessa vastauksessa tiedottajaksi mainitaan "äiti" ja yhdessä "sisko". Näistä toisessa vastauksessa on myös rinnakkain merkitty lähteeksi koulutusohjelman lehti-ilmoitus.

Pori opiskelijakaupunkina.

Satakunnasta opiskelemaan hakeutuneille kotipaikkakunnalla näyttää olevan kohtuullisen merkityksellinen rooli. Vuoden 2011 kyselyssä 6 (40 %) vastaajaa piti Porin asemaa opiskelijakaupunkina joko tärkeänä tai melko tärkeänä. 4 piti asiaa merkityksettömänä (26 %) Uudessa kyselyssä vastaava luku oli 11 (57 %), merkityksettömäksi asian tulkitsi viisi vastaajaa (26 %). Vastaajista 7 (36 %) piti Porin yliopistokeskusta ja ristiinopiskelumahdollisuuksia tärkeinä opiskelupaikan valintaan vaikuttaneina tekijöinä. Merkityksettömäksi asian luonnehti 10 (53 %) vastaajaa. Vuonna 2011 Porin yliopistokeskuksen roolin arvioi tärkeämmäksi: 8 (53 %) vastaajaa katsoi yliopistokeskuksen olevan tärkeä tai melko tärkeä, kukaan vastaajista ei pitänyt asiaa merkityksettömänä.

Avovastaukset.

Opiskelijat saivat myös täyttää lomakkeessa avokentän, jossa kyseltiin heidän ennako-odotuksia koulutusohjelmasta ja miten koulutusohjelma oli vastannut odotuksia. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut pettyneensä koulutusohjelmaan. 6 (31,5 %) vastaajista oli jättänyt kentän tyhjäksi. 13 (68,5 %) ilmoitti koulutusohjelman täyttäneet odotukset hyvin tai erittäin hyvin. Jotkut vastauksista olivat hyvinkin myönteisiä:

"Koulutusohjelma on ylittänyt ennako-odotukset. Erityisesti huomioitavaa ja positiivista pienet ryhmäkoot ja tiivis yhteishenki opiskelijoiden ja opettajien kesken."
(Vastaus 3)

"On vastannut odotuksia => omat kiinnostuksen kohteet ovat tarkentuneet."
(Vastaus 8)

"On vastannut ennako-odotuksia. Kiinnostavat aiheet, hyvät luennoitsijat, joustavuus, pienen yksikön henki." (Vastaus 10)

UCPorin uusille opiskelijoille tehtiin yliopistokeskuksen esittelyluentojen aikana 29. elokuuta markkinointikysely, jossa tiedusteltiin mistä hakijat olivat saaneet tietoa opiskelijavalinnasta ja millaisia mielikuvia heillä oli Porista opiskelijakaupunkina.²⁴ Kyselylomakkeessa oli pieniä puutteita, koska ensimmäisessä kohdassa kysyttiin yliopistoa, jossa vastaaja oli aloittanut opintonsa. Koska kohdassa ei ollut muita vaihtoehtoja TuKKK:n ja KTMT:n opiskelijoiden vastaukset menivät sekaisin. Kyselylomakkeessa ei ole myöskään avokenttiä ja monet mielikuviin liittyvät kysymykset on täytetty ilmeisen kiireellä. Kyselyssä ei myöskään eroteltu yhteis- ja erillisvalintaa toisistaan. Tätä raporttia varten käytössä on ollut 34 vastauslomaketta, joiden tarjoamiin tietoihin on suhtauduttava varauksella, koska vastauksia on enemmän kuin mitä orientaatioviikon ohjelmaan on meiltä opiskelijoita osallistunut. Kyselyn tärkeimmät tulokset ovat seuraavat:

Eniten tietoa hakukohteesta löydettiin yliopiston Porin yksikön verkkosivuilta (73 %). Toisaalta niiden rinnalla mainittiin myös toisinaan emoyliopiston verkkosivut ja Porin yliopiston verkkosivut. Uusien opiskelijoiden mielikuvat yliopistonkeskuksesta ja Porista yliopistokaupunkina vaihtelivat melko paljon. Yleisesti ottaen mielikuvat yliopistokeskuksesta olivat myönteisemmät kuin mielikuvat kaupungista. Jossain vastauksissa tähdennettiin myös läheltä löytyvän opiskelupaikan merkitystä. Ainutlaatuiset opetussisällöt mainitaan erikseen viidessä vastauksessa, millä viitataan selvästi KTMT:n opetustarjontaan. Yhden kiinnostavan tapausesimerkki voidaan poimia vastausten joukosta. Opiskelija on luonnehtinut aluksi Poriin hakeutumistaan lyhyesti "perhesyillä". Tämän jälkeen kirjoittaja on kääntänyt paperin ja innostunut jatkamaan perustelujaan:

"Maisemantutkimus tuntui sopivammalta. Olen opiskelut aikaisemmin maaperägeologiaa ja ympäristösuojelua, mutta se olikin sitten liian matemaattista minulle. Vaikka aihe olikin toisaalta mieleinen. Maisemantutkimus vaikuttaa ehdottavasti kiinnostavimmalta oppiaineelta, mitä yliopisto-opinnoissa on tarjolla" (Vastaus 15).

²⁴ Markkinointikysely / Uusien opiskelijoiden info 29.8.2012.

Vuoden 2012 kandidikyselyn vastaukset korreloivat hyvin vuoden 2011 vastaavan kyselyn vastausten kanssa, vaikka tiettyjä eroavaisuuksia oli havaittavissa. Pääsykokeettomuus näyttää vakiinnuttaneen asemansa opiskelijavalintaprosessissa ja vahvistavan yhdessä koulutusohjelman kiinnostavien opetussisältöjen kanssa yksikön houkuttelevuutta hakijoiden silmissä. Verkkosivut ovat ylivoimaisesti tärkein tiedon hankinnan väline, mutta myös muiden tiedotuskanavien rooli näkyi satunnaisesti vastauksissa.

2.3.5 Vertailuja UCPorin yhteis- ja erillisvalinnan hakijamääriin 2008–2012

Porin yliopistokeskus on pärjännyt hakijamäärissä mitattuna verrattain hyvin viimeisen neljän vuoden aikana.²⁵ Vuoden 2008 voimakas nousu johtuu osittain Turun kauppakorkeakoulun opiskelijavalinnan siirtymisestä valtakunnalliseksi. Vuoden 2011 yhteisvalinnan nousu selittyi pitkälti KTMT:n opiskelijavalinnan uudistuksella.

Taulukko 5.

UCPori yhteishaun ja erillisvalinnan hakijamäärät 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
EV	512	827	944	714	802
YV	894	1135	1054	1427	1293
YHT	1406	1962	1998	2141	2095

Vertaamalla yhteisvalinnan hakijamääriä uudistuksen merkitys näkyy vielä selvemmin. Taulukosta selviää myös miten merkittävä osa UCPorin kandisisäännotosta tapahtuu TuKKK:n kautta. Yksikön suhteellinen osuus yhteisvalinnan hakijamääristä tulee edelleen kasvamaan vuoden 2013 aikana, koska Tampereen yliopisto on luopunut kandisisäännotosta ja luultavasti KTMT:n hakijamäärä laskee opiskelijavalinnan uudistuksen vuoksi (motivaatiokirjeen mukaan tulo voi vaikuttaa hakemusten määrään heikentävästi).

Taulukko 6.

Yksikkökohtaiset yhteishaun hakijamäärät 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
TuKKK	612	746	688	731	632
TY ktmt	80	101	89	358	295
TaY	202	288	277	338	366

²⁵ Viestintäryhmän muistio, LIITE 1, Porin yliopistokeskuksen hakijamäärät 2012 (19.9.2012).

Erillisvalinnan korkeat hakijamäärät selittyvät niin ikään pitkälti TuKKK:n vahvalla vetovoimaisuudella. Seuraavassa taulukossa ei ole eroteltuna eri maisteriohjelmien osuuksia, mutta CBM:n rooli vuoden 2012 hakijamäärissä on selvästi pienentynyt ja on melko varmaan, että maisteriohjelma tullaan ajamaan lähivuosina alas.

Taulukko 7.

Yksikkökohtaiset erillisvalinnan hakijamäärät 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
TuKKK (ml. CBM)		396	345	282	400
TY ktmt	11	20	14	33	26
TaY		14	39	27	36
TaY hyvis	25	0	86	0	98
TTY (pl. trad.)	224	285	371	307	178
Aalto (Visu+CBM)		77	75	65	64

3. Yhteenvetoa ja arvioita

KTMT:n opiskelijarekrytoinnin ilmeiset heikkoudet ovat tyypillisiä pienen yksikön ongelmia: koulutusohjelma joutuu kilpailemaan huomattavasti isompia yksiköitä vastaan tilanteessa jossa ikäluokat ovat jatkuvasti pienentymässä. Toistaiseksi KTMT:n etuna on ollut selkeä ketteryys, jolloin ongelmiin on pystytty vastaamaan nopeammin kuin esimerkiksi Turussa pääkampusalueella. Pääsykokeesta luopuminen ja rekrytointitoimenpiteiden tehostaminen ovat osittain korjanneet ilmenneitä puutteita. Raportti kuitenkin osoittaa, että pääsykokeeton yhteisvalinta ei yksistään riitä ratkaisemaan pitkántähtäimen ongelmia. Vuoden 2011 yhteisvalinnan osittainen epäonnistuminen oli harmittava, mutta ei täysin odottamaton vastoinkäyminen.

Eniten huolta on herättänyt pääsykokeettoman yhteisvalinnan kautta hyväksytyjen opiskelijoiden korkeat poissaolomäärät (lähes kolmasosa hyväksytyistä on ilmoittautunut poissaoleviksi kumpanakin vuonna). Poissaolojen syitä voidaan vain arvailla, mutta todennäköisesti monet hakijat pitävät opiskelupaikkaa "varalla", jos heidän elämäntilanteensa muuttuu niin että

opintojen aloittaminen on ajankohtaista. Toisaalta opettajien tekemän arvion mukaan syksyllä 2011 yhteisvalinnan kautta opintonsa aloittaneet olivat kuitenkin opinnoissaan motivoituneita, vaikka kurssisuoritukset laskivat. Kiintiön määrään suhteutettuna lopputulos oli kuitenkin selvästi huonompi kuin edellisenä vuotena. Yhteisvalinnassa tilanne parani luvuissa mitattuna jonkin verran vuoden 2011 tilanteesta. Laadullinen parannus oli kuitenkin näkyvämpää, mikä näkyi erityisesti uusien opiskelijoiden kurssiaktiivisuudessa. Uusien opiskelijoiden tutorit vahvistivat myös opetushenkilökunnan myönteisen näkemyksen. Ainakin osittain vuoden 2011 kehoitus tulos voi siis selittyä normaalilla kausivaihtelulla, lisäksi tietyt hallinnolliset kitkatekijät (varasijajärjestelmä ja lukiodiplomien huomioiminen) saattoivat vaikuttaa asiaan. Toisaalta kahden vuoden seuranta ei vielä kerro mihin suuntaan yhteisvalinta on kehittymässä lähiaikoina. Opiskelijarekrytoinnin jatkuva ongelma on, että Pori ei ole edelleenkään kovin tunnettu yliopistokaupunkina. Lisäksi koulutusohjelman toimiminen UCPorin ainoana humanistisen alan koulutuspaikkana tuo lisähaasteita, varsinkin kun kandidikoulutusta ollaan samaan aikaan ajamassa alas muissa yksiköissä. Rekrytoinnin kannalta oman lisähaasteensa tuo lähivuosina yliopistokeskuksen muutto yhteisiin kampustiloihin Porin alueen ammattikorkeakoulujen kanssa. Muutos pitäisi tämänhetkisten tietojen mukaan tapahtua syksyllä 2016. Porin yliopistokeskus sijoitettuna Puuvillan vanhassa uusiokäyttöön otetussa teollisuusrakennuksessa, joka on historiallisesti yksi Porin tärkeimmistä maamerkeistä. Tällä hetkellä on nimittäin kaupungin taholta päätetty, että yliopistokeskus siirretään pois rakennuksesta uusiin tiloihin Asema-aukiolle. Siirtoa voidaan luonnehtia vähintään imagotappiona yliopistokeskukselle, vaikka yhteiskampushanke sinällään tarjoaa uusia yhteistoimintamahdollisuuksia.

Erillisvalinnan suhteellinen merkitys koulutusohjelman toiminnassa on jatkanut kasvuaan. Vielä neljä vuotta sitten amk-tason maisteriopiskelijat toivat vielä varsin vähän lisäarvoa suoritustilastoihin, mutta tällä hetkellä onnistunut erillisvalinta on pystynyt paikkaamaan monia yhteisvalinnan heikkouksia. Maisteriopiskelijoiden opintojen sujuvuuteen onkin kiinnitettävä yhä enemmän huomiota, mikä tarkoittaa myös opintojen suoritustapoihin liittyviä joustoja (asiaa käsitellään tarkemmin raportin seuraavassa luvussa). Opiskelijarekrytoinnin suhteen KTMT joutuu miettimään tarkasti myös vaihtoehtoisten sisääntuloväylien kehittämistä (aikuis- ja täydennyskoulutus sekä Avoin yliopisto).

KTMT:n kannalta riippuvuus emoyliopistosta ja alueellinen ”sivutoimipisteen” maine on jatkuva ongelma, jota ei voida koskaan sivuuttaa. Kandisisääntön loppuminen on yksikön toiminnan kannalta uhka, jonka toteutumiseen on lähivuosina syytä varautua kaikilta osin. Uhkakuvan toteutumiseen vaikuttavat monet syyt, joista UCPorin alueellisen profiilin kehittyminen on yksi tärkeimmistä. Erillisvalinnan merkitys tulee joka tapauksessa korostumaan myös KTMT:n opiskelijavalinnassa lähivuosina. UCPori on selvästi toiminnassaan suuntautumassa yhä enemmän aikuis- ja jatkokoulutussektorille ja yhteismarkkinoinnissa tämä on jo huomioitu. Oletettavasti UCPorin uusien sisääntuloväylien ja yhteisten opetussisältöjen kehittäminen voi toisaalta tuoda ratkaisuja moniin opetus- ja tutkimustoiminnan rakenteellisiin ongelmiin. Näiltä osin KTMT:n ketteryys on ja pysyy tärkeänä kilpailuvalttina.

On myönteistä, että pääsykokeettoman opiskelijavalinnan lisäksi koulutusohjelman mielenkiintoiset ja ainutkertaiset opintosisällöt ovat kiinnostaneet hakijoita. Muuten rekrytoinnissa markkinointitoiminnan kehittämistä pitää jatkaa ja tukea kaikilta osin. KTMT:n sisällä myös yhteisten perusopintojen ja metodiopintojen kehitystyö kannattaa aloittaa välittömästi. Vastaavasti omaa sivuainetarjontaa ja niiden sisältöjen kriittistä arviointia kannattaa työstää samassa yhteydessä.

Hakijoita kiinnostavia opintokokonaisuuksia kannattaa jatkossa edelleen korostaa opiskelijamarkkinoinnissa ja opintokokonaisuuksien suunnittelussa. Työllistymistä ja jatkokoulutusta on myös syytä tuoda esille samassa yhteydessä. Koulutusohjelmalla ei ole varaa luottaa siihen, että opetus- ja tutkimustoiminta yksinään voisi toimia laadukkaana ja monipuolisen opiskelijarekrytoinnin turvana. Yksikön omien opiskelijoiden valjastaminen rekrytointiin on monella tapaa hyödyllistä. Opiskelijat näkevät kuinka tärkeästä toiminnasta on kysymys, mikä voi lisätä yhteishenkeä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta suhteessa yksikköön ja henkilökuntaan. Lisäksi opiskelijat pystyvät markkinointikampanjoita suunnitellessaan ottamaan paremmin huomioon ikäluokkansa edustajien tarpeet ja toiveet.

LIITTEET

LIITE 1

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma

Koulutusohjelman pääaineita ovat kulttuuriperinnön tutkimus, maisemantutkimus ja digitaalinen kulttuuri. Valinnassa hyväksytyt saavat opinto-oikeuden kaikkiin aineisiin, pääaine valitaan myöhemmin opintojen kuluessa.

Opiskelijavalinnassa hakija voi saada enintään 120 pistettä. Tullakseen hyväksytyksi hakijan tulee saada vähintään 15 pistettä. Hakijan pistemäärä muodostuu ylioppilastutkinnon perusteella saatavista taustapisteistä ja lisäpisteistä sekä muilla perusteilla annettavista muista pisteistä. Hakijan täytyy lisäksi suorittaa hyväksytysti valintaan kuuluva motivaatiotehtävä.

1) ylioppilastutkintotodistuksen perusteella saatavien pisteiden maksimimäärä on 80, josta taustapisteet muodostavat enimmillään 50 pistettä ja lisäpisteet 30 pistettä.

a) Taustapisteet lasketaan ylioppilastutkinnon äidinkielen arvosanan ja enintään kolmen (3) muun parhaan kokeen perusteella. Kokeista saadut arvosanat pisteytetään seuraavasti:

Arvosana	Äidinkieli	Reaali ja pitkään oppimäärään perustuva koe ja suomi toisena kielenä -koe	Lyhyeen tai keski-pitkään oppimäärään perustuva koe
vuonna 1996 tai sen jälkeen saatu LAUDATUR	14	12	10
EXIMIA ja vuonna 1995 tai aiemmin saatu LAUDATUR	12	10	8
MAGNA CUM LAUDE	10	8	6
CUM LAUDE	7	5	3
LUBENTER	3	2	1
APPROBATUR	0	0	0

b) Ylioppilastutkinnon reaaliokokeen perusteella on mahdollista saada lisäpisteitä.

Ylioppilastutkinnon lisäpisteitä voi saada enintään -kolmesta (3) seuraavasta aineerealiin suoritettavasta -aineesta, mikäli hakija on kyseisestä aineesta saanut arvosanan *eximia* tai *laudatur*:

- Historia
- Yhteiskuntaoppi
- Maantiede
- Filosofia
- Biologia
- Uskonto tai elämäntutkimustieto

Yhdestä aineesta saa 10 lisäpistettä. Lisäpisteiden maksimimäärä on 30.

Vuosina 1996–2005 ylioppilastutkinnon suorittaneet saavat lisäpisteitä reaalin kokonaisarvosanasta seuraavasti:

LAUDATUR ja EXIMIA	30
MAGNA CUM LAUDE	20
CUM LAUDE	10
LUBENTER	0

Vuonna 1995 tai aiemmin ylioppilastutkinnon suorittaneet saavat lisäpisteitä reaalin kokonaisarvosanasta seuraavasti:

LAUDATUR	25
MAGNA CUM LAUDE	20
CUM LAUDE	10
LUBENTER	0

2) Hakija voi saada muita pisteitä enimmillään 40 seuraavien kriteerien perusteella:

a) Ensisijainen hakija (10 pistettä)

b) Opetushallituksen myöntämät lukiodiplomit (enintään 20 pistettä). Pisteytyksessä huomioidaan enintään kaksi (2) lukiodiplomia. Kustakin lukiodiplomista saa 10 pistettä. Lukiodiplomien on oltava seuraavilta aloilta:

- Kuvataiteen lukiodiplomi
- Teatteritaiteen lukiodiplomi
- Median lukiodiplomi
- Puheviestinnän lukiodiplomi
- Ympäristötieteiden lukiodiplomi

Tai vastaavien alojen muut lukiodiplomit

Hyväksyttävän lukiodiplomin minimiarvosana on 3.

TAI

Ammattikorkeakoulun, ammatillisen korkea-asteen, ammatillisen opistoasteen tai vähintään kolmevuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneet (20 p).

c) Avoimessa yliopistossa suoritettut perus- tai aineopinnot (enintään 10 pistettä). Pisteytyksessä huomioidaan enintään kaksi (2) opintokokonaisuutta.

Kustakin opintokokonaisuudesta saa 5 pistettä. Opintokokonaisuuden tulee olla suoritettu joltakin seuraavista aloista: humanistinen, yhteiskuntatieteellinen, kasvatustieteellinen, luonnonvara- ja ympäristöala tai taideala.

Mikäli kahdella hakijalla on sama pistemäärä, heidän keskinäinen järjestyksensä ratkaistaan seuraavien kriteerien perusteella:

- 1) Hakukohteen ensisijaisuus hakijalle
- 2) Ylioppilastutkinnon perusteella saatavat taustapisteet
- 3) Ylioppilastutkinnon perusteella saatavat lisäpisteet

MOTIVAATIOTEHTÄVÄ

Laadi itsenäisesti motivaatiokirje, josta käyvät ilmi kolme seuraavaa kohtaa. Liitä kirjeesi osaksi hakemustasi.

1. Kerro lyhyesti, miksi haluat opiskelemaan Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmaan. (arviointi 0–10 pistettä)
2. Tutustu koulutusohjelman verkkosivuihin (<http://www.hum.utu.fi>) ja ennen kaikkea opinto-oppaaseen (<https://nettlopsu.utu.fi/opas/index.htm> tai <http://www.hum.utu.fi>) ja suunnittele ensimmäisen vuoden opintosi. Kuvaile, mitä opintoja aiot suorittaa ensimmäisenä opiskeluvuotena. Mitä pää- ja sivuaineen opintoja aiot suorittaa ja mitä muita opintoja? Tee realistinen suunnitelma ja perustele tekemäsi valinnat. Huomioi, että humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto (180 opintopistettä) on täysipäiväisesti suoritettavissa kolmessa vuodessa ja maisterintutkinto (120 opintopistettä) kahdessa vuodessa. Tämä tarkoittaa, että opiskelijan tulisi opiskella keskimäärin 60 opintopistettä jokaisena opiskeluvuotena. 60 opintopistettä vastaa lukuvuoden työmäärää tai 1 600 tunnin työtä. Yksi opintopiste vastaa siis noin 27 tunnin työpanosta. (arviointi 0–30 pistettä)
3. Kerro lyhyesti tulevaisuudensuunnitelmistasi. Mitä teet valmistumisesi jälkeen (kandidaatin- ja maisterintutkinto ovat laskennallisesti suoritettavissa viidessä vuodessa, ja opintoaika on rajattu seitsemään vuoteen)? (arviointi 0–10 pistettä)

Yhtenä hakukelpoisuuden ehtona on, että hakija saa motivaatiokirjeestä vähintään 25 pistettä siten, että jokainen edellä mainittu kohta (1–3) on huomioitu. Motivaatiokirjeestä voi saada enintään 50 pistettä. Motivaatiokirjeen pisteet eivät vaikuta varsinaisiin hakupisteisiin, mutta sen hyväksytyt suorittaminen (vähintään 25 pistettä) on edellytys hakukelpoisuudelle. Mikäli motivaatiokirje puuttuu hakemuksen liitteistä, hakemus hylätään.

Motivaatiokirjeen kirjoitusohjeet:

- Motivaatiokirjeen alkuun kirjoitetaan oma sukunimi, etunimi ja henkilötunnus.
- Motivaatiokirje kirjoitetaan tekstinkäsittelyohjelmalla.
- Motivaatiokirjeen pituus saa olla enintään 3500 merkkiä välilyönteineen.

Motivaatiokirjeen sisällöt, arviointi ja pisteytys

- Hakijan perehtyneisyys koulutusohjelman sisältöalueisiin ja painopisteisiin (0–10 pistettä, hyväksymisen minimipistemäärä 5)
- Realistisen ensimmäisen vuoden opintoja koskevan suunnitelman esittäminen huomioiden päätoiminen opiskelu tavoiteajan rajoissa (0–30 pistettä, hyväksymisen minimipistemäärä 15)
- Hakijan osaamistavoitteiden soveltuvuus koulutusohjelman oppimismahdollisuuksiin (0–10 pistettä, hyväksymisen minimipistemäärä 5)

LIITE 2

HUMANISTINEN TIEDEKUNTA / VALINTAPERUSTEET

Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma

Erillisvalinta maisteriopintoihin

Koulutusohjelman pääaineita ovat kulttuuriperinnön tutkimus, maisemantutkimus ja digitaalinen kulttuuri. Kulttuuriperinnön tutkimuksessa tarkastellaan aineellista ja henkistä kulttuuriperintöä, lähestyen aihetta historia- ja etnologiatieteiden näkökulmasta. Maisemantutkimus tutkii rakennettua ympäristöä, luonnonmaisemaa ja kulttuurimaisemaa humanistisesta näkökulmasta. Digitaalisen kulttuurin opinnoissa käsitellään uusia digitaalisen viestinnän, taiteen, viihteen ja opetuksen muotoja.

Aiemmin korkeakoulututkinnon suorittaneet voivat hakea Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmaan erillisvalinnassa

(Kiintiö 15)

Maisteriopintojen opinto-oikeus on kaikilla niillä, jotka ovat suorittaneet humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa.

Maisteriopintoihin voi hakeutua myös koulutusohjelman ulkopuolelta. Hakijaksi hyväksytään alemman korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jonka tutkintoon sisältyy tai joka on suorittanut perus- ja aineopinnot jostakin seuraaviin oppiaineisiin tai niitä vastaaviin oppiaineryhmiin lukeutuvalta alalta.

Oppiaineryhmät ovat:

- digitaalinen kulttuuri
- etnologiatieteet
- historiatieteet
- kasvatustieteet
- kulttuurien tutkimus
- kulttuurimatkailu
- kulttuuriperinnön tutkimus
- kulttuuripolitiikka
- maantiede
- maaseutututkimus
- maisemantutkimus
- matkailututkimus
- media- ja tiedotustutkimus
- museologia
- naistutkimus
- taiteen tutkimus
- yhteiskuntatieteellinen kulttuurintutkimus
- ympäristöpolitiikka

Ammattikorkeakoulussa kulttuurituottajan, medianomin, ympäristösuunnittelijan, konservاتورin ja hortonomin tutkinnon suorittaneet voivat hakea maisteriopintoihin ilman perus- ja aineopintojen suorittamista. Muiden kuin mainittujen ammattikorkeakoulututkintojen ja oppiaineryhmien kelpoisuudesta päättää Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman professorien muodostama valintalautakunta.

Hakijan on toimitettava valintalautakunnalle ennakkotehtävänä motivaatiokirje. Motivaatiokirjeessä hakija voi omin sanoin perustella, miksi haluaa opiskelemaan Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen maisteriopintoihin. Samalla hakijalla on tilaisuus kertoa itsestään, aikaisemmista opinnoistaan ja työkokemuksestaan sekä miten näkee niiden liittyvän maisteriopintoihin. Motivaatiokirje on vähintään muutaman rivin ja enintään A4-liuskan mittainen vapaamuotoinen teksti, joka liitetään hakemukseen. Motivaatiokirjeessä hakija voi kuvailla tähänastisia valintojaan ja niiden perusteita, tulevaisuuden suunnitelmiaan ja sitä mitä maisteriopinnoilta odottaa. Opinto- ja työuran ohella on tärkeää tuoda esiin vaikkapa kulttuuri- tai ympäristöharrastuksia. Motivaatiokirjeessä hakijan tulisi kertoa:

- kiinnostuksensa pääkohde maisteriopinnoissa
- opinto- tai tutkimustavoitteensa
- miten hän arvelee hyötyvänsä maisteriopinnoista
- miksi hän hakee juuri kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen maisteriopintoihin
- mihin hän jatkaisi suoritettuaan maisteriopinnot
- miten hakija aikoo käytännössä järjestää opiskelunsa?
 - milloin hakija aikoo aloittaa opintonsa?
 - millainen mahdollisuus hakijalla on osallistua kontaktiopetukseen?
 - miten tekijä aikoo sovittaa gradunteon muuhun elämäntilanteeseen?

Hakijan on lisäksi liitettävä hakemukseensa jonkin em. oppiaineen tai niitä vastaavan oppiaineryhmän kandidaattiseminaarityön kriteerit täyttävä itsenäisesti tekemänsä tutkielma. Kandidaattiseminaaritutkielmaa vastaavaksi katsotaan n. 15–20-sivuinen ihmis- tai aluetieteellistä metodologiaa soveltava tieteellinen artikkeli. Liite voi olla myös jo hyväksytty kandidaattiseminaaritutkielma tai muu vastaavan laajuinen itsenäinen harjoitustyö. Tutkielman arvioinnissa kiinnitetään huomiota hakijan osoittamaan tutkimukselliseen otteeseen, kykyyn käyttää tutkimusaineistoa ja kykyyn soveltaa humanististen tieteiden menetelmiä. Opiskelijat valitaan motivaatiokirjeen, hakemukseen liitetyn tutkielman ja opintomenestyksen perusteella.

Haku aika on 14.1.–1.3.2013 ja haku tapahtuu opetushallituksen sähköisessä hakujärjestelmässä osoitteessa: www.yliopistohaku.fi. Hakemuksen liitteet on toimitettava hakuajan päättymiseen mennessä osoitteeseen: Opiskelija- ja hakijapalvelut, 20014 Turun yliopisto. Lähetettyjen tutkintotodistusten täytyy olla oikeaksi todistettuja.

LIITE 3

<http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/opiskelu/haku/index.html>

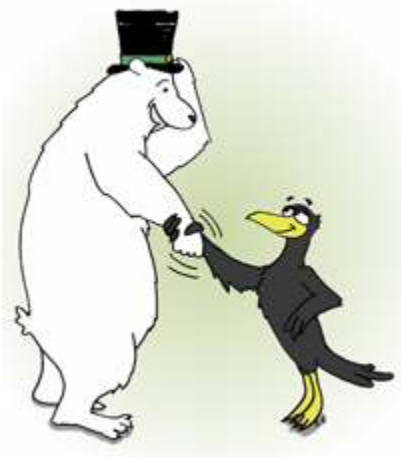
» [yliopisto](#) » [tiedekunta](#) » [oppiaineet](#) » [satakunta](#) » [opiskelu](#) » [haku](#)

Tervetuloa opiskelemaan kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmaan!

Vuonna 2001 perustettu koulutusohjelma tarjoaa laadukasta, humanistisen alan perus- ja jatkotutkintokoulutusta. Turun yliopiston alaisuudessa toimiva yksikkö sijaitsee [Porin yliopistokeskuksen](#) monitieteisessä opinahjossa Porin kaupungin keskustassa, entisessä Puuvillatehtaassa. Koulutusohjelman valtakunnallisesti ainutlaatuisia pääaineita ovat [kulttuuriperinnön tutkimus](#), [maisemantutkimus](#) ja [digitaalinen kulttuuri](#). Näiden alojen perustutkintoja et voi opiskella missään muussa yliopistossa! Lue lisää [oppiaineista](#).

Hae kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmaan tutkinto-opiskelijaksi, maisteriopintoihin tai sivuainetta suorittamaan! Tällä sivulla on ajankohtaista tietoa hakemisesta.

Yhteisvalinta 4.3-3.4.2013

Koulutusohjelmaan valitaan 30 hakijaa yhteisvalinnan kautta. Yhteisvalinta on suunnattu ennen kaikkea ylioppilastutkinnon suorittaneille. Hakijat suorittavat aluksi humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon (180 op) ja siirtyvät tämän jälkeen suorittamaan maisteriopintoja (120 op).

Koulutusohjelman yhteisvalinta on *pääsykokeeton*. Yhteisvalinta on tarkoitettu ennen kaikkea

ylioppilastutkinnon suorittaneille. Katso tarkemmin [vuoden 2013 opiskelijavalintatiedot](#) (lataa [pdf-versiona](#)) Haku tapahtuu osoitteessa: www.yliopistohaku.fi.

Tuntuvatko valintaohjeet monimutkaisilta ja kaipaatko lisäohjeita? Ei hätää! Lue [yhteisvalinnan hakuohjeet pähkinäkuoressa](#) (pdf)

Erillisvalinta 14.1-1.3.2013

Oletko jo valmistunut kandidaatiksi tai suorittanut amk-tutkinnon? Olet tervetullut meille syventämään opintojasi! Valmistu meillä maisteriksi - laadukas ja monipuolinen opetustarjontamme mahdollistavat sinulle sopivan opintokokonaisuuden. Tarjoamme sinulle mukavan ja modernin yhteisön, jossa taitojasi arvostetaan. Meillä jokainen on yksilö!

Valinta kirjallisten hakemusten perusteella (15 hakijan kiintiö). Tarkemmat [hakutiedot ja hakukriteerit](#) (voit ladata ne myös [pdf-versiona](#)).

Haku tapahtuu osoitteessa: www.yliopistohaku.fi.

Miksi sinun kannattaa hakea meille?

1. Pääsykokeettomuus

Vuonna 2010 koulutusohjelma teki päätöksen siirtymisestä pääsykokeettomaan opiskelijavalintaan yhteisvalinnassa. Halusimme seurata koulutusalan viimeisimpiä muutoksia ja olla opiskelijavalinnan uudistamisen eturintamassa. Vuosien varrella olimme huomanneet, että tietyillä aloilla pääsykokeet toimiva hakijoille turhana esteenä opiskelijavalintaa haettaessa. Meille voit siis hakea pelkkien todistusten perusteella!

Sinun ei kuitenkaan tarvitse olla laudaturin ylioppilas päästäksesi meille opiskelemaan. Valintakriteerit ovat samat kaikille, joten sinun ei kannata pettyä valmiiksi, vaikka saisit todistustesi perusteella niukasti pisteitä. Loppusijoituksesi voi olla korkeampi kuin kuvitteletkaan. Hakemisessa pätee vanha sananlasku: jos et veikkaa, et voi voittaa. Hakupaperit täyttämällä et siis häviä mitään, vaan päinvastoin voit kokea miellyttävän yllätyksen. Hyvä opiskelupaikka on aina parempi vaihtoehto kuin turha välivuosi.

Huom! Vuoden 2013 yhteishaussa hakijan tulee laatia ohjeiden mukainen motivaatiokirje hakupaperien täyttämisen lisäksi. Ohjeita motivaatiokirjeen kirjoittamiseksi löytyy [hakuohjeista](#).

2. Käytännölläisyys

Opiskellessasi meillä pääset nauttimaan koulutusohjelman dynaamisesta ja uusia rajoja etsivästä toimintatavasta. Sinulla on opiskelusi aikana mahdollisuus osallistua erilaisiin projekteihin ja kehittää näin työelämässä tarvittavia taitoja. Lue tarkemmin 3 pääaineen **projektiesittelyt**:

1. Digitaalinen kulttuuri: [Opiskele pelaamalla!](#)
2. Maisemantutkimus : [Maisemantutkimusta kartoittamassa](#)
3. Kulttuuriperinnön tutkimus : [Kulttuurien välistä kommunikaatiota parhaimmillaan](#)

Tarkempia tietoja saat myös [oppiaine-esittelyistä](#) sekä [tutkimus ja jatko-opiskelu](#) -sivulta.

3. Pienet ryhmäkoot, tiivis yhteishenki

Koulutusohjelman piirissä sinä et huku massaan vaan sinulle tarjotaan yksilöllistä ja laadullisesti hyvätasoista opetusta. Massaluentojen sijaan suosimme pieniä opetusryhmiä, joissa yhteishenki on erittäin hyvä. Meillä pystyt valmistumaan hyvissä ajoin! Meiltä valmistuneet opiskelijamme muistelevat:

Porissa on aika paljon tarjontaa, kulttuuritapahtumia ja sellaista toimintaa. Täällä on varmaan kaikkea ainakin jossain mittakaavassa. Halpa asuminen ja lyhyet välimatkat ovat hyviä asioita.

Johanna

Koulutusohjelma oli siitä mahtava, että se oli pieni ja intiimi. Vaikka tämä onkin pieni paikka, niin täällä oleva tietomäärä on aivan huikea. Isossa yliopistokaupungissa ei olisi todennäköisesti saanut niin henkilökohtaista ohjausta eikä olisi tutustunut sillä tavalla ihmisiin. Lisäksi Puuvillan miljöö on aivan ihana. Päivi

4. Ristiinopiskelumahdollisuudet

Koulutusohjelman opiskelijana pääset hyödyntämään Porin yliopistokeskuksen muiden opinahojen tarjontaa. Tarjolla on kaupallisen, teknillisen ja yhteiskuntatieteellisen sekä visuaalisen kulttuurin yliopistokoulutusta. Lue lisää [yliopistokeskuksen hakusivuilta](#). Voit myös valita Turun yliopiston muiden oppiaineiden kursseja opintoihisi.

Koulutusohjelman tarjoama kurssitarjonta oli mielestäni varsin hyvä ja kattava. Ristiinopiskelun kautta tarjoutuneet mahdollisuudet tukivat myös todella hyvin opintojani. Mikko

5. Työllistyminen

Opiskelijamme ovat vankan ja laajan koulutustaustansa vuoksi työllistyneet verrattain hyvin. Valmistuneet opiskelijat työskentelevät esimerkiksi kouluttajina, tiedottajina, toimittajina sekä asiantuntijoina erilaisissa projektitehtävissä. Monet maisteriopiskelijoistamme ovat niin ikään vahvasti mukana työelämässä. Vuosien 2007-2011 välisenä aikana opiskelijamme ovat sijoittuneet Satakunnan alueen lisäksi myös esimerkiksi Tampereelle, Turkuun ja pääkaupunkiseudulle.

Lue lisää:

- [Koulutusohjelmasta valmistuneiden tarinoita](#)
- [Maisterit työelämässä 2005-2011](#)

6. Ainutkertaiset ja mielenkiintoiset opetussisällöt

Koulutusohjelman kolme pääainetta ovat valtakunnallisesti ainutlaatuisia. Kattava kurssivalikoima ja oppiaineiden joustavuus antaa opiskelijalle mahdollisuuden erikoistua omiin kiinnostuksensa kohteisiin. Tutustu tarkemmin [opetusohjelmien tarjontaan!](#) Tässä muutama valikoitu esimerkki vuosilta 2011 ja 2012:

Pelon, uhan ja yliluonnollisen kulttuuriperintöä: Kurssilla tutustuttiin aineettoman kulttuuriperinnön ilmiöihin, eritoten pelon, uhan ja yliluonnollisen perintöön niin elokuvissa, kertomuksissa ja kokemuksissa kuin perinteessäkin.

Ulkomaan ekskursio Normandiaan: Maisemantutkimus järjesti syksyllä 2012 opintomatkan Pohjois-Ranskan Normandiaan. Ekskursion teemoina olivat mm. keskiaikainen rakennusperintö ja historia 1800-luvulta lähtien, Suuren Maihinnousun paikkamuistot sekä historialliset puutarhat.

Digirakkaus: Digitaalisen kulttuurin kurssilla tarkasteltiin keväällä 2011 erilaisia digirakkauden ilmenemismuotoja ja tutkimustapoja. Vierailivat luennoitsijat lähestyivät aihetta esim. nettisuhteiden, koneromanssien ja lemmenjulkaisujen näkökulmista.

Keväällä 2011 järjestettiin myös [Rappio!-seminaari](#), jossa provosoivasti ja itseironisesti pohdittiin mitä ja miten eri aloilla ylipäänsä saa tutkia, ja mikä tekee tutkimuksesta arvokasta. Tekeekö tutkija metodisen itsemurhan käyttäessään epätavallista näkökulmaa? Entä itse tutkimusaiheet: Saako esimerkiksi joukkoraiskausroolipeliä tutkia – ja miten? Entä miten pohjalaisista puukkojunkkareista sopii puhua? Kannattaako tv-chat -ohjelmia tutkia?

*Parasta opiskelussa oli se, että sai tutkia aiheita jotka todella kiinnostivat. Sain usein ahaa-elämyksiä, ja pääsin syvemmälle esimerkiksi tietokonekulttuurien taustoihin. Kiinnostuksenkohteeni pelit ja opiskelun sain yhdistettyä todella hyvin. **Juha***

Katso tarkemmin tietoa tutkintorakenteesta koulutusohjelman [opinto-oppaasta](#) (2012-2013) sekä muiden vuosien [opetusohjelmista](#).

7. Opiskelu työn ohella

Oletko jo työelämässä ja tarvitset itsellesi sopivaa jatkokoulutusta? Koulutusohjelma pystyy tarjoamaan sinulle yksilöllisesti räätälöityjä opetussuunnitelmia. Tällaisia joustoja et tule saamaan isoista yliopistoyksiköistä!

Lue tarkemmin [maisteriopiskelijamme kokemuksia](#) työn ja opiskelun yhdistämisestä!

*Itseni kannalta mieluisinta oli koulutusohjelman tarjoamat joustot työelämässä oleville opiskelijoille. Etäopiskelumahdollisuuksia ja vaihtoehtoisia suoritustapoja tarjottiin mielestäni todella runsaasti. Motivoituneelle aikuisopiskelijalle koulutusohjelman ketteryys oli mielestäni todellinen kilpailuvaltti jatkokouluttautumisen kannalta **Johanna***

Haluatko tietää enemmän?

Ota yhteyttä: satakunta [a] utu.fi tai puh. 02-333 8129

Lataa tästä itsellesi koulutusohjelman [virallinen esite](#) (pdf).

Tutustu myös seuraaviin valintasivuihin:

- [Turun yliopiston valintaopas](#)
- [Humanistisen tiedekunnan opiskelijavalintasivut](#)
- Koulutusohjelmamme tarjoaa opintoja myös [avoimen yliopiston opiskelijoille](#).

Koulutusohjelma sosiaalisessa mediassa

Oppiaineet Facebookissa: [digitaalinen kulttuuri](#), [kulttuuriperinnön tutkimus](#) ja [maisemantutkimus](#)

Katso myös opiskelijoidemme tekemät [YouTube-esittelyvideot](#).

Tutustu porilaiseen opiskelijaelämään!

Koulutusohjelman opiskelijoiden ainejärjestö [Kulma ry](#)

Yliopistokeskuksen opiskelijayhdistys [Pointer](#)

Porin korkeakouluopiskelijoiden eduista kertova [Siivu](#)

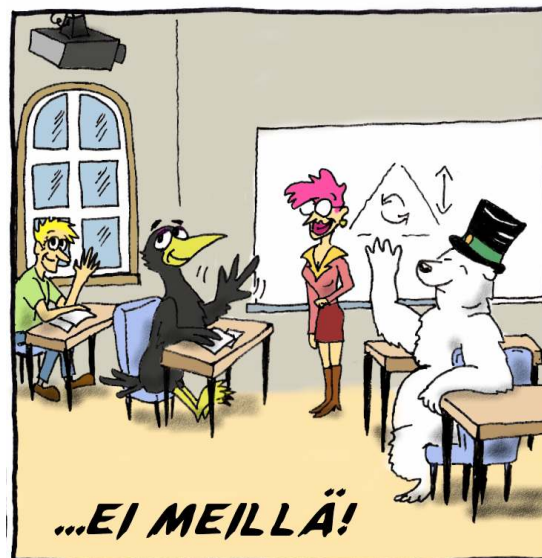
Opiskelijatalo [Saikku](#)

22.01.2013 10:18 Petri Saarikoski

II Opintojen läpäisy ja valmistuminen Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa

Emmy Kurjenniemi

Tiivistelmä

Raportin toisessa osiossa selvitettiin, mitkä tekijät hidastavat valmistumista Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa ja miten läpäisyä voisi tehostaa. Erityistä huomiota kiinnitettiin graduseminaareihin sekä opinto-ohjaukseen. Opiskelijoiden läpäisyprosentin parantamisen vaatimus tulee vahvasti esiin opetus- ja kulttuuriministeriön uudessa, vuonna 2013 käyttöönotettavassa rahoitusmallissa. Perusrahoitus jaetaan jatkossa muun muassa yliopistossa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen määrän mukaan.

Raporttia varten luotiin Webropol-kysely, johon vastasi 54 opiskelijaa. Lisäksi haastateltiin 12 henkilökuntaan kuuluvaa ihmistä, 4 tutoria sekä kahta Kulma ry:n hallituslaista, joista toinen oli myös tutor. Haastateltuun henkilökuntaan kuuluivat kaikkien kolmen pääaineen (digitaalinen kulttuuri, kulttuuriperinnön tutkimus sekä maisemantutkimus) päätoimiset opettajat, sivuaineiden opettajat (kulttuurituotannon suunnittelu, museologia, kulttuuri- ja elämysmatkailu) sekä koulutusohjelman osastosihteeri.

Koulutusohjelmassa on kaksi graduseminaaria. Toinen on digitaalisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijoille (raportissa ryhmä 1), toinen maisemantutkimuksen opiskelijoille (raportissa ryhmä 2). Seminaarit ovat hyvin samankaltaiset, suurin ero lienee kokoontumisien tiheydessä. Ryhmä 1 tapaa kerran kuussa, ryhmä 2 joka toinen viikko.

Molempien ryhmien vetäjät ehdottivat muun ohjelman lisäämistä seminaareihin. Muu ohjelma voisi olla esimerkiksi alumni- tai ulkopuolisten vierailuja tai erityisteemojen käsittelyä. Monet olivat pohtineet myös sitä vaihtoehtoa, että graduseminaarit pitäisi olla jatkuvaa ja sitovaa, kunnes gradu on valmis. Myös HOPS-suunnitelman laatiminen voisi olla pakollista ja säännöllistä. Toisaalta esitettiin huoli akateemisen vapauden kärsimisestä.

Opiskelijat kaipasivat molemmissa ryhmissä tiukempaa otetta – enemmän välitehtäviä ja deadlineja. Erityispiirteenä ryhmän 1 opiskelijat toivoivat muun ohjelman lisäämistä, ryhmän 2 opiskelijat puolestaan johdonmukaisempaa työskentelyä. Kahden ohjaajan systeemiin oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä sekä opiskelijoiden että opettajien puolelta. Tosin suurimmalla osalla opiskelijoista toista ohjaajaa ei ollut toistaiseksi käytetty, tai toista ohjaajaa ei koettu edes tarpeelliseksi.

Opinto-ohjaukseen oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä, vaikkakin hyvin usea opiskelija koki, ettei opinto-ohjaus vaikuttanut opintojen edistymiseen tai ohjaus ei koskenut heitä. HOPS-suunnitelma tehdään yleensä vain kerran opintojen aikana, vaikka opiskelijat kokevat sen yleensä hyödylliseksi ja opintoja selkeyttäväksi. Jyväskylän yliopistossa HOPS-suunnitelma tehdään kolme kertaa opintojen aikana, ja se saattaisi toimia hyvin myös koulutusohjelmassa.

Muu kurssitarjonta tuki gradun tekemistä hyvin. Toisaalta usean opiskelijan mielestä muut kurssit eivät vaikuta gradun etenemiseen mitenkään.

1. Johdanto

Tämän raportin osion tarkoituksena on selvittää, miten Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman opiskelijoita voisi tukea valmistumisessa sekä pro gradu -työn valmiiksi saattamisessa. Opiskelijoiden läpäisyprosentin parantamisen vaatimus tulee vahvasti esiin opetus- ja kulttuuriministeriön uudessa, vuonna 2013 käyttöön otettavasta rahoitusmallissa. Siinä on kolme pääosiota: koulutus, tutkimus sekä muut koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteet. Koulutuksen tekijöiden perusteella jaetaan 41 % perusrahoituksesta. Koulutusosion rahoituskriteereinä ovat (% perusrahoituksesta): yliopistossa suoritettavat ylemmät korkeakoulututkinnot (15 %), yliopistossa suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot (9 %) sekä vähintään 55 opintopistettä suorittavien opiskelijoiden määrä (11 %, josta 3 % vuodesta 2015 alkaen opiskelijapalautejärjestelmän perusteella). Loput jaetaan muun muassa avoimen ja erillisten opintojen suoritetuilla opintopisteillä sekä ulkomaalaisten yliopistossa suorittamilla ylemmillä korkeakoulututkinnoilla.²⁶ Vuonna 2005 voimaan tulleen tutkintoasetuksen mukaan maisterin tutkinnon ohjeellinen kesto on viisi vuotta.

Raportista käy ilmi, mitkä tekijät hidastavat valmistumista, ja millaisin keinoin ongelmakohtiin voisi puuttua. Tarkoituksena on ollut myös kartoittaa sitä, mitä tehdään jo nyt oikein ja vahvistaa tällaista toimintaa. Tietoa raporttia varten on kerätty niin opetushenkilökunnalta kuin opiskelijoiltakin. Opetushenkilökunnalle sekä opiskelijoille esitetyt kysymykset ovat käsitelleet osaksi samoja asioita, jotta saataisiin molempien osapuolten kokemukset esille. Tärkeätä on ollut myös kerätä opetushenkilökunnan näkökulmia ja kehitysideoita yhteen opettamiseen ja ohjaukseen liittyen.

Tietoa kerättiin maisterivaiheen opiskelijoille suunnatulla lomaketutkimuksella sekä opetushenkilökunnan haastatteluilla. Lisäksi osaa tutoreista haastateltiin kahdessa eri ryhmähaastattelussa, sekä kahta tutoria yksilöhaastattelussa. Lisäksi ainejärjestö Kulma Ry:n hallitusta haastateltiin ryhmähaastattelussa.

Lomaketutkimuksessa tiedon keräämisen ja analysointiin käytettiin Webropol-verkkokyselypalvelua.²⁷ Kysely toteutettiin 5.11–26.11.2012 ja siihen vastasi 54 opiskelijaa. Tietoa kyselystä levitettiin koulutusohjelman Facebook-sivulla, graduseminaareissa sekä opiskelijoiden sähköpostilistalla. Kaikkiin kysymyksiin ei ollut pakollista vastata.

²⁶ Opetusministeriö, 35.

²⁷ Lomaketutkimus löytyy raportin lopusta, ks. liite 1.

Arvosana	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Yhteensä
Laudatur	0	0	1	0	0	1	1	0	3
Eximia	2	2	2	3	2	3	3	4	21
Magna	1	8	4	10	6	5	2	5	41
Cum laude	0	0	7	2	1	6	6	8	30
Non sine	0	0	7	2	1	0	1	1	12
Lubenter	0	0	0	2	0	0	1	0	3
Approbatur	0	0	1	0	0	0	1	0	2
Yhteensä	3	10	22	19	10	15	15	18	112

Taulukko 1. Koulutusohjelman pro gradu -tutkielmat ja niiden arvosanat vuosittain.

Graduja on valmistunut ahkerimmin vuosina 2007–2008. Tämän jälkeen on tapahtunut muutaman vuoden lasku. Tänä vuonna graduja on taas tullut edellisvuosia enemmän. Tilastossa ei näy kahta jätettyä gradua, joille ei ollut vielä raporttia kirjoittaessa annettu arvosanaa. Todellisuudessa vuoden 2012 luku olisi siis 20, joka on toiseksi korkein määrä koulutusohjelman historiassa.

2. Millaisia maisteriopiskelijamme ovat? – Kyselyyn vastanneet opiskelijat

Webropol-kyselyyn vastasi 53 henkilöä, lisäksi yksi opiskelija vastasi samoihin kysymyksiin kirjallisesti. Graduvaiheen opiskelijoita on 111 kpl²⁸, joten vastausprosentti oli lähes 50.

Pääaine	Vastaaja	Vastaus%
Digi	13	59
Kupe	22	39
Matu	19	58
Yhteensä	54	49

Taulukko 2. Vastaajat pääaineittain.

Tyypillinen vastaaja

Digi: Alle 30-vuotias, asuu Porissa, ei pieniä lapsia, osa-aikaisessa työssä, nainen

Kupe: Vähän yli 30-vuotias, asuu hieman todennäköisemmin Porin ulkopuolella, ei pieniä lapsia, osa-aikaisessa työssä, nainen

Matu: Vajaa 40-vuotias, asuu hieman todennäköisemmin Porin ulkopuolella, ei pieniä lapsia, osa- tai kokopäiväisessä työssä, nainen

²⁸ Graduntekijöiden lista http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/tutkimus_ja_jatko-opiskelu/opinnayt/?laaturajaus=3&oppiainerajaus=kaikki&hakurajaus=kaikki&jarjesta=tekija&sana=&Submit=Hae.29.11.2012.

Kyselyyn vastasivat innokkaimmin digitaalisen kulttuurin opiskelijat, ja heidän jälkeensä maisemantutkijat. Kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijoiden vastausprosentti oli selvästi muita pienempi.

Sukupuoli	Määrä
Mies	4
Nainen	50
Yhteensä	54

Taulukko 3. Vastaajien sukupuolijakauma.

Valtaosa koulutusohjelman opiskelijoista on naisia, ja se näkyi luonnollisesti myös vastaajien sukupuolijakaumassa.

Ikä	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
20–29	10	9	6	25
30–39	3	9	5	17
40–49	0	3	3	6
50–59	0	0	2	2
60–>	0	1	2	3
Ei halua sanoa	0	0	1	1

Taulukko 4. Vastaajien ikäjakama pääaineittain.

Muihin pääaineisiin verrattuna opiskelee digitaalisen kulttuurin puolella nuorempia henkilöitä. Vanhin digitaalisen kulttuurin vastaaja oli vain 37-vuotias ja kaikkien digitaalisen kulttuurin oppiaineen vastaajien keskiarvo oli 27 vuotta. Kulttuuriperinnön tutkimuksen keskiarvo oli 33 vuotta ja maisemantutkimuksen peräti 10 vuotta digitaalista kulttuuria korkeampi, eli 37 vuotta.

Kotipaikkakunta	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
Pori	10	9	9	28
Satakunta	1	5	3	9
Muu Suomi	2	8	7	17

Taulukko 5. Vastaajien kotipaikkakunta pääaineittain.

Etenkin digitaalisen kulttuurin opiskelijat asuvat Porin alueella. Kulttuuriperinnön tutkimuksen ja maisemantutkimuksen opiskelijat sen sijaan ovat hajaantuneet ympäri Satakuntaa ja Suomea. Tarkempia asuinpaikkatietoja ei kysytty anonymiteetin suojaamiseksi.

Arvioitu valmistumisvuosi	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
2012	0	4	2	6
2013	12	12	13	37
2014	1	6	1	8
2015->	0	0	1	1
Ei osaa sanoa	0	0	2	2

Taulukko 6. Arvioitu valmistumisvuosi pääaineittain.

Keskimääräisesti vastaajat ovat aloittaneet opiskelunsa vuosina 2007–2008. Yleisin arvioitu valmistumisvuosi oli 2013 (37kpl). Kaksi ei osannut arvioida valmistumisvuottaan.

Alle kouluikäisiä lapsia	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä	% vastanneista
Kyllä	3	9	3	15	28
Ei	10	13	16	39	72

Taulukko 7. Alle kouluikäisten lasten vanhemmat pääaineittain.

Alle kouluikäisiä lapsia oli noin kolmanneksella vastaajista. Kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijoilla alle kouluikäisiä lapsia on hieman todennäköisemmin kuin muiden pääaineiden opiskelijoilla.

Käy töissä	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä	% vastanneista
Osa-aikaisesti	7	10	7	24	44
Kokopäiväisesti	5	2	7	14	26
Ei töissä	1	10	5	16	30

Taulukko 8. Työssäkäynti pääaineittain.

Yli puolet opiskelijoista käy opiskelujen ohella töissä. Osa-aikainen työskentely on kokopäiväistä yleisempää. Poikkeuksen tekee maisemantutkimus, jossa osa- ja kokopäiväisesti työskenteleviä on yhtä paljon.

Koulutusohjelmassa on myös graduntekijöitä, joista ei ole kuulunut mitään vuosiin. He eivät vastaa esimerkiksi sähköposteihin, eikä gradukaan etene. Tällaisia ”kadonneita” opiskelijoita on suunnilleen 11 kpl, ja heistä osa on siirtynyt jo passiivirekisteriin.

3. Graduseminaari

3.1 Työskentely graduseminaarissa

Koulutusohjelmassa toimii tällä hetkellä kaksi graduseminaariryhmää. Ryhmä 1²⁹ kokoontuu kerran kuukaudessa klo 9–15, ja ryhmä 2³⁰ joka toinen viikko klo 17–20. Molempiin seminaareihin kuuluu pakollisena suorituksena aiheen- ja luvunesittely, opponointi ja kommentointi sekä muut tehtävät, kuten oman aikataulun laatiminen. Graduseminaarien tukena on verkkoympäristö Moodle. Seuraavana esitellään yhteenveto kummankin ryhmän tilanteesta.

3.2 Ryhmä 1 (Sivula, Suominen ja Tuomi-Nikula)

Ryhmän 1 kokoontumiskerrat ovat kokopitkiä seminaareja, joissa on useita aiheen- ja luvunesittelyjä. Seminaari oli aiemmin ollut huonommin strukturoitu ja hyvin vapaamuotoinen. Nykyinen malli aikataulutuksineen ja pakollisine tehtävineen vaikuttaisi toimivan paremmin.³¹

Aiemmin tapaamiset olivat lyhyempiä, ja niitä oli useammin. Opiskelijoille tehdyn kyselyn jälkeen päädyttiin nykyiseen aikatauluun. Perustelu nykyiselle tapaamisvälien pituudelle on ollut kaukana asuvien sekä työssäkävien opiskelijoiden osallistumisen helpottaminen. Lisäksi pitkän seminaarin etuna on se, että kaikki halukkaat pääsevät esittämään töitään, ja on mahdollisuus jakaantua

²⁹ Ryhmä 1 koostuu digitaalisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön pääaineopiskelijoista. Graduseminaria vetävät professorit Jaakko Suominen ja Outi Tuomi-Nikula, sekä lehtori Anna Sivula. Yliopistonlehtori Petri Saarikoski on myös toisinaan mukana seminaarissa, hän toimi myös Jaakko Suomisen sijaisena seminaarissa marraskuusta 2010 joulukuuhun 2011.

³⁰ Ryhmä 2 koostuu maisemantutkimuksen pääaineopiskelijoista. Graduseminaria vetävät professori Maunu Häyrynen sekä yliopistonlehtori Katriina Petrisalo.

³¹ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

kahdeksi eri ryhmäksi. Alkuperäisenä ajatuksena on ollut seminaarin sisältävän yleistä opetusta. Tämä on kuitenkin jäänyt, ja viime aikoina on ollut vain töiden esittelyjä.³² Uusi lukujärjestys on saanut opiskelijoilta positiivista palautetta ja seminaariin osallistuvia on ollut hyvin³³.

Ryhmän 1 kokoontumiskertojen huonoina puolina mainittiin seminaarin tiivis aikataulu, jonka vuoksi aikaa keskustelulle tai muulle ohjelmalle ei ole jäänyt³⁴. Keskustelu kahden hyvin erilaisen oppiaineen välillä ei ole aina toiminut, etenkin aiheiden erilaisuuden vuoksi. Ainakin digitaalisen kulttuurin puolelta kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijoiden kommentit töille koettiin joskus ongelmalliseksi. Kommentit eivät ole aina edistäneet työtä, vaan ne ovat jopa sekoittaneet graduntekijää ja niitä on pitänyt oikaista vastaanotolla.³⁵

Ryhmän 1 ongelmana on ollut opiskelijoiden katoaminen sen jälkeen, kun pakolliset tehtävät seminaarissa on suoritettu. Koska aikataulut ei ole selkeää kuten kandidaiheen tutkielmaseminaarissa, ei ole takeita, että graduseminaarin loputtua gradu olisi valmis.³⁶ Seminaaripäivät itsessään toimivat haastatteluiden perusteella hyvin – töitä tehdään ja osallistujia on paikalla.³⁷

Sovitut päivämäärät ovat auttaneet työn edistymistä. Opponoinnista ei ollut suuremmin hyötyä, koska työ oli sen verran kesken, että opponentti vetosi tähän seikkaan työtään arvioitaessa enkä saanut siitä itse mitään irti. 2/54Digi

Graduseminaarista on saanut hyviä vinkkejä muiden esityksistä annetussa palautteessa ja tietenkin erityisesti oman työn kommentoinnissa ja opponoinnissa. 30/54Kupe

³² Suominen haastattelu 29.10.2012.

³³ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

³⁴ Suominen haastattelu 29.10.2012.

³⁵ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

³⁶ Suominen haastattelu 29.10.2012.

³⁷ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

Graduseminaarissa varsinkin muiden esittelyt ovat edistäneet oman työni etenemistä.

*Monien hyvien graduesittelyjen vuoksi paineet oman gradun etenemisestä ovat nousseet ja siksi sen eteen on nähnyt enemmän vaivaa. Parhaiten graduni on edennyt Jaakon kanssa käytyjen gradupalavereiden ansiosta. **5/54Digi***

*Koen, että olen saanut omista esityksistäni graduseminaarissa paljon. Varsinkin luvun esittely ja siitä saamani palaute oli antoisa kokemus. **9/54Digi***

*Graduseminaari ei ole kovin strukturoitu, vaan kaikki etenevät omaan tahtiin, ja tämän vuoksi ei tule kovinkaan suurta painetta esitellä työtään. Lisäksi yhden opiskelijan esittelykertoja on vain kaksi, joten en koe graduseminaarin esittelyjä kovin keskeisiksi graduni kannalta vaan suurempi paino on mielestäni kahdenkeskisellä ohjauksella. Graduseminariin osallistuminen ei aina ole mahdollista töiden vuoksi. **8/54Digi***

*Graduseminaarit eivät ole vaikuttaneet työni etenemiseen päinvastoin. Koen, että henkilökohtaiset keskustelut, kokoontumiset ja palaute ovat aina antaneet työlle uutta puhtia. **27/54Kupe***

*Seminaari ei ole edesauttanut graduni valmistumista. Ainoa hyöty siinä on ollut se, että on ollut tietyt deadlinet, joita on ollut "pakko" noudattaa. Jos olen sopinut luvun esittelystä, olen myös tehnyt luvun sovittulle päivälle valmiiksi. **32/54Kupe***

*Graduseminaari tuntuu nykymuodossaan "pakolliselta pahalta" joka ei aktiivisesti edistä gradutyöskentelyä. Itse olisin toivonut seminaarilta välitavoitteiden asettamista (tehtäviä joiden vuoksi omasta gradusta pitäisi kirjoittaa säännöllisesti jolloin työskentelyyn ei voisi tulla pitkiä taukoja) ja enemmän keskustelua opiskelijoiden välillä (tosin sitä vaikuttaa olevan vaikea motivoida). Kandiduseminaari oli mielestäni rakenteeltaan erinomainen: siellä työskentelyssä edettiin samaan tahtiin askel kerrallaan. **34/54Digi***

Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että osalle opiskelijoista seminaarityöskentely ei tuo samanlaista hyötyä, vaan edistymiseen vaikuttaa enemmän henkilökohtainen ohjaus.

3.2.1 Kyselyn tuloksia

Graduryhmä 1

Tapaamiskertojen tiheys on sopiva

Suurin osa on esitellyt työtään vuosien 2011–2012 aikana

Gradut etenevät yleensä hitaammin kuin opiskelija oli suunnitellut

Gradua edistävät eniten työn ohjaajat ja graduaiheen mielenkiintoisuus

Opiskelijat kaipaavat tiukempaa aikataulutusta ja välitehtäviä

Oletko kokenut graduryhmän tapaamiskertojen tiheyden itsellesi sopivaksi?

Vastausvaihtoehdot	Määrä
Paljon harvemmin	1
Hieman harvemmin	0
Nykyinen tiheys on hyvä	28
Hieman useammin	5
Paljon useammin	0

Taulukko 9. Tapaamiskertojen tiheys ryhmä 1 osalta.

Tapaamisien tiheyteen oltiin enimmäkseen tyytyväisiä, joskin muutama haluaisi seminaarien olevan hieman useammin.

Missä vaiheessa gradusi on?

Vastausvaihtoehdot	Määrä
En ole vielä aloittanut	10
Olen esitellyt aiheen vuonna...	13
Olen esitellyt luvun vuonna...	1
Olen esitellyt aiheen ja luvun vuonna/vuosina...	10

Taulukko 10. Gradujen tilanne ryhmä 1 osalta.

Avoimien vastausten perusteella aihe tai luku on esitelty vuosina 2011–2012. Mikäli opiskelija oli esitellyt sekä aiheen että luvun, oli tyypillinen vuosi aiheen esittelylle 2010 ja luvun esittelylle 2011–2012. Tämä tukee opetushenkilökunnan havaintoa siitä että pakollisten tehtävien jälkeen opiskelija katoaa seminaarista.

Miten gradusi etenee?

Vastausvaihtoehdot	Määrä
Etenee nopeammin kuin olin suunnitellut	1
Etenee aikataulussa	10
Etenee hitaammin kuin olin suunnitellut	18
Ei etene, mutta uskon saavani sen valmiiksi	3
Ei etene, enkä usko saavani sitä valmiiksi	0

Taulukko 11. Gradujen eteneminen ryhmä 1 osalta.

Gradu etenee aikataulussa

Jota ei ole olemassa :) 1/54Digi

Ainakin toistaiseksi :) Pyrin siihen, että aineisto on kasassa vuoden vaihteeseen mennessä, ja siltä toistaiseksi vaikuttaa. 26/54Digi

Etenee siinä aikataulussa, kun se töiden puitteissa on mahdollista. Kyse ei ole ihanteellisesta aikataulusta. 54/54Kupe

Gradu etenee hitaammin kuin olin suunnitellut

Vaikea päästä alkuun. 3/54Digi

Aloitin työt kokopäiväisesti lähes heti kun olin esitellyt graduni aiheen. Tämän takia työn tekeminen on ollut melko hidasta. 5/54Digi

*Jouduin muiden opiskelujen takia lykkäämään
gradun kirjoittamista tältä syksyltä ensi keväälle. 9/54Digi*

Työt ja aiheen vaihtuminen ovat hidastaneet etenemistä. 17/54Digi

*Työt hidastavat, ei ole aikaa keskittyä kunnolla,
ja samasta syystä opintoihin kiinnittyminen heikosti
(ei mahdollisuutta osallistua luentokursseille) 19/54Kupe*

Gradu ei etene, mutta uskon saavani sen valmiiksi

En ole vielä aloittanut. 7/54Digi

Pienet lapset hidastavat tutkimustyötä. 30/54Kupe

Enemmistön gradut etenevät hitaammin kuin oli suunniteltu. Yleisin syy odotettua hitaammalle etenemiselle oli työnteko. Toisaalta usean opiskelijan gradu myös etenee aikataulussa. Aikataulussa eteneminen tosin vaikuttaa avoimien vastauksien perusteella olevan hyvin subjektiivista.

Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet opintojesi edistymiseen?

Asteikko	Graduseminaari	Gradun ohjaajat	Graduaiheeni kiinnostavuus
Edistänyt paljon	2	16	17
Edistänyt jonkin verran	23	14	13
Ei vaikutusta	9	3	5
Hidastanut jonkin verran	0	1	0
Hidastanut paljon	0	0	0
Ei koske minua	1	0	0

Taulukko 12. Gradujen edistymiseen vaikuttavat asiat ryhmän 1 osalta.

Niin gradun ohjaajat kuin mieleinen graduaihekin edistävät parhaiten gradun tekemistä. 9 vastaajaa koki, että seminaarilla ei ole lainkaan vaikutusta gradun edistymiseen, ja vain kahden opiskelijan mielestä seminaari on edistänyt gradua paljon.

3.2.2 Kehitysehdotuksia

Kehitysehdotuksina seminaarin vetäjät esittivät keskustelun ja muun ohjelman lisäämistä.

Muu ohjelma voisi olla esimerkiksi valmistuneiden vierailuja, jossa he kertoisivat kokemuksiaan ja antaisivat vertaistukea.

Yhtenä mahdollisuutena pidettiin myös ulkopuolisten kertomia kokemuksia gradun tekemisestä, ja samalla voitaisiin esitellä kuinka

muualla gradun tekeminen hoituu.³⁸ Lisäksi muutamina kertoina pidettäisiin enemmänkin ongelmakeskeisiä palavereja, jossa käytäisiin läpi esimerkiksi dispositioon, kysymyksenasetteluun ja gradun viimeistelyyn liittyviä asioita. Monessa haastattelussa tuli esiin, että graduseminaarin pitäisi kenties olla jatkuvaa ja sitovaa, kunnes gradu on valmis.³⁹ Ehdotettiin myös pienryhmä- ja tukiopetustyöskentelyä. Moodleen voisi laittaa lisää aikataulutuspöytäkirjoja ja muuta materiaalia opiskelijoiden toiveiden mukaisesti⁴⁰. Ohjaajien kesken voisi käydä vuosittain läpi, millaisia erityistarpeita on tullut esille⁴¹. Muu ohjelma voisi olla myös valmistuneiden kertomuksia graduprosessin etenemisestä ja heidän kohtaamistaan ongelmista. Lisäksi ehdotettiin käytännön opetuksen lisäämistä gradun tekemiseen.⁴²

Opiskelijoilta kysyttiin, kuinka graduseminaaria voisi kehittää. Monet vastaajat kaipaivat tiukempaa otetta graduseminaariin sekä strukturoidumpaa ohjelmaa

Kehitysehdotuksia

Niin opiskelijat kuin opettajatkin kaipaavat seminaariin muuta ohjelmaa aihe- ja luvunesittelyiden lisäksi

Opiskelijat kaipaavat myös tiukempaa otetta graduseminaariin sekä strukturoidumpaa ohjelmaa

Opiskelijat kokivat etenkin pakolliset tehtävät ja deadlinet hyödyllisiksi gradun edistymiselle

³⁸ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

³⁹ Sivulan haastattelu 23.10.2012. Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012 ja Haanpään haastattelu 19.11.2012.

⁴⁰ Suominen haastattelu 29.10.2012

⁴¹ Saarikosken haastattelu 29.10.2012

⁴² Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

Muiden yliopistojen opiskelijoiden kanssa keskusteltuani olen huomannut, että monilla graduseminarityöskentely on paljon ohjatumpaa – kun graduryhmä aloittaa syksyllä, tavoitteena on että kaikkien gradut valmistuvat ko. lukuvuonna. Tätä edesauttaa suurempi määrä pakollisia tehtäviä graduseminaarissa. Koska luentoja ei enää noin muutenkaan ole graduvaiheessa, tuntuu yliopiston arki melko kaukaiselta ja gradun teko melko yksinäiseltä.

8/54Digi

*Oikeastaan olisi hyvä, että olisi veloitettu paljon useampaan oman työn esittelykertaan kuin vain kahteen. Monesti tuntuu, että luvun esittelyt ovat liian aikaisessa vaiheessa tehtyjä ja sitten työ saattaa jämähtää sen jälkeen siihen. **14/54Kupe***

*Itse kaipaisin tiiviimpää ohjausta, esim. säännöllisiä tapaamisia gradun ohjaajien kanssa, sekä "välideadlineja", mikä potkisi myös työssä eteenpäin. **19/54Kupe***

*Enemmän ohjauksetoja ja selkeämmät aikataulut. **32/54Kupe***

*Tiiviimpää seminaarityöskentelyä, jossa pitäisi useammin kirjoittaa ja keskustella omasta aiheesta ja jossa vuorovaikutusta graduntekijöiden välille pyrittäisiin lisäämään (useampia opponaitavia tekstejä vaikka). Nykyisin tuntuu siltä, että suuri osa seminaarilaisista ei edes lue muiden lähettämiä tekstejä. **34/54Digi***

Tehtäisiin aikataulutus (jota pitää noudattaa) ja välitehtäviä, jotka tukevat gradun etenemistä. "gradussa eteenpäin"-ryhmässä käytäisiin läpi tehtävät ja eteneminen.

41/54Digi

Muutamissa vastauksissa toivottiin erilaisten teemojen käsittelyä (mm. tutkimusetiikka, metodit, viittaaminen), ajankohtaisista asioista keskustelua, vertaistukiryhmää opiskelijoiden kesken sekä kiintiötä sille, montako esitystä yhdellä seminaarikerralla voisi olla.

Muita vastauksia kysymykseen kuinka ryhmän 1 graduseminaaria voitaisiin kehittää:

Syventävien opintojen kohdentaminen gradutyöskentelyyn. 5/54Digi

Jos ajatellaan suoraan lukiosta tulevia opiskelijoita, niin kandi- ja maisterivaiheen välissä voisi olla jokin yksi lyhyt valmentava kurssi graduvaihetta ajatellen. Käytäisiin paremmin läpi, mitä odotetaan gradulta, luettaisiin yksi gradu jne. Toki tämän voisi sisällyttää siihen kandiseminaariin jollakin tavoin. Tällainen siksi, että kaikki eivät aloita graduseminaaria syksyn tai kevään alussa, jolloin käydään läpi seminaariin liittyviä seikkoja. Tällöin on helpompi valmentautua etukäteen tulevaa varten. 6/54Digi

Enemmän vuorovaikutusta muiden opiskelijoiden kanssa, enemmän oman aiheen esittelyä, omasta aiheesta keskustelua. 15/54 Kupe

Ehkä luvun esittely kaksi kertaa olisi toimiva (toisella kertaa esiteltäisiin työtä laajemmin) ratkaisu. 27/54Kupe

Mielestäni opiskelijoiden ohjausta pitäisi olla enemmän. Nyt ei aina oikein tiedä keneltä epäselvistä asioista voisi kysyä. Lisäksi ainakin graduryhmässä 1 yleisistä asioista voitaisiin puhua enemmän, sen sijaan, että seminaarissa vain käsitellään lukuja ja aiheita. Se voi myös olla hankalaa, että kommentoivat ja opponoitavat työt hankitaan aina itse. Nyt monet kommentoivat ja opponoivat kavereidensa töitä ja mikäli ei esimerkiksi juuri tunne muita opiskelijoita, kommentoitavan tai opponoitavan työn löytäminen voi olla vaikeaa.

28/54Kupe

Toisten töiden esittelyiden lisäksi voisi olla jotakin teoriaa (ei pelkkää "Mikä on metodi" - tyyppistä luennointia, vaan esim. ajankohtaista keskustelua) aina seminaaripäivien aluksi. Seminaaripäivissä voisi olla jokin kiintiö sille, kuinka monta esittelyä päivään mahtuu etteivät toiset kerrat venyisi niin pitkiksi. 29/54Kupe

Tällä hetkellä seminaari vie gradua eteenpäin vähemmän kuin graduohjaajat ja graduaiheen kiinnostavuus. Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että seminaarityöskentelyä pitäisi tiukentaa, ja pakollisia deadlineja lisätä. Voitaisiin pohtia, olisiko graduseminaarista mahdollista siirtää tunteja henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka koettiin hyödyllisemmäksi. Ohjauksessa taas voitaisiin käsitellä erilaisia välitehtäviä, joita opiskelijat toivoivat.

3.3 Ryhmä 2 (Häyrynen ja Petrisalo)

Toinen ryhmä kokoontuu iltaisin joka toinen viikko. Osallistujia on ollut hyvin, noin parisenkymmentä. Iltaseminaarin tarkoituksena on ollut työssäkävien mukanaolon helpottaminen. Tiheämmät tapaamiskerrat ovat olleet saadun palautteen mukaan hyödyllisiä, sillä gradun tekeminen on tällä tavoin pysynyt mielessä kokoajan. Ryhmän 2 seminaareissa opiskelijoiden katoamista ei ole tapahtunut ongelmaksi asti, sillä pakollisten tehtävien jälkeenkin osa opiskelijoista on halunnut jatkaa vapaaehtoisesti seminaarissa käymistä siihen saakka, kunnes gradu on valmis.⁴³ Muutamat opiskelijat ovat käyneet esittelemässä esimerkiksi lisälukuja.⁴⁴ Hieman yllättäen sekä työssäkävät että kauempana asuvat ovat olleet hyvin kokoontumiskerroilla mukana.⁴⁵

Osalle seminaari on vaikuttanut olleen ”muodollista pakkopullaa”. Tällöin osallistuminen on tapahtunut harvakseltaan ja esittelyiden välit ovat venyneet pitkiksi eikä ohjauksessakaan ole käyty kovin usein. Ongelmana on, että maisterivaiheessa sellaista läsnäolopakkoa ei ole, jota tiukempi rakenne vaatisi.⁴⁶

⁴³ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁴⁴ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

⁴⁵ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁴⁶ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

Yleinen keskustelu ja palaute vievät eteenpäin. Metodologinen opetus on myös tärkeää.

39/54Matu

*Seminaarikokoontumisista jää aina jotain hyödynnettävää/edistävää mieleen. Kokoontumiset pakottavat miettimään myös oman työn edistymistä. Toisen kommentointi ja opponointi auttavat jäsentämään myös omaa gradua. Ohjaajien kommentteista on tietysti hyötyä, mutta pelkää tulla "lytättyksi", että on työssään harhateillä. **12/54Matu***

Oman työn esittely edellyttää, että gradun eteen on tehnyt töitä, joten se on työn etenemistä edistävä tekijä. Sen lisäksi en ole löytänyt seminaarista oman työni edistymistä tukevaa keskustelua, tehtäviä tms. Tuntuu, että voisin käyttää seminaaritapaamiseen kuluvan ajan paremmin ja tehokkaammin muulla tavalla.

13/54Matu

*Graduseminaari ei ole edistänyt paljoakaan graduni etenemistä. Graduseminaarissa ei paljonkaan ole yleistä keskustelua ja luvun opponointi oli suppea. Seminaarissa istuminen on väsyttävää ja turhauttavaa. Kaikki mitä olen saanut tähän mennessä gradussani aikaan on kandiseminaarin ansiota. Graduseminaarin palaute ohjaajan puolelta ei ollut kannustavaa ja ohjaus on muutenkin heikkoa [...] **21/54Matu***

*[...]Graduseminaarissa käsitellään monipuolisesti muiden töitä, ja niistä saa paljon vinkkejä. **36/54Matu***

*Uskon, että oman gradun eri vaiheiden esittely auttaa pysymään aikataulussa työn valmistumisen kanssa. **44/54Matu***

*Aiheen esittelyn kohdalla koin saamani palautteen erittäin tärkeäksi ja hyödylliseksi. Myös toisen aiheen ja luvun esitleminen oli erittäin hyödyllistä. **45/54Matu***

Graduryhmä 2

Tapaamiskertojen tiheys on sopiva

Suurin osa on esitellyt työtään vuosien 2011–2012 aikana

Gradut etenevät yleensä hitaammin kuin opiskelija oli suunnitellut tai gradu ei etene tällä hetkellä lainkaan

Gradua edistävät eniten graduseminaari ja graduaiheen mielenkiintoisuus

Opiskelijat kaipaavat selkeämpää ohjeistusta ja erilaisia välitehtäviä

3.3.1 Kyselyn tuloksia

Oletko kokenut graduryhmän tapaamiskertojen tiheyden itsellesi sopivaksi?

Tapaamisien tiheys	Määrä
Paljon harvemmin	0
Hieman harvemmin	3
Nykyinen tiheys on hyvä	13
Hieman useammin	0

Taulukko 13. Tapaamiskertojen tiheys ryhmä 2 osalta.

Muutama vastaaja toivoisi tapaamisien olevan harvemmin. Suurin osa on kuitenkin tyytyväinen nykyiseen käytäntöön.

Missä vaiheessa gradusi on?

Vastausvaihtoehdot	Määrä
En ole vielä aloittanut	0
Olen esitellyt aiheen vuonna...	8
Olen esitellyt luvun vuonna...	2
Olen esitellyt aiheen ja luvun vuonna/vuosina...	9

Taulukko 14. Gradujen tilanne ryhmä 2 osalta.

Maisemantutkijat olivat yleensä esitelleet aiheensa tai lukunsa vuosina 2011–2012. Mikäli opiskelija oli esitellyt sekä aiheen että luvun, oli tyypillinen vuosi aiheen esittelylle 2010 ja luvun esittelylle 2011–2012.

Miten gradusi etenee?

Vastausvaihtoehdot	Määrä
Etenee nopeammin kuin olin suunnitellut	0
Etenee aikataulussa	3
Etenee hitaammin kuin olin suunnitellut	9
Ei etene, mutta uskon saavani sen valmiiksi	7
Ei etene, enkä usko saavani sitä valmiiksi	0

Taulukko 15. Gradujen eteneminen ryhmä 2 osalta.

Ryhmä 2 opiskelijat kokevat gradujensa etenemisen tapahtuvan liian hitaasti. Huolestuttavaa on seitsemän opiskelijan kokemus siitä, että gradu ei etene lainkaan tällä hetkellä. Toisaalta gradun uskotaan valmistuvan jossain vaiheessa.

Gradu etenee aikataulussa

Tekstiosa on hyvässä vaiheessa. Ainoa pelko on että muut kurssit vievät keskittymisen pois gradun teosta. 24/54Matu

Syventävien kurssit sekä graduseminaari ovat tukeneet tutkimussuunnitelman rakentamista. 36/54Matu

Gradu ei etene, mutta uskon saavani sen valmiiksi

Muut opinnot ja työ hidastavat gradun valmistumista. 13/54Matu

Aion ottaa siihen aikaa ensi vuoden alussa. 48/54Matu

Gradu etenee hitaammin kuin olin suunnitellut

Aihe on selvä, mutta eteneminen ei. 45/54Matu

Aihetta on pitänyt muuttaa. 46/54Matu

Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet opintojesi edistymiseen?

Asteikko	Graduseminaari	Gradun ohjaajat	Graduaiheeni kiinnostavuus
Edistänyt paljon	3	4	10
Edistänyt jonkin verran	13	9	4
Ei vaikutusta	3	3	2
Hidastanut jonkin verran	0	2	2
Hidastanut paljon	0	1	1
Ei koske minua	0	0	0

Taulukko 16. Gradujen edistymiseen vaikuttavat asiat ryhmän 2 osalta.

Gradua vievät parhaiten eteenpäin aiheen kiinnostavuus sekä graduseminaari. Työn ohjaajat sen sijaan edistävät työtä vaihtelevalla menestyksellä. Pääosin ohjaajat kuitenkin koetaan edistäviksi tekijöiksi.

3.3.2 Kehitysehdotuksia

Molemmat seminaarivetäjät mainitsivat kehitysehdotuksena muun ohjelman. Häyrysen mukaan seminaariin on jo yritetty ujuttaa esimerkiksi opiskelutaidoista ja menetelmistä keskustelua, riippuen siitä mitä seminaarilaiset ovat kulloinkin kaivanneet. Tästä on myös ollut hyötyä, tosin vain niille jotka ovat jo muutenkin aktiivisesti paikalla. Graduseminaarin

opintopistemäärää pitäisi kasvattaa, mikäli muuta ohjelmaa haluttaisiin mukaan. Lisäksi gradun etenemisjärjestystä voisi rakentaa selvemmäksi. Olennaisena muutoksena Häyrynen pitää sitä, että graduseminaaari jatkuisi pidempään, siihen asti kunnes gradu olisi valmis ja olisi itse työn esittely. Lisäksi olisi ”välietappisuorituksia”, jotka olisivat pakollisia. Tällöin ei saisi tulla paljoo päällekkäisyyksiä gradunsa eri aikaan aloittaneiden kesken.⁴⁷

Petrisalo ehdotti esimerkiksi opiskelijoiden vierailuja seminaareissa, konferensseissa ja Studia Generalia -tapahtumissa. Tarkoituksena olisi, että gradun tekeminen olisi ”päällä” kokoajan, ja graduntekijä saisi uusia ideoita ja esimerkiksi tutustua ihmisiin, joilta saisi vaikkapa kirjallisuusvinkkejä. Vierailut perustuisivat vapaaehtoisuuteen, eikä niistä välttämättä saisi opintopisteitä. Jumiin jääneiden graduntekijöiden pitäisi tulla takaisin graduseminaaariin kuuntelemaan opponointeja, aiheen esittelyjä ja niin edelleen, jolloin omaankin gradun tekemiseen saisi taas vinkkejä.⁴⁸

Myös Silja Laine ehdotti aiheen esittelyn ja luvun esittelyn väliin jotakin muuta gradun tekemiseen kytkettyä ohjelmaa. Ehdotuksina oli lukupiiri tai kirjoituspaja, jossa olisi keskustelua ja vertaistukea.⁴⁹

Kehitysehdotuksia

Seminaarin vetäjät esittivät muun ohjelman lisäämistä sekä graduntekijän sitouttamista gradun tekemiseen

Opiskelijat kokivat seminaariin liittyvät tehtävät sekä yleisen keskustelun hyödyllisiksi, gradua eteenpäin vieviksi asioiksi

Opiskelijat toivoivat etenkin tiukempaa otetta seminaariin, sekä selkeämpää ohjeistusta

⁴⁷ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

⁴⁸ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁴⁹ Laineen haastattelu 7.11.2012.

Toisen ryhmän opiskelijat olivat vastauksissaan rinnakkaisseminaarilaisia kriittisempiä. Tämä saattaa osaksi johtua maisemantutkijoiden selvästi korkeammalla iällä. Seminaariin kuuluvat tehtävät sekä yleinen keskustelu koettiin erityisen hyödyllisiksi tekijöiksi.

Myös ryhmän 2 opiskelijat toivoivat tiukempaa otetta seminaariin, sekä selkeämpää ohjeistusta. Muutamassa vastauksessa toivottiin mahdollisuutta osallistua seminaarin etänä.

*Omalla lyhyellä kokemuksellani voisin ehdottaa mm. sitä, että uudet gradun aloittajat huomioitaisiin ainakin syksyn alussa (ensimmäisellä kokoontumiskerralla) paremmin vaikkapa vain lyhyesti kertomalla miten homma toimii. **10/54Matu***

*[...] Johdonmukaisuutta ohjeisiin heti seminaarin alusta. Selkeät puitteet, minkä verran ja ketä neuvojen pyytämällä saa häiritä. **12/54Matu***

*Tiukempi ote seminaaritapaamisiin, kenties läsnäolopakko. **13/54Matu***

*Jaksottaista työskentelyä. Esimerkiksi Johdantoluvun teko ja esittely yms. Deadlinet eri työvaiheille ovat toimivia. **24/54Matu***

*[...] Omalla kohdallani kuitenkin kaipaisin enemmän yhteistä etenemistä eli koko ryhmälle annettaisiin joitain dl-päiviä, jolloin esimerkiksi disposition tulisi olla valmis tai yhden luvun tulisi olla valmis. Olen tullut siihen tulokseen, että saamme tehdä liiankin itsenäisesti töitä, mikä omalle kohdalleni ei ainakaan sovi. **45/54Matu***

*Ehkä jotakin etä/verkkotyöskentelyä voisi olla. **47/54Matu***

3.4 Kehitysideoita molemmille seminaariryhmille

Gradutekijät toivoivat ryhmästä riippumatta tiukempaa aikataulusta ja otetta seminaariin. Yksi vaihtoehto voisi olla graduryhmien jakaminen niin, että toisessa ryhmässä olisi selvästi tiukempi ote ja aikataulutus. Tällainen ehdotus tuli myös opetushenkilökunnan suunnalta.⁵⁰ Molempien ryhmien aikataulut voisi jakaa lukukauden alussa opiskelijoille, ja he saisivat päättää, kumpaan ryhmään he haluaisivat. Kenties olisi myös mahdollisuus kokeilla molempia ryhmiä, ja päättää vasta sitten, kumpi sopisi omaan työskentelytapaan parhaiten. Ongelmaksi saattaa muodostua se, että oman työn ohjaaja ei välttämättä ole omassa graduseminaariryhmässä mukana – elleivät opettajat kierrä ryhmästä toiseen.

Vertaistukea, yhteisöllisyyttä ja monitieteisyyttä voitaisiin yrittää luoda nykyaikaisin menetelmin. Entäpä jos graduntekijöillä olisi internetissä oma ”maisteriforum”, jossa graduntekijät – ryhmästensä riippumatta – voisivat jutella toistensa kanssa hyvin matalalla kynnyksellä. Keskustelu voisi olla anonyymia. Näin opiskelijat saattaisivat uskaltaa kysyä niitäkin kysymyksiä, jotka tuntuvat liian tyhmiltä kysyttäväksi itse seminaarissa. Graduntekijälle kuitenkin nousee jatkuvasti pieniä kysymyksiä kysyttäväksi. Forumilla voisi olla oma osio esimerkiksi metodisille kysymyksille, lähdeviittausten käytölle ja aiheen rajaukselle. Parhaimmassa tapauksessa forumilla tapahtuisi opponointia ja aiheiden esittelyä ajasta ja paikasta riippumatta. Forum ei tietenkään korvaisi graduseminaarina, vaan toimisi sen tukena ja lisänä. Ihannetilanteessa alumnejakin saisi tällaiseen toimintaan mukaan. Tärkeää olisi, että forumille kirjoittaminen perustuisi vapaaehtoisuuteen, ja tehtäisiin selvä ero Moodlen pakollisiin tehtäviin.

⁵⁰ Haanpään haastattelu 19.11.2012.

4. Muu maisterivaiheen opiskelu

4.1 Opinto-ohjaus opinnäytevaiheessa

Opetushenkilökunnan haastatteluista kävi ilmi, että vain pienellä osalla opiskelijoista on vaikeuksia valmistumisen kanssa. Suurin osa opiskelijoista tekee työnsä hyvin.⁵¹ Ongelmiksi mainittiin henkilökohtaisen aikataulun sekä suunnitelmallisuuden puute. Gradua ei esimerkiksi tehdä päivittäin, vaan vaikkapa yli kymmenen tuntia yhtenä päivänä, minkä jälkeen kahteen viikkoon ei tapahdu mitään. Toiset opiskelija katoavat, ja yhteydenpito loppuu. Lisäksi henkilökohtaiset ongelmat, kuten opiskelijan terveydentilaan liittyvät seikat hidastavat luonnollisesti gradun etenemistä. Tällaisille inhimillisille asioille on hyvin vaikea voida mitään.⁵²

Ongelmana saattaa myös olla se, että graduaihe ei kiinnosta, eikä ole motivaatiota tai käsitystä miksi juuri tästä aiheesta pitää tehdä tutkimus. Kiinnostuksen pitäisi olla joko gradun sisällössä, tai projekteihin liittyvissä graduissa itse projektityöskentelyssä.⁵³ Kurssien aikataulutusta ei nähty ongelmana. Toisinaan opiskelijat asettavat liian suuria kynnyksiä itselleen arvosanan suhteen, jolloin esseiden ja muiden harjoitustöiden palautus myöhästyy. Myös opettajille puhuminen on toisinaan korkean kynnyksen takana.⁵⁴

Nopeasti valmistuneet ovat taustaltaan hyvin erilaisia opiskelijoita. He ovat kuitenkin ymmärtäneet työnteon merkityksen opinnoissaan. He ovat päämäärätietoisia, suunnitelmallisia, tietävät vastuunsa ja heillä on aikataulutusta kunnossa. He saattavat kuitenkin käydä töissä ja asua kauempana kuin Porissa⁵⁵. He ovat motivoituneita. Ohjaajille tällaiset henkilöt ovat helppoja ohjattavia. He ovat aktiivisia muillakin elämän osa-alueilla⁵⁶.

Opetushenkilökunnan haastatteluista kävi selvästi ilmi, että vastuu on avainsana niin opiskelijan kuin ohjaajankin työskentelyssä. Ohjaajan vastuulla on pitää yhteys graduohjattavaan ja olla myös

⁵¹ Sivulan haastattelu 23.10.2012 ja Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁵² Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁵³ Suomisen haastattelu 29.10.2012.

⁵⁴ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁵⁵ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁵⁶ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

opiskelijan saavutettavissa⁵⁷. Tyylit ohjata ovat melko samanlaisia – sähköpostittelu ja kasvokkain juttelu. Sähköposti nähtiin toisaalta myös laiskana tapana pitää yhteyttä, koska linkkiä ohjattavaan ei synny samalla tavalla kuin kasvotusten⁵⁸. Toisaalta huomautus saatiin lisääntyneestä opiskelijoiden ”paapomisesta”⁵⁹. Niin tapaamisten sisältö kuin niiden tiheyskin muokataan kulloisenkin opiskelijan mukaan. Tapaamisten tiheys vaihteli opiskelijan ja hänen tilanteensa mukaan. Gradun tekemisen loppuvaiheessa tapaamisten tiheys yleensä kasvoi. Koettiin tärkeäksi, että ohjaaja on opiskelijan saavutettavissa.⁶⁰

4.2 Vertaistuen merkitys

Koetko, että gradussa eteenpäin - ryhmälle olisi kysyntää?	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
Kyllä	12	13	10	35
Ei	1	1	1	3
En osaa sanoa	0	8	0	8

Taulukko 17. Tarve gradussa eteenpäin-ryhmälle

Gradussa eteenpäin-ryhmä sai kannatusta. Gradussa eteenpäin" on opintopsykologin ohjaama graduntekijöiden vertaisryhmä. Ryhmä on tarkoitettu kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille, jotka ovat tehneet graduaan vähintään yhden vuoden ajan, haluavat saada gradunsa etenemään tähänastista paremmin ja ovat valmiit etsimään tähän keinoja yhteistyössä muiden kanssa.⁶¹

Vastauksista nouseekin selvästi esille vertaistuen merkitys. Olisiko mahdollista, että seminaariohjelmaan lisättäisiin pienryhmätyöskentelyä, jolloin saataisiin niin vertaistukea että opiskelijoiden kaipaamaa muuta ohjelmaa?

⁵⁷ Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁵⁸ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

⁵⁹ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁶⁰ Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁶¹ Gradussa eteenpäin -ryhmän esittely UC Porin internet-sivuilla. <http://www.ucpori.fi/gradussa_eteenpain_-_ryhma_aloittaa_helmikuussa_2012>. 11.12.2012.

Kyllä

*Uskon, että "solmussa" oleville opiskelijoille vertaisryhmä auttaa avaamaan noita solmuja ja rohkaisemaan takaisin gradun äärelle. **9/54Digi***

*(Vertais)tuki on hyväksi, jos on ongelmia. **13/54Matu***

Kauppakorkeakoulun puolella oli vastaava ryhmä ja muutama KTMT opiskelija oli siellä ja tykkäsi, että se oli hyvä juttu, se edisti gradun tekemistä ja siellä mentiin vaihe vaiheelta eteenpäin.

21/54Matu

*Itse en koe sellaista tarvitsevani, mutta tiedän opiskelijoita, jotka tarvitsisivat työskentelyyn lisää tukea ja erityisesti keskustelua. **25/54Kupe***

Toimiva ratkaisu etenkin sellaisille, joille ei löydy tukijoita esim. perhe- tai ystäväpiiristä.

27/54Kupe

*Olisin tarvinnut ryhmää viime vuonna **29/54Kupe***

*Itse tein graduani kolme vuotta. Olisin ollut vertaistuen tarpeessa. **32/54Kupe***

*Uskon että ryhmästä voisi olla hyötyä nykytilanteessa, mutta näkisin että tehostetumpi gradutyöskentely osana syventäviä opintoja voisi olla helpompi ja laajempaan opiskelijajoukkoon vaikuttava ratkaisu. **34/54Digi***

Ei

Omasta ajankäytön hallinnasta se nyt vaan on kiinni. Ja siitä, etten osaa kieltäytyä työtarjouksista.

48/54Matu

*En, seminaarien sosiaalinen paine on toistaiseksi riittänyt hyvin. **1/54Digi***

4.3 HOPS ja opinto-ohjaus muussa maisterivaiheessa

Haastattelujen perusteella opinto-ohjauksessa suunnitellaan lähinnä omaa tutkintorakennetta ja keskustellaan aikataulutuksesta.⁶² HOPS-lomaketta täytetään vaihtelevasti. Lomaketta kritisoitiin ”käyttökelvottomaksi”. Lomakkeeseen pitäisi kirjata jo ensimmäisenä vuotena jopa yksittäisiä kursseja. Todellisuudessa opiskelija ei välttämättä tiedä edes sivuaineitaan vielä.⁶³

Opetushenkilökunnalta kysyttiin, paljonko he arvelisivat ohjauksen lisäämisen kasvattavan heidän työtaakkaansa. Todettiin, että ohjauksen määrää on hankala kasvattaa, sillä se on pois jostakin muusta⁶⁴. Toiseksi ei auta että opettaja on paikalla ohjausta varten, kun opiskelijat ovat kuitenkin töissä päiväsaikaan. Pohdittiin, voisiko sähköisen ohjaamisen kehittäminen esimerkiksi Facebookia käyttäen olla parempi ratkaisu⁶⁵.

Toisaalta opinto-ohjaukseen toivottiin enemmän resursseja. Opetushenkilökunnan henkilökohtaiseen työsuunnitelmaan tulisi varata sopiva tuntimäärä ohjaukselle. Ohjauksen standardoimisen ajateltiin tuovan opiskelijalle myös oikeuden tiettyyn ohjausmäärään.⁶⁶ Jos opinto-ohjausta tehostettaisiin, se vähentäisi kymmenien sähköpostien lähettelyä ja lisäisi näin työskentelyn mielekkyyttä. Ohjauksen määrän kasvattaminen vaatisi suunnittelutyötä ja resursseja, mutta hyvin toimiessaan maksaisi itsensä takaisin.⁶⁷ Haastatteluiden perusteella opinto-ohjaukseen panostaminen nähtiin järkeväksi senkin takia, että opiskelijat tulevat joka tapauksessa juttelemaan⁶⁸, opetushenkilökunnan keskeiseen työnkuvaan kuuluu ohjaaminen⁶⁹ ja opinnäytteitä on pakko saada, joten siihen pitäisi panostaa – oli tilanne mikä tahansa⁷⁰.

Tulosvastuullisuutta toivottiin niin opiskelijalta kuin opettajaltakin. Opettaja lupaa pitää yhteyttä, ja opiskelija taas pysyä HOPS-suunnitelmassa.⁷¹ Ohjauksen pitäisi olla mahdollisimman opiskelijälähtöistä, jolloin opiskelija tekisi aktiivisesti itse töitä ja seuraisi omien opintojensa

⁶² Suomen haastattelu 29.10.2012, Turtiaisen haastattelu 12.11.2012, Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012 ja Raikeen haastattelu 13.11.2012.

⁶³ Turtiaisen haastattelu 12.11.2012.

⁶⁴ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

⁶⁵ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁶⁶ Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁶⁷ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

⁶⁸ Raikeen haastattelu 13.11.2012.

⁶⁹ Haanpään haastattelu 19.11.2012 ja Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁷⁰ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

⁷¹ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

etenemistä.⁷² Opiskelijan pitäisi osata kysyä itsekin asioita ja lukea opinto-opasta⁷³. Osalla opiskelijoista syy siihen, ettei ohjaukseen olla hakeuduttu johtuu tietokatkoksesta – ei tiedetä millaiseen määrään ohjausta ollaan oikeutettuja.

[...]Tuntuu, että kaikilla teillä on nin paljon tekemistä, etten haluaisi "häiritä" turhaan tällaisilla asioilla, ja näitä ei ole selkeästi kerrottu (tai sitten minulta on vaan mennyt tämä infopaketti totaalisesti ohi). **7/54Digi**

[...]On sellainen tunne, että professoria ei saa usein vaivata ohjeiden pyytämisellä (ehkä vain omaa kuvitelmaa, kun hän on kiireinen). **12/54Matu**

Opiskelijoille pitäisikin tehdä selväksi heidän oikeutensa ja toisaalta myös heidän velvollisuutensa ohjaukseen liittyvissä asioissa. Opettajat voisivat vielä useammin muistuttaa, että heidän työhönsä kuuluu ohjauksen antaminen, ja opiskelijalla on oikeus sitä pyytää ja saada.

Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet opintojesi edistymiseen?

Opinto-ohjaus	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
Edistänyt paljon	1	2	2	5
Edistänyt jonkin verran	5	4	7	16
Ei vaikutusta	5	7	7	19
Hidastanut jonkin verran	0	2	0	2
Hidastanut paljon	0	0	1	1
Ei koske minua	2	7	2	11
Yhteensä	13	21	19	54

Taulukko 18. Opinto-ohjauksen merkitys opintojen edistymisen kannalta.

Pääosin opinto-ohjaus on edistänyt opintoja. Tosin moni vastaaja koki, että opinto-ohjaus ei joko koskenut heitä tai sillä ei ole ollut mitään vaikutusta.

⁷² Östmanin haastattelu 13.11.2012.

⁷³ Raikeen haastattelu 13.11.2012.

Haastatteluissa tuli selvästi esille, että HOPS-suunnitelmia pitäisi tarkastaa ja päivittää säännöllisesti.⁷⁴ Sen sijaan HOPS-suunnitelman laatimisen jatkuvasta pakollisuudesta oltiin montaa mieltä. Ehdotettiin, että suunnitelman laatiminen sidottaisiin maisteriopintoihin osana suorittamista. Suunnitelman päivittäminen tapahtuisi kerran vuodessa. Kun tähän olisi totuttu ja se olisi ”automaattista”, niin kukaan ei enää ihmettelisi asiaa.⁷⁵ Toisaalta pakottamalla akateeminen vapaus kärsisi, ja ennen pakkokeinoja pitäisikin ensin tehostaa ohjaamisesta tiedottamista paremmin.⁷⁶ Maisemantutkimuksen puolella HOPS-suunnitelman laatiminen on jo pakollista graduseminaarin yhteydessä. Syynä on ollut halu tietää, missä vaiheessa maisteriopintoja opiskelija on – mitä voi tehdä ja mitä pitää tehdä. Lisäksi suunnitelma pitää tehdä ajoissa, eikä opintojen loppupuolella, jolloin siitä ei ole enää samanlaista hyötyä.⁷⁷

Opinto-ohjausta pitäisi selkeyttää. On ollut puhetta oman opintosihteerin palkkaamisesta yhteistyössä jonkin muun yksikön kanssa. Toistaiseksi resurssit eivät ole tähän riittäneet.⁷⁸ Toivottiin omaa opinto-ohjaajaa, joka ei olisi sidoksissa mihinkään oppiaineeseen tai päätoimiseen opetushenkilökuntaan. Tällöin opiskelijan saattaisi olla helpompi tulla juttelemaan, jos on esimerkiksi jonkun opettajan kanssa ongelmia.

Henkilökemiat ovat äärettömän tärkeitä koko opintojen mutta etenkin graduvaiheen aikana. Palaute sekä se miten se annetaan vaikuttaa työskentelyyn ja -vauhtiin. Gradusta on opintojen aikana muodostunut myös jotain lähes mahdotonta, vähän kuin peikko. Se miten se on tapahtunut, omasta vai jonkun muun toimesta, en osaa sanoa. Usein opiskeluaikana myös puhuttiin että gradun teko on sitten omaa puurtamista ja sen tekemiseen ei saa enää niin paljon ohjausta, joten opit pitää hankkia opiskeluaikana.

52/54Kupe

Pitäkää kiinni opiskelijoista vielä kun ne näkyvät laitoksella! Kun opiskelijoilla on henkilökohtainen side laitokseen ja henkilökuntaan on myös velvollisuuden tunne opintoja ja henkilökuntaa kohtaan suurempi. 51/54Matu

⁷⁴ Saarikosken haastattelu 29.10.2012, Suomisen haastattelu 29.10.2012, Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012, Raikeen haastattelu 13.11.2012, Turtiaisen haastattelu 12.11.2012 ja Östmanin haastattelu 13.11.2012.

⁷⁵ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁷⁶ Östmanin haastattelu 13.11.2012.

⁷⁷ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

⁷⁸ Häyrysen haastattelu 6.11.2012.

Ehdotettiin myös, että yksilöohjauksen rinnalle otettaisiin yhteisiä HOPS-tapaamisia. Jumiutunut opiskelija saattaisi saada uusia ideoita, kun hän on nähnyt miten toiset ovat toimineet. Etenkin graduvaiheessa opiskelija jää helposti yksin, varsinkin jos muut opinnot on jo suoritettu.⁷⁹

Muutamissa haastatteluissa tuli esille motivoinnin merkitys. Koulutusohjelmaan on suhteellisen helppo päästä sisälle, jolloin opiskelijoiksi tulee myös vastakirjoittaneita, jotka ovat täällä ”vain tehdäkseen jotakin”, koska on pakko. Tällaisia opiskelijoita pitäisi auttaa motivoitumaan.⁸⁰

Kun opiskelija on tilanteessa, jossa hän miettii lopettamista, pitäisi kertoa työllistymismahdollisuuksista ja ihan tosielämään sijoittuneista opiskelijoista ja muistuttaa, että tällä tutkinnolla voi vaihtaa alaa ilman että täytyy kouluttautua uudestaan. Opiskelijoita pitäisi auttaa säilyttämään se ajatus, että opiskeleminen täällä on mielekästä ja johtaa sellaiseen tutkintoon, mistä on heille hyötyä⁸¹.

Seuraavalla sivulla oppiaineittain henkilökohtaista ohjaamista koskevat vastaukset kyselyvastausten pohjalta.

⁷⁹ Laineen haastattelu 7.11.2012.

⁸⁰ Östmanin haastattelu 13.11.2012.

⁸¹ Östmanin haastattelu 13.11.2012.

4.3.1 Digitaalinen kulttuuri

Digitaalisen kulttuurin opinto-ohjaus

Opiskelijat kokivat saaneensa tarpeeksi ohjausta, ja ohjaus oli vastannut odotuksia

HOPS tehdään tavallisesti opiskelujen aikana kerran, ja sen koetaan etenkin selkeyttävän omia opintoja

Digitaalinen kulttuuri

Asteikolla 1–5, koetko saaneesi tarpeeksi usein henkilökohtaista ohjausta?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 13 kpl)
1	1
2	0
3	2
4	3
5	7

Taulukko 19. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen määrästä.

Digitaalinen kulttuuri

Asteikolla 1–5, vastasiko henkilökohtainen ohjaus odotuksiasi?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 13 kpl)
1	0
2	1
3	1
4	3
5	8

Taulukko 20. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen laadusta.

Yksi digitaalisen kulttuurin opiskelija koki, ettei ollut saanut tarpeeksi ohjausta. Loput antoivat vähintään arvosanan 3. Yleisesti ottaen henkilökohtaista ohjausta koettiin saaneen tarpeeksi ja se oli vastannut odotuksia hyvin.

Digitaalinen kulttuuri

Montako kertaa opintojesi aikana olet tehnyt HOPS-suunnitelman?

On tehnyt suunnitelman...	Vastausten määrä (Yhteensä 8 kpl)
Kerran	5
Kaksi	2
Kolme tai enemmän	1

Taulukko 21. Montako kertaa opiskelija on tehnyt HOPS-suunnitelman opintojensa aikana.

Digitaalisen kulttuurin opiskelijoilta ei tullut varsinaisia kehitysehdotuksia. Alla muutamia muita avoimia vastauksia:

*Omalla kohdallani henkilökohtainen ohjaus on toiminut erinomaisesti. Varsinkin oman tilanteeni vuoksi (työskentelen kokopäiväisesti) henkilökohtainen ohjaus on ollut tärkeää ja se on pitänyt minut kiinni gradutyöskentelyssä. Olemme ohjaajani kanssa sopineet jokaisen henkilökohtaisen ohjauksen päätteeksi uuden ohjausajan ja samalla päättäneet miten graduni pitäisi olla edennyt seuraavaan ohjaukseen mennessä. **5/54Digi***

*Tuntuu, että ohjaajilla on liikaa töitä/ohjattavaa samanaikaisesti. En ymmärrä, miten he voivat keskittyä tarpeeksi yksilökohtaisesti jokaiseen graduun (ja kandityöt päälle yhdellä opettajalla). **7/54Digi***

*Kun olen käynyt ohjauskesä, on sen pitäjä ollut täysin eri oppiaineista kuin oma tutkintoni, joten kovin selkeää apua en ole saanut. Tätä on jo kehitettykin käsittääkseni siirtämällä ohjausta pääaineisiin. **8/54Digi***

*En osaa sanoa ohjauksen kannalta, mutta sitä mielestäni markkinoitiin ensimmäisinä opiskeluvuosina varsin vähän. Opiskelijoita kehoitettiin menemään HOPS-keskusteluun, mutta aika moni taisi jättää sen väliin tai siirtää toiselle opiskeluvuodelle. **9/54Digi***

Digitaalinen kulttuuri

Onko HOPS-suunnitelman laadinnasta ollut sinulle hyötyä?

Vastausvaihtoehto	Vastausten määrä (Yhteensä 8 kpl)
Kyllä	6
Ei	2

Taulukko 22. HOPS-suunnitelman hyödyllisyys.

Vastaajien mielestä suunnitelman teosta on yleensä ollut hyötyä. Suunnitelman koettiin ennen kaikkea selkeyttävän opintojen tilannetta. Toisaalta opinnot eivät aina mene suunnitelmien mukaan.

Kyllä

Näen opintojeni tilanteen. 2/54Digi

Varsinkin opintojen alkuvaiheessa siitä oli paljon hyötyä. Suunnitelmallisuus parani ja opintoni etenivät hyvin. Nyt minulla ei ole muuta jäljellä kuin gradutyö. 5/54Digi

Selkeyttää ajatuksia. 26/54Digi

Olen kokenut suunnitelman välttämättömäksi tutkintorakenteen hahmottamisen tukena ja se on auttanut aikatauluttamaan ja jaksottamaan opintojen etenemistä. Lisäksi suunnitelman päivittäminen motivoi, kun näkee kuinka suuri osa opinnoista on jo tehtynä. 34/54Digi

Ei

Opinnot ovat kyllä menneet hyvin, mutta en ole pysynyt missään suunnitelmassa. 6/54Digi

Tei suunnitelman aika hutiloiden ensimmäisenä opiskeluvuoteni. Perusopintojen osalta HOPS on näin jälkeen katsoen helpompi tehdä, mutta A- ja S-opinnoissa on kurssien jatkuvan muutoksien takia hankala tehdä suunnitelmia, että milloin suorittaa minkäkin kurssin. 9/54Digi

4.3.2 Kulttuuriperinnön tutkimus

Kulttuuriperinnön tutkimuksen opinto-ohjaus

Opiskelijat kokivat saaneensa tarpeeksi ohjausta, ja ohjaus oli vastannut odotuksia

Opiskelijat kaipasivat kuitenkin aktiivisempaa ohjausta

Opiskelijat tekevät HOPS-suunnitelman yleensä kerran opintojensa aikana. Suunnitelman hyödyllisyys jakoi mielipiteitä.

Kulttuuriperinnön tutkimus

Asteikolla 1–5, koetko saaneesi tarpeeksi usein henkilökohtaista ohjausta?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 22 kpl)
1	3
2	0
3	4
4	7
5	8

Taulukko 23. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen määrästä.

Kulttuuriperinnön tutkimus

Asteikolla 1–5, vastasiko henkilökohtainen ohjaus odotuksiasi?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 22 kpl)
1	1
2	2
3	2
4	8
5	9

Taulukko 24. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen laadusta.

Kulttuuriperinnön opiskelijat olivat ohjaukseen oltiin suurimmalta osalta tyytyväisiä, ja ohjausta saatiin tarpeeksi paljon.

Kulttuuriperinnön tutkimus

Montako kertaa opintojesi aikana olet tehnyt HOPS-suunnitelman?

On tehnyt suunnitelman...	Vastausten määrä (Yhteensä 18 kpl)
Kerran	14
Kaksi	3
Kolme tai enemmän	1

Taulukko 25. Montako kertaa opiskelija on tehnyt HOPS-suunnitelman opintojensa aikana.

Valtaosa on tehnyt HOPS-suunnitelman kerran.

Muutamia kehitysehdotuksia ja ajatuksia kulttuuriperinnön opiskelijoilta:

Huolimatta akateemisesta vapaudesta, oman HOPS tuki-ohjaaja voisi olla hyvä, jonka kanssa käydä läpi tulevia lukukausia. 15/54Kupe

Vähän pidempi "vastaanottoaika", jos sellaisen on varannut. Keskeytykset häiritsevät joskus ohjaustilannetta, sillä muita haluaa tulla samalle vastaanotolle. Syy ei tietenkään ole ohjaajan, vaan tästä pitäisi antaa opiskelijoille selvät nootit: Ei mennä ohjauksen aikana sisälle, vaan varataan oma aika! 22/54Kupe

Itse olen kokenut henkilökohtaisen ohjauksen erittäin toimivaksi. Olen jokaisella kerralla saanut uusia ideoita aiheen eteenpäin viemiseksi, sekä kirjallisuusvinkkejä ja kannustavia kommentteja. Ohjaajien kiinnostus aiheita kohtaan on omalta osaltaan motivoinut aiheen kanssa työskentelyyn. 27/54Kupe

Välillä on tuntunut vaikealta arvioida milloin henkilökohtaiseen ohjaukseen pitäisi osallistua. Siksi olen ehkä saanut ohjausta hieman vähemmän kuin olisin sitä oikeasti tarvinnut. 28/54Kupe

Että ohjaajakin ottaisi joskus, edes kerran vuodessa, yhteyttä minuun tai muuten osoittaisi kiinnostusta työtäni kohtaan. [...] Ohjaaja on hidastanut valmistumistani siten, että hän on vaikuttanut vaikeasti tavoitettavalta. Sähköpostiin vastaaminen voi kestää tai unohtua kokonaan, tapaamisaika unohtua tai olla tuplabuukattu ja vastaanottoaikoina olla varattuna tai asioilla. 29/54Kupe

*Ohjauksen tulisi olla sellaista, että siellä kuunnellaan opiskelijan mielenkiinnonkohteita, ei niin, että opettaja puhuu omista intresseistään. Myös kehittävää olisi se, että opettaja pitää opiskelijaa fiksunä ja järkevänä olentona, niin, että opiskelijalle tulee sellainen olo, että pystyn tähän ja tämä on helppoa. Riippuen ohjaajasta, näin on usein käynytkin. **31/54Kupe***

*Pitäisi olla oikeasti opo, jonka kanssa keskustella opinnoista. **32/54Kupe***

*Eri opintovaiheissa jokainen opiskelija kävisi automaattisesti ainakin kerran ohjauksessa. **40/54Kupe***

*Ohjausta voisi kehittää välittömämpään suuntaan. En ota kantaa nykyiseen käytäntöön, koska olen aloittanut aikana jolloin käytännöt olivat täysin erilaiset. Vanhassa systeemissä hyvää oli se, että oli tavallaan täysin opetushenkilökunnan ulkopuolinen ohjaaja, jolta saattoi varata ajan tai piipahtaa kysymässä jos jokin mietitytti. Kehittäminen välittömämpään suuntaan ja niin että opinnoista voisi keskustella vähän epävirallisemminkin. Ohjausta ovat epävirallisetkin keskustelut, joissa ei tule suorituspainetta. **52/54Kupe***

Kulttuuriperinnön tutkimus

Onko HOPS-suunnitelman laadinnasta ollut sinulle hyötyä?

Vastausvaihtoehto	Vastausten määrä (Yhteensä 19 kpl)
Kyllä	11
Ei	8

Taulukko 26. HOPS-suunnitelman hyödyllisyys.

HOPS-suunnitelman hyödyllisyys jakoi mielipiteitä. Ei-vastauksia perusteltiin useammin. Myös kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijat kokivat suunnitelman selkeyttävän opintojen tilaa. Toisaalta ongelmaksi muodostui suunnitelman pitämättömyys tai sen unohtaminen kokonaan taka-alalle. Useammin päivitettävä HOPS-suunnitelma todennäköisesti ratkaisisi molemmat ongelmat. Suunnitelma ei pääsisi unohtumaan, eikä opiskelijan tarvitsisi potea syällisyyttä siitä, että opinnot eivät menekään ennalta määrätyn polun mukaan. On kuitenkin luonnollista, että mielenkiinnonkohteet vaihtuvat.

Kyllä

*Ensimmäisenä vuotena se tarjosi perustan ja tukea alkaville opinnoille. Aineyhdistelmät ovat kuitenkin muuttuneet ja täydentyneet opiskelujeni aikana. **25/54Kupe***

*Siitä näki mitä vielä puuttuu ja sai järjestelmällisyyttä. **52/54Kupe***

*Selkeyttää omia tavoitteita ja ajankäyttöä. **42/54Kupe***

Ei

*Tehtiin muistaakseni ensimmäisenä opiskeluvuonna, en muista mitä siinä edes lukee. **29/54Kupe***

*En edes muista millainen hopsini on, ja suunnitelmatkin varmasti muuttuneet sen laatimisen jälkeen. **30/54Kupe***

*Omat mielenkiinnonkohteet muuttuvat kokoajan tai niitä on liikaa. **54/54Kupe***

*En ole tehnyt ainakaan paperilla hopsia maisteriopinnoissa **19/54Kupe**
En juuri sen jälkeen ole suunnitelmia vilkaissut, vaan tehnyt omia "hopseja" ja suunnitelmia". **20/54Kupe***

4.3.3 Maisemantutkimus

Maisemantutkimuksen opinto-ohjaus

Opiskelijoiden mielipiteet ohjauksen riittävydestä ja laadusta jakoutuivat. Pääosin oltiin kuitenkin tyytyväisiä

HOPS tehdään tavallisesti opiskelujen aikana kerran, ja sen koetaan etenkin selkeyttävän omia opintoja.

Maisemantutkijat ovat hieman muita tyytyväisempiä HOPS-suunnitelmaansa

Opiskelijat toivoivat, että heille olisi enemmän aikaa ja tapaamiset olisivat säännöllisiä

Maisemantutkimus

Asteikolla 1–5, koetko saaneesi tarpeeksi usein henkilökohtaista ohjausta?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 19 kpl)
1	3
2	2
3	2
4	5
5	7

Taulukko 27. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen määrästä.

Maisemantutkimus

Asteikolla 1–5, vastasiko henkilökohtainen ohjaus odotuksiasi?

(1 on huonoin arvosana, 5 paras)

Arvosana	Vastausten määrä (Yhteensä 19 kpl)
1	2
2	3
3	4
4	7
5	3

Taulukko 28. Opiskelijoiden kokemukset henkilökohtaisen ohjauksen laadusta.

Suurin osa oli tyytyväinen ohjaukseen määrään ja laatuun, vaikka tyytymättömyyttäkin oli jonkin verran.

Maisemantutkimus

Montako kertaa opintojesi aikana olet tehnyt HOPS-suunnitelman?

On tehnyt suunnitelman...	Vastausten määrä (Yhteensä 16 kpl)
Kerran	11
Kaksi	4
Kolme tai enemmän	1

Taulukko 29. Montako kertaa opiskelija on tehnyt HOPS-suunnitelman opintojensa aikana.

Kuten muissakin pääaineissa, myös maisemantutkimuksen puolella HOPS-suunnitelma tehdään yleensä kerran opintojen aikana.

*Ohjaus kohdituisi konkreettisesti työhön ja sen ongelmakohtiin, eikä mitään yleismaailmallista piruilua! **11/54Matu***

*Tiedottaminen, millaiseen ohjaukseen on oikeutettu, millaista ohjausta voi saada. Voisi melkein olla tietyt säännölliset tapaamiskerrat 1–2 krt/vuosi, joissa päivitetään missä ollaan menossa, mitä kuuluu. **12/54Matu***

*Ihan minkäläistä vaan, sillä minulla on sellainen tunne, ettei kellään ole aikaa. **16/54Matu***

*Aikaa, ohjaajan mielenkiintoa ja neuvoja, enemmän paneutumista ohjattavan asioihin ja kysymyksiin. **21/54Matu***

*Koulutusohjelmaan tarvitaan joku, joka vastaa opinto-ohjauksesta ja jonka luona tulisi käydä esimerkiksi kaksi kertaa lukuvuodessa, jolloin kartoitetaan tavoitteet ja edistyminen. **24/54Matu***

*Koulutusohjelmassa saa sen pienen koon vuoksi riittävän usein ohjausta halutessaan. Ohjausta saa myös oppituntien ja luentojen ohessa tai niiden jälkeen. Opettajilla on usein aikaa tunnin jälkeen tai "käytäväkeskusteluihin". Kahden ohjaajan järjestelmä on hyvä, sillä opettajien neuvot ja ohjeistus voivat olla joskus hyvinkin erilaisia. Ohjaaja ja opiskelija eivät joskus "kohtaa tai ymmärrä toisiaan" yrityksestä huolimatta. Tarkoitetaan nimenomaan tutkimuksen tekoa, en mitään henkilökohtaista. **36/54Matu***

*Siinä voitaisiin käydä enemmän läpi yksilön tavoitteita opintojen suhteen. Ehkä jopa antaa vinkkejä työnhakuun ja siihen, mitä kursseja kannattaa valita. **45/54Matu***

*Mielestäni opiskelijaa ei hirveästi auta jos ohjauksen aikana keskitytään liikaa esimerkiksi pinoamalla lisää tutkimuskirjallisuutta luettavaksi. **50/54Matu***

*En tiedä nykyistä käytäntöä ohjauksissa. Vanha käytäntö (keskustelumahdollisuus luennoilla ja käytävillä, opettajakohtaiset vastaanottoajat) palvelivat ainakin minua hyvin. Se kuinka ohjaus onnistuu ja vastaa tarpeita on aina kiinni persoonista. Osalta opettajista en ole saanut oikein koskaan apua ja ohjausta ja toiset taas ohjaavat erittäinkin hyvin, tekemättä tehtäviä ja opintoja puolestani. **51/54Matu***

Maisemantutkimuksen opiskelijat olivat muita pääaineita tyytymättömämpiä henkilökohtaiseen ohjaukseen. Opiskelijoista tuntui, ettei heille ollut aikaa ja he toivoivatkin muita enemmän säännöllisiä tapaamisia.

Maisemantutkimus

Onko HOPS-suunnitelman laadinnasta ollut sinulle hyötyä?

Vastausvaihtoehto	Vastausten määrä (Yhteensä 16 kpl)
Kyllä	12
Ei	4

Taulukko 30. HOPS-suunnitelman hyödyllisyys.

Maisemantutkimuksen opiskelijat olivat suurimmaksi osaksi vakuuttuneita HOPS-suunnitelman hyödyllisyydestä. Yhtään ”ei”-vastausta ei perusteltu, vaikkakin yksi vastaaja koki lähinnä itse tehneensä suunnitelmansa. Kuten muidenkin pääaineiden opiskelijat, myös maisemantutkijat kokivat HOPS-suunnitelman selkeyttävän opintoja.

Kyllä

*Kokonaisuuden pohdinta, valintojen/suunnitelmien muutos mahdollista. 12/54Matu
Ehkä jonkin verran, vaikka en koe, että suunnitelmaa olisi oikein edes tehty muuta kuin omasta toimestani. 16/54Matu*

*Itselle tehty suunnitelma auttaa hahmottamaan opintojen kulkua. 24/54Matu
Auttaa jäsentämään ajankäyttöä, vaikka usein aikaa kuluukin enemmän kuin mihin on osannut varautua. 36/54Matu*

Olen hahmottanut paremmin opintokokonaisuudet ja korvaavuudet. 51/54Matu

4.4 Kaksi ohjaajaa

Jokaisella gradulla on kaksi ohjaajaa. Toinen ohjaaja on yksi koulutusohjelman kolmesta professorista ja toista ohjaajaa gradun tekijä voi ehdottaa itse. Opiskelijalla on oikeus vaihtaa ohjaajaa graduprosessin aikana.

Pääosin kokemukset kahden ohjaajan yhteistyöstä ovat olleet positiivisia. Samanaikainen yhdessä ohjaaminen on harvinaisempaa. Mikäli yhdessä ohjaamista tapahtui, se saattoi liittyä esimerkiksi selkeästi teoreettisesti vaativampaan graduun⁸², tai molempien ohjaajien yhteisiin kiinnostuksenkohteisiin⁸³. Gradu saattoi myös liittyä johonkin projektiin, jolloin molemmat ohjaajat olivat todennäköisemmin paikalla⁸⁴.

Luontevana työskentelytapana pidettiin sitä, että toinen ohjaaja on enemmän vetovastuussa, ja toinen auttaa esimerkiksi erityiskysymysten kanssa, kommentoi tiettyjä asioita tai katsoo, että työ täyttää opinnäytteen kriteerit.⁸⁵ Ohjaajat saattavat myös vaihtaa kuulumisia opiskelijan gradusta keskenään muun työn ohessa⁸⁶. Selkeät roolit liittyivät tehokkaaseen ajankäyttöön⁸⁷ sekä siihen, että ristiriitatilanteita haluttiin välttää, jotta opiskelija ei menisi sekaisin⁸⁸. Toisaalta esitettiin myös näkökulma, jossa ristiriitatilanteessa vastuun katsottiin siirtyvän opiskelijalle, joka ottaa ensiaskeleitaan asiantuntijana⁸⁹. Erilaisten neuvojen punnitseminen katsottiin siis jopa hyödylliseksi ja opettavaksi kokemukseksi. Toisaalta ainakin Tuomi-Nikulan kokemuksen mukaan useat opiskelijat eivät käytä kahta ohjaajaa hyväkseen juuri ollenkaan⁹⁰.

Kahden ohjaajaan yhteistyötä ei tarvitse erityisemmin kasvattaa, vaikkakin se toimii tällä hetkellä ohjaajien näkökulmasta hyvin. Yhteistyö nähtiin myös ohjaajien kannalta hedelmällisempänä

⁸² Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁸³ Suomisen haastattelu 29.10.2012.

⁸⁴ Suomisen haastattelu 29.10.2012.

⁸⁵ Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁸⁶ Saarikosken haastattelu 29.10.2012.

⁸⁷ Suomisen haastattelu 29.10.2012.

⁸⁸ Suomisen haastattelu 29.10.2012, Saarikosken haastattelu 29.10.2012, Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012, Häyrysen haastattelu 6.11.2012 ja Laineen haastattelu 7.11.2012.

⁸⁹ Sivulan haastattelu 23.10.2012.

⁹⁰ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

työskentelytapana⁹¹. Opetushenkilökunnan sisäiset ristiriidat saattavat toisinaan vaikeuttaa graduntekijän asemaa⁹².

41 henkilöä vastasi kahta ohjaajaa koskevaan kysymykseen avoimella vastauksella. Vastauksista 16 kappaletta oli positiivissävytteisiä. Kiitosta saatiin erityisesti eri näkökulmista.

Mielestäni järjestelmä on toimiva. Ohjaajani ovat molemmat erinomaisia työssään, mutta myös keskenään erilaisia. Siksi saan kaksi erilaista näkökulmaa graduuni.

9/54Digi

*Hyvin on toiminut. Ohjaajina on kaksi eri alojen asiantuttijaa ja se vahvistaa työn luonnetta. **24/54Matu***

Vastuksista muutama oli selvästi negatiivissävytteisiä.

*Mielstäni minulla ei ole oikein edes yhtä ohjaajaa! **16/54Matu***

*Heikosti. Koska professori on kertonut lukevansa työn kertaalleen läpi ja kommentoivansa, ja sen jälkeen antaa kansitusluvan, eli yleisen kommentoinnin lisäksi aiheen valinnan aiheen ja luvun esittelyn yhteydessä ei aika riitä, eli jää paljolti ohjaus toisen ohjaajan varaan. Heikko homma! **11/54Matu***

Lopuissa vastauksissa kahdesta ohjaajasta ei ollut vielä kokemusta. Osa ei ole vielä kokenut tarvitsevansa toista graduohjaajaa. Henkilökunnan haastatteluissa ristiriitaisuuksien välttäminen nousi selvästi esille. Opiskelijoiden vastauksissa ristiriitatilanteita ei viimeistä sitaattia lukuunottamatta mainittu. Ristiriitatilanteiden välttäminen on siis ilmeisemmin onnistunut hyvin.

⁹¹ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁹² Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

4.5 Kandi- ja maisterivaiheen siirtymäkohta

Maisterivaiheen opiskelijat ovat usein aikuisopiskelijoita, joilla on työ ja perhe opiskeluiden ohessa. He ovat selvästi erilainen ryhmä kuin kandidivaiheesta maisterivaiheeseen siirtyvät, ja tämä tulisikin ottaa huomioon niin ohjauksessa kuin opetuksessa.⁹³ Maisterivaiheeseen tulevista on helpompi hahmottaa, missä vaiheessa maisteriopinnot ovat. Kandiopinnoista siirtyvät ovat hankalampia, koska tällaisista opiskelijoista ei tiedetä milloin he aloittavat syventävät maisteriopinnot. Heiltä vaaditaan enemmän omaa aktiivisuutta: esimerkiksi opiskelija ilmoittaa itse ohjaajalle, kun hän alkaa tehdä gradua.⁹⁴ Osastosihteerin mukaan hyvin harvat opiskelijat suorittavat ensin selkeästi kandiopinnot, ja jatkavat siitä eteenpäin. Esimerkiksi jo toisena opiskeluvuotena saatetaan ottaa syventäviä opintoja.⁹⁵ Useammassa opetushenkilökunnan haastattelussa kävi ilmi, että nimenomaan siirtyminen kandidivaiheesta maisterivaiheeseen ja ylipäättään maisterivaiheen aloittaminen aiheuttaa toisinaan ongelmia.

Joillekin maisterivaiheen opiskelijoille tieteellisen tutkimuksen tekeminen tuottaa erityisiä vaikeuksia. Ongelma on korostunut etenkin ammattikorkeakoulusta suoraan tulleilla sekä vanhemmilla opiskelijoilla, jotka ovat saattaneet unohtaa vuosikymmenienkin kuluessa esimerkiksi tutkimuksen käsitteisiin tai metodeihin liittyviä asioita. Opiskelijat ovat tuoneet itsekin esille, että he eivät tiedä mitä tieteelliseen ajatteluun kuuluu ja mihin pitäisi kiinnittää huomiota. Tämä näkyy niin opinnäytetöissä⁹⁶ kuin muussakin opetuksessa⁹⁷.

Kandiopintonsa koulutusohjelmassa suorittaneet selviytyvät yleensä muualta tulleita paremmin, vaikka samankaltaisia ongelmia on havaittavissa tässäkin ryhmässä. Ehdotettiin, että maisteriopintoihin pitäisi liittää tieteenfilosofisia opintoja, jotta opiskelija sopeutuisi paremmin maisteritason opiskeluun ja sen vaatimukseen. Haastatteluiden perusteella esimerkiksi pelkkä ”kvantitatiivisten menetelmien kurssi” ei yksistään riitä, vaan pitäisi saada syvempää opetusta. Tieteen tekemiseen kasvetaan, ja tämä pitäisi ottaa huomioon suoraan maisterivaiheeseen

⁹³ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

⁹⁴ Suominen haastattelu 29.10.2012.

⁹⁵ Högmanin haastattelu 8.11.2012.

⁹⁶ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁹⁷ Östmanin haastattelu 13.11.2012.

tulevien kanssa.⁹⁸

Ehdotettiin, että kandiseminaarin lopussa kerrottaisiin, mitä maisteriopiskelu on. Pitäisi kenties olla jonkinlainen siirtymäkerta.⁹⁹

Ellei maisteriopiskelija tee jo syksyn infotilaisuudessa opintosuunnitelmaansa, saa hän ainakin kehotuksen sellaisen tekemisestä. Syksyllä 2012 aloittaneille on myös otettu käyttöön tapa, jossa tarkastetaan opintosuunnitelma keväällä uudestaan.¹⁰⁰ Kandidutkielman jälkeen tehtäisiin uusi HOPS-suunnitelma tai ainakin pidettäisiin keskustelutuokio. Näin vältettäisiin sitä, etteivät opiskelijat jää ”kellumaan” kandidutkielman kanssa.¹⁰¹ Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että graduseminaariin ei ilmoitauduta, vaikka kandiopinnot on suoritettu.

Aloitin 2009 maisteriohjelmassa. Kaikille oli epäselvää, mitä maisteriopintoihin kuuluu, ja miten niissä edetään. Hopsista puhuttiin ja ehkä kävin jossain ohjaustapaamisessa, mutta siitä ei ollut mitään hyötyä. Käsittääkseni laitoksella oli ajateltu, että maisteriopiskelijoilla oli jo valmiina jokin graduaihe, mutta minulle koko ala oli uusi. Miten minulla olisi voinut olla graduaihe valmiina? Ohjausta olen saanut vasta kun olen aloittanut graduni tänä syksynä. 31/54Kupe

4.6 Muu kurssitarjonta

Miten muut opinnot tukevat gradun tekemistä?

Asteikko	Digi	Kupe	Matu	Yhteensä
Erittäin hyvin	1	1	2	4
Melko hyvin	7	11	13	31
Ei hyvin eikä huonosti	4	9	3	16
Melko huonosti	1	1	1	3
Erittäin huonosti	0	0	0	0

Taulukko 31. Muiden opintojen hyödyllisyys graduvaiheessa.

⁹⁸ Petrisalon haastattelu 1.11.2012.

⁹⁹ Suomen haastattelu 29.10.2012.

¹⁰⁰ Suomen haastattelu 29.10.2012.

¹⁰¹ Turtaisen haastattelu 12.11.2012.

Muu kurssitarjonta tuki gradun tekemistä hyvin. Etenkin maisemantutkimuksen opiskelijat olivat tyytyväisiä. Usea koki, ettei muu kurssitarjonta vaikuttanut gradun edistymiseen mitenkään.

Erittäin hyvin

Jos tarjolla on omaa aihetta lähellä olevia kursseja. 13/54Matu

*Varsinkin ne kurssit, missä käsitellään tutkimuksen rakennetta, tutkimuskysymyksiä, metodologiaa ym. Myös toisten töiden käsittely tai tieteellisten artikeleiden lukua.
36/54Matu*

Melko hyvin

Ainakin aihepiiriin on tullut syvennyttyä melkoisella harteudella. 1/54Digi

Aiheeseen liittyviä kursseja ei juuri ole, mutta kursseista pitää löytää ne olennaiset asiat itselle. 6/54Digi

Kun itse valitsee käsittelevänsä omaa aihetta ko. kursseilla. 11/54Matu

Teorian valinta ja yhdistäminen vaikeaa. 12/54Matu

Hanke, johon teen artikkelia tukee gradun tekemistä. 20/54Kupe

Syventävät kurssit liittyvät hyvin ajankohtaisiin asioihin, joiden pohjalta opiskelijat voivat löytää itselleen kiinnostavan graduaiheen. 25/54Kupe

Ainakin osalla opintojaksoista tehtävät voi valita graduaihetta tukeviksi. 26/54Digi

Jonkin verran saa yhdistettyä esim. esseitä tmv. graduun sopivaksi. 30/54Kupe

Tukevat hyvin jos valikoi itselleen sopivia kursseja ja suorituksia. 34/54Digi

Ei hyvin eikä huonosti

*Aiheeni ei juurikaan esiinny kurseillamme, mutta kurssien aikataulutus jättää viikkoihin sen verran tilaa, että gradua on varmasti mahdollista kirjoittaa aina halutessaan. **9/54Digi***

*Riippuu mitä opintoja valitsee. Kaipaisin ehkä enemmän gradua tukeva opintoja, esim. metodikursseja, tai sitten seminaarissa voisi käydä gradutyöskentelyn käytännön asioita läpi. **17/54Digi***

*Aika paljon olen käynyt turhia syventäviä opintoja. Perusasioita ei mielestäni opeteta tarpeeksi hyvin. **32/54Kupe***

*En koe syventävistä opinnoista olleen kovin merkittävää vaikutusta juuri minun graduni tekemiseen, aiheet eivät esimerkiksi ole koskeneet sitä. **38/54Kupe***

*Itse olen tehnyt syventävät jo kauan sitten, oikeastaan ennen gradun aloittamista. Ehkä ne tukevat niitä, jotka tekevät niitä samaan aikaan. **52/54Kupe***

*Kupen perusopintojen haastattelu ja havainnointi-kurssi on omalla kohdallani ollut kaikkein hyödyllisin. Lisäksi itsevarmuutta ja kykyä ovat lisänneet käytännönläheiset kurssit kaikilla tasoilla sekä oma työkokemus. **54/54Kupe***

Melko huonosti

*Koen, että oman aiheeni osalta syventävät opinnot eivät ole tukeneet gradun etenemistä. Jotkut syventävät opinnot auttavat tutkimuksen tekemisen kehittymistä, mutta aiheiden osalta syventävät opinnot eivät ole tukeneet erityisesti gradun tekemistä. **5/54Digi***

5. Muut valmistumiseen vaikuttavat tekijät

Muutamissa vastauksissa oli viitteitä siitä, että opiskelijat pitävät graduseminaarissa esiintymistä epämieluisana asiana. Vastausten perusteella tämä ei ole yleinen ilmiö, mutta se on hyvä ottaa huomioon ja kenties painottaa ja selittää miksi gradutyöskentelyyn kuuluu esiintyminen muiden edessä.

Suurin hidastaja: en todellakaan ole kiinnostunut esittelemään yleisön edessä yhtään mitään. Miksei gradua voi tehdä vaan kaikessa rauhassa ja lähinnä ohjaajan kanssa keskustelua käyden? [...]. 7/54Digi

Aiheen esittely jännittää, joten viivyttelen siihen ilmoittautumista :) myös ryhmä tuntuu suurelta; pienemmässä ryhmässä ja eri tyyppisessä luokahuoneessa keskustelua voisi syntyä helpommin/luontevammin. 19/54Kupe

Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet opintojesi edistymiseen?

Asteikko	Motivaatio opiskeluun	Ajankäyttö	Perhe	Työ	Työllisyystilanne	Halu vahvistaa ammattitaitoa
Edistänyt paljon	21	9	3	1	0	8
Edistänyt jonkin verran	16	10	4	2	3	23
Ei vaikutusta	3	3	18	6	19	10
Hidastanut jonkin verran	9	23	19	19	13	3
Hidastanut paljon	4	8	5	16	5	1
Ei koske minua	0	0	4	9	13	8

Taulukko 32. Erialaisten tekijöiden vaikutus opintojen edistymiseen.

Työn tekeminen vaikuttaa maisterivaiheeseen monella tapaa, sillä ohjaukseen ja opetukseen osallistuminen vaikeutuu – etenkin tapauksissa, joissa työ sijaitsee toisella paikkakunnalla. Toisaalta mikäli opiskelijalla ei ole työpaikkaa tiedossa tai työllistyminen näyttää huonolta, motivaatio valmistumiseen saattaa heiketä.¹⁰²

Työllisyystilanne on hidastanut valmistumistani kahdella tapaa: kesällä aikaa gradun tekoon ei juuri jäänyt töiden takia, nyt taas jos töitä olisi parin kuukauden päässä tiedossa, jouduttaisi se valmistumista, mutta kun ei ole, on motivaatiokin huonontunut.

29/54Kupe

Työ opiskeluiden ohessa nähtiin myös positiivisena tekijänä. Työ saattaa auttaa aikatauluttamaan ja nopeuttamaan gradun tekoa, koska aikaa on rajallinen määrä. Myös täydellisyyden tavoittelu vähenee, ja gradu halutaan saada vain valmiiksi.¹⁰³ Myös muu aktiivinen toiminta (urheilu, yhteiskunnallinen aktiivisuus) mainittiin hyödylliseksi nimenomaan aikataulutuksen vuoksi.¹⁰⁴

Edistänyt paljon

Vuorovaikutus muiden graduntekijöiden kanssa oman oppiaineen ja graduseminaarin ulkopuolella. 34/54Digi

Edistänyt jonkin verran

Halu valmistua itse asettamassani määräajassa. 22/54Kupe
Muiden opiskelijoiden ja opettajien antamat neuvot, ohjeet ja vinkit. 36/54Matu

Koulutus-ohjelman hyvä henki. 39/54Matu

¹⁰² Suomen haastattelu 29.10.2012.

¹⁰³ Suomen haastattelu 29.10.2012.

¹⁰⁴ Tuomi-Nikulan haastattelu 30.10.2012.

Hidastanut paljon

Etäisyys opiskelupaikkakunnalta. 33/54Matu

En käy työssä, mutta olen yrittäjä. 16/54Matu

Hidastanut jonkin verran

Oma elämäntilanne. 28/54Kupe

Aihe, joka ei ole ns. "tilaustyö" (ei palkkaa). 29/54Kupe

Terveydelliset syyt. 49/54Digi

Toisaalta kaikille opiskelijoille gradun tekeminen ei ole tärkeintä:

Omalla kohdalla "graduilu" tai valmistuminen nopeasti ei ole kovin korkealla tavoitelistalla, opiskelen tässä vaan kaiken muun touhaamisen ohessa. Opiskelu on enemmänkin jonkinlainen aktiivinen rentoutumiskeino, hiukan samaan tapaan kuin esimerkiksi uinti tahi muu urheilu, jolla pyritään pitämään toimintakuntoa yllä ja kehittämään valmiuksia tulevaisuuden varalle. Hukkuminen työttömyyden ja epätoivon mereen on ainakin hiukan epätodennäköisempää... 1/54Digi

6. Sitouttaminen, ainejärjestö- ja tutortoiminta

Tutorit ovat yleensä toisen tai kolmannen vuoden opiskelijoita. Raporttia varten haastateltiin kolmea kandidivaiheen tutoria: Maria Elfvingenia, Sakari Hanhimäkeä sekä Vilho Pirttijärveä. Lisäksi haastateltiin ainoaa maisterivaiheen tutoria, Vaula Toivasta.

Kandidivaiheen tutorit auttavat opiskelijoita paljolti käytännön asioissa, kuten tentteihin ja kursseille ilmoittautumisissa, tenttikirjojen hankkimisessa ja niin edelleen. Toisaalta tutoreilta tullaan myös kysymään asioita, jotka liittyvät enemmänkin opinto-ohjaukseen, kuten voiko ensimmäisenä vuonna ottaa aine- tai syventäviä opintoja. Etenkin vanhemmat opiskelijat ovat olleet kiinnostuneita korvaavuuksista sekä siitä, miten työelämän ja opiskelun voi yhdistää.¹⁰⁵

Maisterivaiheen tutor on tällä hetkellä toisen vuoden maisteriopiskelija, jolla on digitaalinen kulttuuri pääaineena. Tutorilla on pohjalla ammattikorkeakouluopinnot ja medianomin tutkinto. Maisterivaiheen tutorointi oli alussa käytännön asioiden läpikäyntiä, esimerkiksi tiloissa kierrättämistä. Tämän jälkeen haastateltava kertoi tutoroinnin olleen ”yhteyden ja kontaktien luomista sekä kotouttamista”. Tutor muistelee mahdollisesti 15 maisterin aloittaneen tänä vuonna, ja viiden kadonneen jonnekin. Jäljelle on jäänyt kymmenen tutoroitavaa, joista 2 oli tutorin ennestään tuntemia ystäviä, jotka eivät olleet kovin aktiivisia osallistumaan mihinkään. Loput kahdeksan ilmestyivät esimerkiksi Reposaari-päivään, vaikka se ei ollut pakollista.

Tutortoiminta

Tutorit auttavat lähinnä käytännön asioissa, mutta heiltä tullaan kysymään myös opinto-ohjauksen piiriin liittyviä kysymyksiä

Maisterivaiheen tutorointi oli suurimmalle osalle vastaajia tuntematonta

Kulma ry:n ja koulutusohjelman henkilökunnan yhteistyö sujuu Kulman mukaan hyvin

Tutorit kaipaivat kartoitusta sellaisista opiskelijoista, joilla on opintopsykologia vaativia ongelmia

¹⁰⁵ Elfvingenin haastattelu 9.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 9.11.2012.

Iltaohjelmissa maisteriopiskelijoita ei näkynyt. Tutoria tämä ei ihmetyttänyt, koska sama ilmiö oli ollut viimevuonnakin ja maisteriopiskelijat ovat vanhempia henkilöitä, jotka viettävät iltansa mieluummin kotosalla perheen kanssa. Kysyttäessä ovatko maisterivaiheen opiskelijat muutoin toisiinsa yhteydessä, käy ilmi että haastateltava on tekemisissä vain niiden kahden kanssa, jotka hänen lisäksi valitsivat viime vuonna digitaalisen kulttuurin. Muita opiskelijoita hän ei ole juuri nähnyt.¹⁰⁶

Tutorin haastattelusta käy selvästi ilmi, että ensimmäisen viikon maisteri-info on erittäin tärkeä. Maisterivaiheen aloittaneet saattavat olla pahastikin hukassa – ennen infoa. Nyt info on ollut ensimmäisen viikon lopussa, joka on osoittautunut liian myöhäiseksi ajankohdaksi. Tutorin mielestä aika pitäisi ehdottomasti siirtää heti ensimmäisen viikon alkuun. Sekaannusta on aiheuttanut esimerkiksi se, mikä infosta koskee kandeja, ja mikä maistereita.¹⁰⁷

Opinto-ohjauksessa tulisi tutoreiden kokemuksen mukaan kiinnittää huomiota siihen, että ensimmäisen vuoden opiskelijat saavat paljon informaatiota heti opintojen alussa. Sisäistämisessä voi mennä aikaa. Pitäisi painottaa pääasioita, kuten sitä missä järjestyksessä opintoja kannattaa suorittaa ja muistuttaa ettei perusopinnot jää käymättä.¹⁰⁸ Opinto-ohjaus voisi olla aktiivisempaa henkilökunnan osalta, vaikka opiskelijankin täytyisi osata itse hakeutua ohjaukseen tarvittaessa.¹⁰⁹

Opintoja hidastavaksi tekijäksi tutorit mainitsivat päällekkäisyyden, ja kurssisuoritusten kasautumisen esimerkiksi syksyllä, jolloin marras-joulukuuhun on jäänyt tyhjää. Toivottiin tasaisuutta koko vuoden läpi – näin opiskelijakin pysyisi tietyssä rytmissä. Yksittäisistä kurseista ruotsin kurssi aiheuttaa ongelmia. Syynä on se, että se järjestetään vain syksyisin, kerran vuodessa. Hanhimäen mukaan Turussa ruotsin kanssa tuskaileville on järjestetty toinen suoritusmahdollisuus lukuvuoden aikana, ja hän kaipasi koulutusohjelmaan vastaavaa mahdollisuutta.¹¹⁰

Haastatellut tutorit arvelivat opintoja eniten hidastaviksi tekijöiksi opiskelijan omaan elämään liittyviä asioita, kuten terveysongelmia tai työssäkäyntiä. Ajatus, että jossain tapauksissa

¹⁰⁶ Toivasen haastattelu 31.10.2012.

¹⁰⁷ Toivasen haastattelu 31.10.2012.

¹⁰⁸ Hanhimäen haastattelu 9.11.2012.

¹⁰⁹ Elfvingrenin haastattelu 9.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 9.11.2012.

¹¹⁰ Hanhimäen haastattelu 9.11.2012.

opintopsykologi, työn ohjaaja ja opiskelija kokoontuisivat kaikki yhdessä sai kannatusta. Tutorit ehdottivat, että ensin pitäisi tehdä jonkinlainen kartoitus, millaisille opiskelijoille tällaista mahdollisuutta kannattaisi tarjota.¹¹¹ Esimerkiksi opintorekisteriotteesta näkyy, mikäli opinnot eivät ole edenneet. Tällaisissa tilanteissa arvioitaisiin opintojen solmukohtia. Ilmoille heitettiin jopa ajatus siitä, että kartoittaminen olisi jollain tavalla pakollinen, koska opiskelija ei välttämättä tiedosta itse tarvitsevansa tämänkaltaista apua. Yksi tapa voisi olla sähköpostitse tehtävä pitemmänluontoinen kysely, joka tehtäisiin ensimmäisen vuoden keväällä tai toisen vuoden syksyllä.¹¹² Tutorit ovat myös kuulleet, että osa opiskelijoista saattaa käydä istumassa jonkin kurssin luennot jopa kolme-neljä kertaa, kuitenkin koskaan pääsemättä kurssia läpi. Ongelmana on tällaisissa tapauksissa esimerkiksi tenttitilanteeseen liittyvä ahdistus, jolloin suoritusta saattaa olla hyvin vaikea antaa. Tällaisissa tilanteissa opiskelija tarvitsisi ehdottomasti tukea ja tietoa vaihtoehtoisista suoritumahdollisuuksista. Toisaalta ahdistuksesta tai masennuksesta kärsivä opiskelija ei tutoreiden mukaan välttämättä halua tuoda itse ongelmaa esille, sillä taustalla saattaa olla pelko leimautumisesta.¹¹³

Kyselyyn vastaajista hieman yli puolet (29kpl) ilmaisi mielipiteensä kohtaan, jossa kysyttiin tyytyväisyyttä maisterivaiheen tutorointiin. 8 vastaajaa oli tyytyväinen tutorointiin tai piti sitä ainakin riittävänä. 3 henkilöä ei ollut tyytyväisiä. Kritiikkiä annettiin siitä, ettei tutoroinnissa oltu keskitytty opiskelua edistäviin asioihin. Loput 18 eivät tieneet mitä tutorointi tarkoittaa tai eivät olleet vain muuten tutoroinnin kanssa missään tekemisissä. Suurin osa vastauksista oli lähinnä ihmettelyä siitä, mistä tutoroinnista on ylipäättään kyse. Tämä selittyy sillä, että maisteriopiskelijoille ei ole ollut omaa tutoria aikaisemmin. Viime vuonna aloittaneet tai sitä vanhemmat maisteriopiskelijat eivät mitenkään voi tietää mikä on maisteriopiskelututorointi, koska sellaista ei ole aikaisemmin ollut. Lisäksi muutama vastaaja sekoitti tutoroinnin ohjaajan kanssa käytäviin tapaamisiin.

¹¹¹ Hanhimäen haastattelu 9.11.2012.

¹¹² Pirttijärven haastattelu 9.11.2012.

¹¹³ Elfvengrenin haastattelu 9.11.2012.

Mikä tutorointi? Ei mielikuvaa asiasta. 3/54Digi

Onko sellaista ollut? Ei tietääkseni. 29/54Kupe

En ole koskaan käyttänyt tutoreiden palveluja eikä niitä ole edes tarjottu missään vaiheessa opintoja, täysin näkymättömiä ihmisiä, en edes tiedä ketä maisterivaiheen tutoreina on” 21/54Matu

Raporttia varten haastateltiin kahta Kulma ry:n jäsentä, varapuheenjohtaja Esa Keskistä sekä Kulman koulutuspoliittista vastaavaa Vilho Pirttijärveä. Kulma Ry on Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman opiskelijoiden ainejärjestö ja Turun yliopiston ylioppilaskunnan alayhdistys. Kulman tehtävänä on järjestää tapahtumia ja valvoa jäsenten etuja.

Sitouttaminen lähtee Keskisen mielestä ainejärjestötoiminnan kautta. On tärkeää, että sitouttaminen tapahtuu jo varhaisessa vaiheessa opintoja.¹¹⁴Pirttijärven mukaan pitäisi olla eri tahoja, jotka järjestäisivät opiskelijoille tapahtumia aktiivisesti. Kulman ja tutoreiden yhteistyötä tulisi lisätä ja käyttää resursseja yhteistoimintaan. Kulma voisi yhdessä tutoreiden kanssa ensimmäisen kuukauden aikana kehittää opiskelijoille jotakin ohjelmaa.¹¹⁵ Tällaisesta on ollut puhetta, mutta käänköpuolena on nähty uusien opiskelijoiden muutenkin kiireinen syksy.¹¹⁶ Tällä hetkellä Kulman lisäksi opiskelijoille muuta toimintaa tarjoaa Pointer Ry sekä PANA Ry. Molemmat haastateltavat ovat yhtä mieltä siitä, että opiskelijan oma aktiivisuus on myös tärkeää, ketään kun ei voi pakottaa toimintaan mukaan.¹¹⁷

Kulmalla on myös oma häirintätukihenkilö, mutta mitään tukihenkilön toimenkuvaan kuuluvia ongelmia ei ole ilmennyt.¹¹⁸ Kiitosta Kulmalta saa koulutusohjelman henkilökunta. Kanssakäyminen on helppoa ja välit ovat tuttavalliset. Henkilökunnalla on ”sympatit” Kulmaa kohtaan. Opetuksen laatu on hyvää.¹¹⁹

¹¹⁴ Keskisen haastattelu 21.11.2012.

¹¹⁵ Keskisen haastattelu 21.11.2012.

¹¹⁶ Keskisen haastattelu 21.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 21.11.2012.

¹¹⁷ Keskisen haastattelu 21.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 21.11.2012.

¹¹⁸ Pirttijärven haastattelu 21.11.2012.

¹¹⁹ Keskisen haastattelu 21.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 21.11.2012.

Ekskursioiden ajankohdaksi toivottiin joko syksyä (luonnollisesti ei joululoman aikoihin) tai loppukevättä vapun jälkeen. Huhtikuu on ekskursioiden kannalta huono ajankohta. Kurssit eivät ole olleet liian kuormittavia. Pientä hienosäätöä voisi toisinaan olla, mutta haastateltavat eivät osanneet sanoa mitään esimerkkiä.¹²⁰

7. Läpäisy muualla – tarkastelussa Jyväskylän yliopisto

Jyväskylän yliopiston humanistisessa tiedekunnassa läpäisyprosentti on korkea.¹²¹ luvussa tarkastellaan Jyväskylän yliopiston humanistisen tiedekunnan HOPS- ja opinto-ohjauskäytäntöjä eri laitoksien verkkosivujen kautta sekä Jyväskylän yliopiston humanistisen tiedekunnan opintoasiainpäällikkö Ossi Päärnilän haastattelun pohjalta.

Päärnilän havaintojen perusteella korkeaan läpäisyyn vaikuttaa isona osana opettajakoulutus. Siihen valitaan suoraan, jolloin opiskelija alun alkaen tietää mihin hän pyrkii. Se taas sitouttaa hänet valmistumaan. Lisäksi Jyväskylän yliopisto rakentui ennen opettajaseminaarin ympärille, ja seminaarin henki vaikuttaa vieläkin siten, että opiskelijat tuntevat olevansa hyvähenkisessä ja melko tiiviissä yhteisössä. Tätä korostaa myös se, että tiedekunnan laitokset ovat lähellä toisiaan Seminaarinmäellä. Opettajien motivaatio tuntuu myös olevan hyvä.¹²²

Päärnilän mukaan HOPS-suunnitelman teossa on käytössä erilaisia menettelyjä; esim. suullinen keskustelu, paperinen lomakkeen tapainen tai e-hops. Kuten koulutusohjelmassa, myös Jyväskylässä laitoksen opiskelijoille laitetaan viesti, jossa kysytään tunteeeko opiskelija tarvetta tehdä HOPS-suunnitelma. Pääasiassa HOPS-suunnitelma tehdään yhdessä opettajan kanssa, mutta myös muutamat koulutuksen käyneet amanuenssit toimivat ohjaajina. Uuden, tänä syksynä alkaneen ns. kolmen vaiheen ohjauspolun mukaan HOPS-suunnitelman tarkastuspisteet ovat ensimmäisen vuoden syksynä, kolmannen vuoden keväällä sekä maisteriopintojen alussa.¹²³

¹²⁰ Keskisen haastattelu 21.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 21.11.2012.

¹²¹ Ossi Päärnilän sähköpostiviesti tekijälle 12.12.2012.

¹²² Ossi Päärnilän sähköpostiviesti tekijälle 12.12.2012.

¹²³ Ossi Päärnilän sähköpostiviesti tekijälle 12.12.2012.

Tärkeimpänä tekijänä onnistuneessa opinto-ohjauksessa Päärnilä pitää ohjauksen tarjoamista sopivina annoksina kriittisissä tai muuten tärkeissä vaiheissa, ei liikaa tuputtaen eikä liian monimutkaisesti, eikä luottaen liaksi teknisiin ratkaisuihin. Päärnilä ei kannata ohjauksen itsetarkoituksellisuutta, ellei sitten siihen lasketa kaikkia opetukseen liittyvää.¹²⁴

Jyväskylän yliopiston humanistisen tiedekunnan internet-sivuilla muistetaan mainita, ettei HOPS-suunnitelma ole sitova, vaan siitä voidaan tarvittaessa joustaa.¹²⁵ Koulutusohjelman opiskelijoiden vastauksista päätellen suunnitelmassa ei usein pysytä. Sen vuoksi olisi hyvä, jos koulutusohjelman HOPS-osiossa kerrottaisiin vielä selvemmin, ettei suunnitelma ole lopullinen ja se voi muuttua, eikä opintojen kulkua tarvitse tietää kokonaisuudessaan vielä ensimmäisenä vuotena. Mikäli HOPS-suunnitelman laatiminen tulisi koulutusohjelmassa pakolliseksi, sopivat ajankohdat voisivat olla Jyväskylän yliopiston mallin mukaisesti opintojen alku, kandidivaihe ja lopulta maisterivaihe. Näin opettajat saattaisivat pysyä paremmin perässä siitä, missä vaiheessa opintoja opiskelija on, ja kuinka hän etenee. Opiskelijoille puolestaan ei todennäköisesti tulisi tunnetta, että heille tuputetaan ohjausta väkisin.

HOPS-suunnitelman sivut ovat Viestintätieteiden laitoksella melko yksityiskohtaiset (ks.kuva 1). Kandidivaiheen opiskelijoiden HOPS-suunnitelman kysymykset ovat erillään maisterivaiheesta. Etenkin oppimista käsittelevät kysymykset voisivat olla hyödyllisiä opiskelijan ohjaamista ajatellen.¹²⁶ Koulutusohjelman sivuilla pohdittavia kysymyksiä on huomattavasti vähemmän, ja ne ovat kandi- ja maisterivaiheen opiskelijoille yhteisiä.¹²⁷

Opiskelijan kannalta olisi hyvä, jos koulutusohjelman verkkosivujen yhteydessä lukisi vielä selvemmin, kuka vastaa minkä oppiaineen ohjauksesta. Samaan yhteyteen voisi laittaa jonkinlaisen muistutuksen siitä, että opettajia saa ”häiritä” ohjaukseen liittyvillä asioilla. Lisäksi opinto-ohjauksesta vastaavat henkilöt voisivat koostaa UKK-listan, jossa olisi vastauksia

¹²⁴ Ossi Päärnilän sähköpostiviesti tekijälle 12.12.2012.

¹²⁵ Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen HOPS-ohjeet

<<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/viesti/Opiskelijalle/ohjaus/hops>>, 10.12.2012.

¹²⁶ Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen HOPS-keskusteluaiheita.

<<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/viesti/Opiskelijalle/ohjaus/hops/keskusteluaiheet>>.

¹²⁷ Koulutusohjelman HOPS-sivu. <<http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/opiskelu/ohjeet/hops.html>>. 10.12.2012.

yleisempiin kysymyksiin. Näin opiskelijat löytäisivät todennäköisesti opinto-opasta nopeammin hakemansa tiedon. Tutoreiden havaintojen perusteella opinto-opasta luetaan melko vähän.¹²⁸

Viimeisenä läpäisyyn vaikuttavana asiana on gradun pituus. Jyväskylän yliopiston Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitoksella gradun ohjeellinen sivumäärä on 60–80 sivua.¹²⁹

Koulutusohjelmassa pro gradu -töiden suositellaan olevan noin sadan (80–120) sivun mittaisia. Myös muissa yliopistossa vaadittava sivumäärä on alhaisempi. Esimerkiksi Helsingin yliopiston humanistisessa tiedekunnassa pro gradu -tutkielman sivumäärä on oppiainekohtaisesti 50–80 sivua.¹³⁰

¹²⁸ Elfvengrenin haastattelu 9.11.2012 ja Pirttijärven haastattelu 9.11.2012.

¹²⁹ Jyväskylän yliopiston graduohjeita

<<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/taiku/opiskelijalle/tutorial/graduasema/tutorial-all-pages>>. 10.12.2012.

¹³⁰ Helsingin yliopiston tutkielmaohjeita < <http://www.helsinki.fi/hum/tutkinnot/tutkielmat.htm>>. 10.12.2012.

FM-tutkinnosta aloittavat opiskelijat

I Tavoitteet ja työelämä

1. Kerro aiemmasta tutkinnostasi.
2. Minkälaista työkokemusta sinulle on kertynyt?
3. Minkälaiset työtehtävät kiinnostavat sinua tulevaisuudessa?

II Tutkinto ja opiskelu

1. Oletko suorittanut pääaineesi opintoja avoimessa yliopistossa? Jos olet, niin kuinka paljon?
2. Mitä opintoja olet aikonut sijoittaa tutkintoosi kuuluviin muihin opintoihin (40 op)?
3. Minkälaiset pro gradu -tutkielman aiheet kiinnostavat sinua?
4. Minkälaisen pro gradu -tutkielman haluaisit tehdä?
 - Tieteellinen tutkielma
 - Kirjallisuutta arvioiva kartoitus
 - Kirjallinen tai digitaalinen esitys
 - Artikkeligradu
 - Näytekansio

Lisätietoja erityyppisistä pro gradu -tutkielmista saat [humanistisen tiedekunnan verkkosivuilta](#).

5. Minkälaisissa tehtävissä olet kiinnostunut suorittamaan työharjoittelusi?

III Oppiminen ja ajoitus

1. Millainen oppija olet? Mitkä ovat vahvuuksiasi ja heikkouksiasi opiskelussa?
2. Millaiset opiskelu- ja opetusmuodot soveltuvat sinulle parhaiten?
3. Miten aiot arvioida omaa oppimistasi?
4. Mikä motivoi sinua opiskelemaan?
5. Mitkä tekijät vaikuttavat valmistumisaikatauluusi?

IV Odotuksia ja palautetta

1. Mitä toivot laitoksen opetukselta ja ohjaukselta?
2. Kerro kokemuksiasi ja mielikuviasi yliopisto-opiskelusta
3. Muuta

Kuva 1. Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen HOPS-keskusteluaiheita.

8. Yhteenveto

Raportissa selvitettiin, mitkä tekijät hidastavat valmistumista Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa ja miten läpäisyä voisi tehostaa. Erityistä huomiota kiinnitettiin graduseminaareihin sekä opinto-ohjaukseen. Opiskelijoiden läpäisyprosentin parantamisen vaatimus tulee vahvasti esiin opetus- ja kulttuuriministeriön uudessa, vuonna 2013 käyttöönotettavassa rahoitusmallissa. Perusrahoitus jaetaan jatkossa muun muassa yliopistossa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen määrän mukaan.

Raporttia varten luotiin Webropol-kysely, johon vastasi 54 opiskelijaa. Lisäksi haastateltiin 12 henkilökuntaan kuuluvaa ihmistä, 4 tutoria sekä kahta Kulma Ry:n hallituslaista, joista toinen oli myös tutor. Haastateltuun henkilökuntaan kuuluivat kaikkien kolmen pääaineen (digitaalinen kulttuuri, kulttuuriperinnön tutkimus sekä maisemantutkimus) päätoimiset opettajat, sivuaineiden opettajat (kulttuurituotannon suunnittelu, museologia, kulttuuri- ja elämysmatkailu) sekä koulutusohjelman osastosihteeri. Kysymykset koskivat etenkin graduseminaaria, graduohjausta, opinto-ohjausta ja HOPS-suunnitelmaa.

Opiskelijoista valtaosa on naispuolisia. Pääaineittain on mahdollista jaotella opiskelijoita hieman tarkemmin. Digitaalisen kulttuurin tyypillinen maisterivaiheen opiskelija on alle 30-vuotias. Opiskelija asuu Porissa, eikä hänellä ole pieniä lapsia. Hän on mahdollisesti osa-aikaisessa työssä. Kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelija puolestaan on vähän yli 30-vuotias. Hän asuu todennäköisemmin Porin ulkopuolella. Digitaalisen kulttuurin opiskelijan tapaan hänelläkään ei ole pieniä lapsia, ja hän saattaa käydä osa-aikaisesti töissä. Maisemantutkimuksen opiskelija on vajaa 40-vuotias ja näin ollen muita pääaineopiskelijoita vanhempi. Opiskelija asuu todennäköisesti muualla kuin Porissa. Pieniä lapsia ei ole. Työt saattavat olla yhtä todennäköisesti osa- kuin kokoaikaisiakin.

Koulutusohjelmassa on kaksi graduseminaaria. Toinen on digitaalisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön tutkimuksen opiskelijoille (raportissa ryhmä 1), toinen maisemantutkimuksen opiskelijoille (raportissa ryhmä 2). Seminaarit ovat hyvin samankaltaiset, suurin ero lienee kokoontumisien tiheydessä. Ryhmä 1 tapaa kerran kuussa, ryhmä 2 joka toinen viikko.

Tapaamiskertojen tiheyteen oltiin molemmissa ryhmissä tyytyväisiä.

Molempien ryhmien vetäjät ehdottivat muun ohjelman lisäämistä seminaareihin. Muu ohjelma voisi olla esimerkiksi alumni- tai ulkopuolisten vierailuja tai erityisteemojen käsittelyä. Monet opettajat olivat pohtineet myös sitä vaihtoehtoa, että graduseminaarin pitäisi olla jatkuvaa ja sitovaa, kunnes gradu on valmis. Myös HOPS-suunnitelman laatiminen voisi olla pakollista ja säännöllistä. Toisaalta esitettiin huoli akateemisen vapauden kärsimisestä.

Opiskelijat kokivat molemmissa ryhmissä oman graduaiheen mielenkiintoisuuden tärkeäksi, gradua eteenpäin vieväksi tekijäksi. Ryhmässä 1 ohjaajat edistivät seminaaria paremmin gradun tekemistä. Ryhmässä 2 tilanne taas oli päinvastainen, sillä seminaaria pidettiin gradua edistävänä tekijänä yhdessä oman aiheen mielenkiintoisuuden kanssa. Molemmissa ryhmissä gradut etenivät hitaammin kuin opiskelija oli suunnitellut. Hidastavia tekijöitä olivat ennen kaikkea työt ja oma ajankäyttö. Opintoja edisti parhaiten oma motivaatio opiskeluun, ja koulutusohjelman opiskelijat ovatkin hyvin motivoituneita. Lisäksi halu vahvistaa omaa ammattitaitoa nousi esille positiivisena tekijänä.

Opiskelijat kaipasivat molemmissa ryhmissä tiukempaa otetta – enemmän välitehtäviä ja deadlineja. Erityispiirteinä ryhmän 1 opiskelijat toivoivat muun ohjelman lisäämistä, ryhmän 2 opiskelijat puolestaan johdonmukaisempaa työskentelyä. Yksi vaihtoehto voisi olla graduryhmien jakaminen niin, että toisessa ryhmässä olisi selvästi tiukempi ote ja aikataulutus.

Kahden ohjaajan systeemiin oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä sekä opiskelijoiden että opettajien puolelta. Tosin suurimmalla osalla opiskelijoista toista ohjaajaa ei ollut toistaiseksi käytetty, tai toista ohjaajaa ei koettu edes tarpeelliseksi. Ristiriitatilanteiden välttämiseksi oli onnistuttu hyvin.

Opinto-ohjaukseen oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä, vaikkakin hyvin usea opiskelija koki, ettei opinto-ohjaus vaikuttanut opintojen edistymiseen tai ohjaus ei koskenut heitä. Mielenkiintoista on, että maisemantutkimuksen opiskelijat olivat hieman muita tyytymättömpämpiä ohjaukseen. Toisaalta he kokivat HOPS-suunnitelman tekemisen muita hyödyllisemmäksi.

Muu kurssitarjonta tuki gradun tekemistä hyvin. Toisaalta usean opiskelijan mielestä muut kurssit eivät vaikuta gradun etenemiseen mitenkään. Gradussa eteenpäin -ryhmä sai kannatusta, ja vertaistuki koettiin usein tärkeäksi. Mahdollisuutta vertaistukeen pitäisikin lisätä esimerkiksi pienryhmätyöskentelyllä tai graduntekijöiden yhteisöllä.

Jyväskylän yliopiston humanistisessa tiedekunnassa läpäisyprosentti on korkea, ja tämän vuoksi raportissa otettiin lyhyesti tarkasteluun tiedekunnan eri laitosten tapa tehdä HOPS-suunnitelma ja ohjata opiskelijoita. Lisäksi haastateltiin tiedekunnan opintoasiainpäällikköä läpäisyyn liittyen. Opintoasiainpäällikön haastattelussa käy ilmi, että HOPS-suunnitelma tehdään opintojen alkuvaiheessa, ja sitä päivitetään yleensä kandi- ja maisteriopintojen aloittamisen yhteydessä. Koulutusohjelmassa HOPS-suunnitelma tehdään yleensä vain kerran opintojen aikana, vaikka opiskelijat kokevat sen yleensä hyödylliseksi ja opintoja selkeyttäväksi. Opinnot harvoin menevät suunnitelman mukaan. HOPS-suunnitelmaa tulisikin päivittää säännöllisin väliajoin, ja se palvelisi niin opiskelijoita kuin opettajia. Jyväskylän tyylinen rytmi – HOPS-suunnitelman päivittäminen noin kolme kertaa opintojen aikana – voisi toimia myös koulutusohjelmassa. Tällä tavalla niin opiskelijat kuin opettajatkin pysyisivät hyvin perässä opintojen etenemisestä. Myös koulutusohjelman verkkosivuja voisi uudistaa niin, että opinto-ohjausta koskeva info löytyisi entistä nopeammin ja helpommin.

Kuten raportista käy ilmi, läpäisyyn liittyy monia eri tekijöitä, riippuen opiskelijasta ja hänen tilanteestaan. Yhtä ainoaa keinoa ei ole, mutta suuntaa voi kääntää kohti oikeaa pienin askelin. Graduseminaarit kaipaavat ainakin pientä hienosäätöä. HOPS-suunnitelman tekemiseen pitäisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Ohjausta tulisi olla tarpeeksi usein, mutta ei kuitenkaan niin, että opiskelijat tuntevat akateemisen vapautensa murentuvan. Opiskelijat ovat kuitenkin erilaisia, ja on mahdotonta miellyttää kaikkia.

Lähteet

Haastattelut

Haanpää, Riina. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
19.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Häyrynen, Maunu. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
6.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Högman, Eeva-Liisa. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
8.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Laine, Silja. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
7.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Petrisalo, Katriina. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
1.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Raike, Eeva. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
13.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Saarikoski, Petri. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
29.10.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Sivula, Anna. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
23.10.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Suominen, Jaakko. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
29.10.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Tuomi-Nikula, Outi. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
30.10.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Turtiainen, Riikka. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
12.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Östman, Sari. Lämpäisyä koskeva asiantuntijahaastattelu
13.11.2012. (Haastattelija Emmy Kurjenniemi, muistiinpanot tekijän hallussa).

Internet-sivut

Graduasema. Jyväskylän yliopiston Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen www-sivu.
<<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/taiku/opiskelijalle/tutorial/graduasema/tutorial-all-pages>>.
11.12.2012.

Gradussa eteenpäin -ryhmä aloittaa helmikuussa 2012. Porin yliopistokeskuksen uutisarkisto.

<http://www.ucpori.fi/gradussa_eteenpain_ryhma_aloittaa_helmikuussa_2012>. 11.12.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö. *Laadukas, kansainvälinen, profiloitunut*

ja vaikuttava yliopisto – ehdotus yliopistojen rahoitusmalliksi vuodesta 2013 alkaen [PDF-

dokumentti]. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:26

<<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2011/liitteet/okmtr26.pdf?lang=fi>>.

21.11.2011.

Opinäytetyöt. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen www-sivusto.

<http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/tutkimus_ia_jatko-

[opiskelu/opinnayt/?laaturajaus=3&oppiainerajaus=kaikki&hakurajaus=kaikki&jarjesta=tekija&sana](http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/tutkimus_ia_jatko-opiskelu/opinnayt/?laaturajaus=3&oppiainerajaus=kaikki&hakurajaus=kaikki&jarjesta=tekija&sana)

[=&Submit=Hae](http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/tutkimus_ia_jatko-opiskelu/opinnayt/?laaturajaus=3&oppiainerajaus=kaikki&hakurajaus=kaikki&jarjesta=tekija&sana)>. 11.12.2012

Tutkielmat. Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan ohjeet.

<<http://www.helsinki.fi/hum/tutkinnot/tutkielmat.htm>>. 11.12.2012.

Viestintätieteiden laitoksen HOPS. Jyväskylän yliopiston Viestintätieteiden laitoksen www-sivu.

<<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/viesti/Opiskelijalle/ohjaus/hops>>. 11.12.2012.

Kirjeenvaihto

Päärnilä, Ossi. Opintoasiainpäällikkö, Jyväskylän yliopisto. . Sähköpostiviestit 12.12.2012. Tekijän hallussa.

LIITTEET

Liite 1: Webropol-kysel

Kysely Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman maisterivaiheen opiskelijoille

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää maisterivaiheen opiskelijoiden valmistumiseen liittyviä tekijöitä. Kysely lähetetään Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen johtoryhmän tilauksesta sähköpostitse kaikille koulutusohjelmamme maisterivaiheen opiskelijoille. Tutkimukseen vastaaminen on tärkeää, jotta opetushenkilökunta saa ajankohtaista tietoa esimerkiksi siitä missä on onnistuttu, mutta myös maisterivaiheeseen liittyvistä hidasteista. Näin mahdollisiin kikkatekijöihin puuttuminen ja niiden ennaltaehkäisy helpottuu. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä lopullisista tutkimustuloksista ole mahdollista tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Kyselyn on laatinut koordinaattori Emmy Kurjenniemi (ehkurj@gmail.com).

Kyselyyn vastaaminen vie vajaa 10 minuuttia ja viimeinen vastauspäivä on 26. marraskuuta 2012. Kyselyn tulokset julkistetaan joulukuun aikana.

Taustakysymykset:

1. Ikä *

26 ▾

2. Sukupuoli *

Mies

Nainen

3. Kotipaikkakunta *

Satakunta ▾

4. Minä vuonna aloitit opiskelun Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa? *

2010 ▾

5. Pääaine *

Maisemantutkimus ▾

6. Onko sinulla alle kouluikäisiä lapsia? *

Kyllä ▾

7. Käytkö töissä opiskeluiden ohella? *

Kyllä, osa-aikaisesti ▾

8. Arvioitu valmistumisvuosi

2016 ▾

Seuraava -->

Gradu ja graduseminaari:

9. Missä vaiheessa gradusi on?

- En ole vielä aloittanut
- Olen esitellyt aiheen vuonna
- Olen esitellyt luvun vuonna
- Olen esitellyt aiheen ja luvun vuonna/vuosina

10. Kumman graduryhmän kanssa kokoonnut?

Mikäli et ole mukana kummassakaan graduryhmässä, voit hypätä suoraan kysymykseen 12.

Ryhmä 2 (Maunu ja Katariina) ▼

11. Oletko kokenut graduryhmän tapaamiskertojen tiheyden itsellesi sopivaksi? Haluaisitko kokoontumiskertojen olevan...

Outin, Jaakon ja Annan ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa. Maunun ja Katariinan ryhmä puolestaan joka toinen viikko.

Hieman harvemmin ▼

12. Miten gradusi etenee? Halutessasi voit perustella vastauksesi.

- Gradu etenee nopeammin kuin olin suunnitellut
- Gradu etenee aikataulussa
- Gradu etenee hitaammin kuin olin suunnitellut
- Gradu ei etene, mutta uskon saavani sen valmiiksi
- Gradu ei etene, enkä usko saavani sitä valmiiksi

13. Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet gradusi edistymiseen graduseminaarissa?

Esimerkkejä erilaisista tekijöistä: omat esitykset, opponointi ja palaute, yleinen keskustelu ja erilaiset tehtävät.

35543

14. Miten muut maisteriopinnot (esimerkiksi syventävät ja vapaat opinnot) mielestäsi tukevat gradun tekemistä? Voit halutessasi perustella.

- Erittäin hyvin
- Melko hyvin
- Ei hyvin eikä huonosti
- Melko huonosti
- Erittäin huonosti

15. Gradulla on aina kaksi ohjaajaa. Miten sinun kohdallasi kahden ohjaajan tyyli on toiminut? *

34535

16. Koetko, että "gradussa eteenpäin"-ryhmälle olisi kysyntää? Voit halutessasi perustella vastauksesi. *

"Gradussa eteenpäin" on opintopsykologin ohjaama graduntekijöiden vertaisryhmä. Ryhmä on tarkoitettu kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille, jotka ovat tehneet graduaan vähintään yhden vuoden ajan, haluavat saada gradunsa etenemään tähänastista paremmin ja ovat valmiit etsimään tähän keinoja yhteistyössä muiden kanssa.

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

17. Millä tavoin graduvaiheen työskentelyä voitaisiin mielestäsi kehittää? *

35435

18. Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet opintojesi edistymiseen? *

	Edistänyt paljon	Edistänyt jonkin verran	Ei vaikutusta	Hidastanut jonkin verran	Hidastanut paljon	Ei koske minua
Graduseminaari *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Gradun ohjaajat *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Graduaiheeni kiinnostavuus *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaus *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Kurssitarjonta *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Oma motivaatio opiskeluun *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Oma ajankäyttö *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Perhe *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Työ *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Työllisyystilanne *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Halu vahvistaa ammattitaitoa *	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä? <input type="text"/>	☒	☐	☐	☐	☐	☐

<-- Edellinen

Seuraava -->

HOPS ja henkilökohtainen ohjaus:

19. Arvioi montako kertaa olet saanut henkilökohtaista ohjausta opintojesi aikana.

20. Asteikolla 1-5, koetko saaneesi tarpeeksi usein henkilökohtaista ohjausta? *

Henkilökohtaisella ohjauksella tarkoitetaan vastaanottokäyntejä. (1 ei ole saanut tarpeeksi usein ohjausta, 5 olen saanut tarpeeksi usein ohjausta)

1 2 3 4 5

21. Asteikolla 1-5, vastasiko henkilökohtainen ohjaus odotuksiasi? *

(1 ei ole vastannut, 5 on vastannut hyvin)

1 2 3 4 5

22. Millaisia toivomuksia sinulla olisi henkilökohtaisen ohjauksen kehittämiseksi?

23. Montako kertaa opintojesi aikana olet tehnyt HOPS-suunnitelman?

Mikä et ole tehnyt HOPS-suunnitelmaa, voit hypätä suoraan kysymykseen 25.

Valitse ▼

24. Onko suunnitelman laadinnasta ollut sinulle hyötyä? Voit halutessasi perustella.

Kyllä

Ei

25. Oletko käyttänyt opintopsykologin palveluita?

Kyllä

En

26. Oletko ollut tyytyväinen tutorointiin maisterivaiheessa? Voit halutessasi perustella tarkemmin.

27. Palautetta kyselystä

Voit myös antaa lisätietoja vastauksiisi liittyen.

<-- Edellinen

Lähetä